

Be di'izh ten Jesús mke'a Mateo

Le'a libr Mateo ndadi'izh xte'e ngol Jesús, no ukesea xa, no mluu xa xte'e nibe'e Dios be men, no ngut xa, no mbangal xa ndo' gealgut. Ndab-a le'a Jesús nak xin David xa ras ten Abraham. Le'a xa nsalea' Mateo wa mke'a git ndee ndontsa gungea ladna bexa judio Jesús. Nse'at-a sian be ta'a ncho ndo' Testament Ned, be costumbr no be ta ndab be profet be ta tlaw yoo. Le'a Mateo nluu le'a Jesús le'a nak Cristo, xa na ndab Dios ilenka, xa nak Rey ten bexa judio.

Be usan gox polta ten Jesucristo

(Lc. 3:23-38)

1 ¹Le'a bexa ndee bexa ngok usan gox polta ten Jesucristo, dub xa ras David no xa ras Abraham.

²Le'a Abraham ngop Isaac, Isaac ngop Jacob, Jacob ngop Judá no stapla be wit xa. ³Judá cha ngop Fares no Zara, le'a xna'a bexa usalea' Tamar. Fares ngop Esrom, Esrom ngop Aram, ⁴Aram ngop Aminadab, Aminadab ngop Naasón, Naasón ngop Salmón. ⁵Salmón ngop Booz, le'a xna'a Booz usalea' Rahab. Booz ngop Obed, le'a xna'a Obed usalea' Rut. Obed ngop Isaí, ⁶Isaí ngop David xa nibe'e, David ngop Salomón, le'a xna'a Salomón xa ngok xagots ten Urías.

⁷Salomón ngop Roboam, Roboam ngop Abías, Abías ngop Asa, ⁸Asa ngop Josafat, Josafat ngop Joram, Joram ngop Uzías. ⁹Uzías ngop Jotam, Jotam ngop Acáz, Acáz ngop Ezequías. ¹⁰Ezequías ngop Manasés, Manasés ngop Amón, Amón ngop Josías. ¹¹Josías ngop Jeconías no be wit xa, zha na lajuers mbi'i bexa Babilonia bexa Israel.

¹²Tso'o na li ngwa'a bexa Israel gast Babilonia wa, le'a Jeconías ngop Salatiel, Salatiel ngop Zorobabel. ¹³Zorobabel

ngop Abiud, Abiud ngop Eliaquim, Eliaquim ngop Azor.

¹⁴Azor ngop Sadoc, Sadoc ngop Aquim, Aquim ngop Eliud.

¹⁵Eliud ngop Eleazar, Eleazar ngop Matán, Matán ngop Jacob.

¹⁶Jacob ngop Kosé. Le'a xagots ten Kosé usalea' Marí, xa ngop Jesús, xa nak Cristo, xa mtu'ub Dios.

¹⁷Li le'a Abraham no gast David le'a ta wa dub tida' bexa. Le'a David no gast zha na ngwa'yo'o bexa Israel gast Babilonia wa, le'a zha we'e uyo'o stub stida'gal bexa. No zha na ngwa'a bexa Babilonia no gast zha na ngol Jesucristo wa uyo'o stub stida'gal bexa.

Jesús Xin Dios ngol

(Lc. 2:1-7)

¹⁸Lnde'e ngol Jesús xa nak Cristo: Le'a dub xagots nsalea' Marí yá msa'ala di'izh uchilya'ano xa dub xabgi'i nsalea' Kosé. Parea zha biseata ika'a xa Kosé, le'a xa nso'nola dub me'ed, le'a me'ed wa me'ed msa'a Espíritu ten Dios. ¹⁹Le'a Kosé wa mbinbe'le ula'a xa Marí, ná le'a ta na wen nak xa ta we'e xaga'tsa ndi'izh ula'a xa Marí, ndontsa na'anpa ido ladna Marí. ²⁰Le'a zha na mbinbe'ela Kosé li gun, le'a dub angel ten Dios mlundo'la ndo' xa cuent dub ta mche'a ladna xa, ndab angel ndo' xa:

—Kosé xin David, lá yu' ladna lu ika'a lu Marí gak xagots ten lu, le'a me'ed nso'no Marí le'a me'ed wa me'ed msa'a Espíritu ten Dios. ²¹Le'a Marí gap dub me'ed bgi'i, cha usalea' lu me'ed wa Jesús, geal le'a me'ed wa ko'o be xmen Dios ndo' be ke ten bexa.

²²Le'a ta wa li ngok lak ndab dub xabgi'i mbidi'izh sakndo' Dios tiemp polta, ndab xa:

²³Bla'ach bego, le'a dub xagots ben
gol ugal xabgi'i iso'no dub me'ed.

Cha gap xa dub me'ed bgi'i,
cha isalea' me'ed Emanuel.^a

(Le'a Emanuel dub di'izh hebreo gab: Dios nso' wats beuna.)

²⁴Le'a gor uban Kosé ndo' ta mche'a ladna xa wa, cha mbin xa lak unibe'e angel ten Dios, uka'a xa Marí gak xagots ten

^a 1:23 Is. 7:14

xa. ²⁵Ná le'a xa na'anpa ugal Marí zha biseata gap Marí me'ed ned ten xa wa. Cha msalea' Kosé me'ed wa Jesús.

Bexa ngwa'ina' Jesús

2 ¹Le'a Jesús ngol gezh Belén ten distrit Judea, zha na nak Herodes xa nibe'e Judea. We'e le'a lad nlen wizh uto'o pla bexa ndák, ulaya' bexa gezh Jerusalén. ²Cha unabdi'izh bexa ndo' be men, ndab bexa:

—¿Ma me'ed ngol gak xa nibe'e ten bega xa judio zha? Le'a besa uni'í ulen mbeal ten xa lad nlen wizh. Ta we'e nseabe besa yankea besa xa.

³Le'a Herodes nsea itea bexa ndencho Jerusalén wa ni ko lá ini'í xte'e gun gor na mbi'ín bexa ta wa. ⁴Cha mchealte Herodes itea be ule'ay nibe'e no be mech ten ley ten bexa judio. Cha unabdi'izh Herodes ndo' bexa ná pa nsabndo' gal Cristo xa na ndi'izh ga utu'ubka Dios. ⁵Le'a bexa wa cha uka'ab ndab:

—Le'a xa wa gal gezh Belén ten Judea, lak mke'a dub xa mbidi'izh sakndo' Dios tiemp polta, ndab Dios:

⁶ Lu Belén, gezh ten Judá,
 nsakka lu ndo' itea be gezh ten Judá,
 geal le'a Belén ito'o dub xa nibe'e,
 xa ula'ach be xmen na' bexa Israel.^b

⁷Le'a Herodes cha xga'ach utezh bexa ndák wa, cha unabdi'izh Herodes ná xá wizh na ned uni'í bexa mbeal wa.

⁸Cha mtu'ub Herodes bexa wa gezh Belén, ndab xa:

—Wa'be bego, cha bkwa'an bega pa ncho me'ed wa. Le'a gor mzheal bega me'ed, cha gidwab bega-yá ndo' na', ndontsa no na' gaa sa wa, cha ganke'a na' me'ed.

⁹Le'a gor na mbi'ín bexa ta li ndab Herodes wa, le'a bexa cha uto'o ncha'be. Le'a mbeal na li uni'í bexa lad nlen wizh wa cha ncha'a ned ndo' bexa, cha ngwa'isa'ab-a sa ncho me'ed wa. ¹⁰Le'a gor na uni'í bexa wa mbeal nsob sa wa, le'a bexa uzhebpa mten ladna. ¹¹Cha uyote bexa len ni'i wa, cha uni'í bexa me'ed nsea Marí xna'a me'ed. Cha msaxib bexa ngwankea bexa me'ed wa. Cha mxa'al bexa be caj

^b 2:6 Mi. 5:2

Bexa ndák mbi'id usaxib ndo' medo'o Jesús (Mt. 2:11)

no'o bexa, cha ulo'o bexa pla be ta'a uzhebpa uyap: be ta oro, no dub ta uxe'e ta nyol', no mirra. Cha msa'a bexa be ta wa uka'a me'ed-a.

¹²Tso'o wa le'a Dios ndab ndo' bexa wa gor ndeyats bexa lá yach bexa ndo' Herodes. Ta we'e cha nsea' bexa lazh bexa ndi stub nes xa'aga.

Kosé no Jesús no Marí mxo'on ncha'a Egipto

¹³Le'a gor na nsea'la bexa ndák wa, le'a dub angel ten Dios mlundo' ndo' Kosé gor naxyats xa, ndab angel:

—Goste, cha bi'i me'ed ba' no xna'a me'ed. Bxo'on wa' nacion Egipto. Cha we'etsa uyo'o bega gast zha na gáp na' yach bega, le'a Herodes ukwa'an me'ed ba' gut xa me'ed.

¹⁴Bi le'a te'al wa le'a Kosé cha uto'o no me'ed no xna'a me'ed, ncha'be bexa Egipto. ¹⁵Cha kwen uyo'o bexa sa wa gast ngut Herodes. Le'a be ta wa li ngok lak nkeani'i di'izh ten Dios ta ndab dub xa sakndo' Dios: “Ute'ezh na' xi'ín na' ito'o xa Egipto.”^c

Herodes nlad gat Jesús

¹⁶Le'a gor uni'í Herodes le'a bexa ndák wa yá lá yachtabe, cha uzhebpa ngokloo xa. Cha unibe'e xa ndo' be soldad, ndab xa ya'yut bexa itea be me'ed ncho top li'in, no gast be medo'o gezh Belén no be gezh nde gax sa wa. Li unibe'e xa geal le'a bexa ndák wa ndab mtopla li'in ulen mbeal wa. ¹⁷Li ngok ta wa lak mbidi'izh Jeremías sakndo' Dios, ndab xa:

^c 2:15 Os. 11:1

¹⁸Mgen dub ruid si'il gezh Ramá,
 Uzhebpa nbezhat bexa no ndo'on bexa.
 Le'a Raquel ndo'onno be xin na.
 Yá lá ka'abta xa itayo'on, geal le'a be xin xa ngutbe.^d

Kosé myo'o Jesús nsea Marí gezh Nazaret

¹⁹Ngol tso'o wa le'a Herodes ngut. We'e le'a dub angel ten Dios mlundo' ndo' Kosé nacion Egipto gor naxyats xa, ²⁰cha ndab angel:

—Goste, cha byo'o me'ed ba' no xna'a me'ed le'aka nacion Israel, le'a bexa na nlad gut me'ed ba' wa ngutlabe.

²¹Le'a Kosé cha ngwaste, cha myo'o xa me'ed no xna'a me'ed le'aka Israel. ²²Ná le'a gor na mbi'ín Kosé le'a Arquelao xin Herodes myatso'gal nibe'e Judea, cha mzheb xa ya' xa sa wa. Le'a Dios cha uní'igal gor naxyats Kosé, ndab Dios lá ya' xa Judea. Ta we'e cha ncha'a xa ndi distrit Galilea.

²³Ngwa' bexa yoo bexa gezh Nazaret, lak ndab bexa uyo'o polta sakndo' Dios, ndab xa: “Le'a be men gab le'a xa dub xa Nazaret.”^e

Ta mbidi'izh Juan, xa ulalea' be men

(*Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28*)

3 ¹Ngol tso'o wa le'a Juan xa ulalea' be men ngwa'yo'o ge'e sa bid sa uxee ncho men, dub sa ten Judea. Ndadi'izh xa ndo' be men, ²ndab xa:

—Bla'a bego be ta ugap nak bega, le'a zha inibe'e Dios lado'o be men yá gaxla nak.

³Polta le'a Isaías mbidi'izh sakndo' Dios cuent ten Juan, ndab Isaías:

Le'a xa wa ikeseyadi'izh ge'e sa bid, uge' gab xa:

“Bin parej bega nes ilen Xa Nibe'e.

Bkeaso' bega nes ten xa.”^f

⁴Le'a xab Juan nakcha'aw gich las came, no dub sinch gid nde len xa. Le'a xa ndaw mbit, nsea mzhin ser ndo xa. ⁵Le'a kwa'ad bexa Jerusalén no bexa idub distrit Judea no bexa

^d 2:18 Jer. 31:15 ^e 2:23 Is. 11:1 ^f 3:3 Is. 40:3

ncho gax to'o yowbe'e Jordán uto'o, ndabeyo'ón bexa xta'an ndadi'izh Juan. ⁶Mgondo' bexa be ke ten bexa, cha ulalea' Juan bexa len nits yowbe'e Jordán.

⁷Ná le'a gor na uni'í Juan le'a kwa'ad bexa fariseo nsea bexa saduceo nseabe italea', cha ndab Juan ndo' bexa wa:

—¡Bego bexa ugap cuent be mbe'al! ¿Ton ndab ndo' bega italea'tsa bega, cha na'anpa utsaksi Dios bega zha? ⁸Bin bega ta wen, ta uluu le'a bega mla'aka ta ugap nak bega. ⁹No ni lá gunbe'e bega gab bega le'a bega xin Abraham, ta we'e le'a Dios na'anpa utsaksi bega. Le'a na' gáp le'a Dios syo'o gan gunno be ge' ndee be xin Abraham. ¹⁰Le'a Dios listla nso' utsaksi xa bexa ndun ta ugap, cuent dub xa nso'nsén dub gibya, kabto'og xa itea be ya lá nsa'a ngus wen, cha utsa'ab xa ta wa ndo' gi' yol'-a.

¹¹'Le'a na' ndee nits-tsa ngolea' be men, ta nluu le'a bexa mla'aka be ta ugap nak bexa. Parea tso'o na' ilen stub xa kolea' be men no Espíritu ten Dios no gi'. Le'a xa wa mas nsak ndo' na' gast ni lá isaya na' goo na' ndab xa wa. ¹²Le'a xa wa listla nso' uti be men wen lat bexa ugap, cuent dub men nti bid ten trig lat be gix xab-a. Cha kocha'aw xa trig wa len ni'i, nsea utso'ol xa xab-a wa ndo' gi' nunk lá yu'u.

Dub xa ntsambi'i trig (Mt. 3:12)

Juan ulalea' Jesús

(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)

¹³Le'a Jesús cha uto'o Galilea, ncha'a xa yowbe'e Jordán sa nso' Juan, ndontsa kolea' Juan xa. ¹⁴Ná le'a Juan lá ka'ab, ndab xa:

—Nki'in na' le'a go kolea' na', ná nat le'a go ndi nsea kolea' na' go.

¹⁵Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Litsa gun una nat, le'a una nsabndo' gun lak nlad Dios.

Le'a Juan cha ulalea' xa. ¹⁶Le'a tso'o na utalea' Jesús le'a gor na uto'o Jesús len nits, le'a gibe'a ba' cha mya'al. No mna' Jesús Espíritu ten Dios cuent dub palom ncha'la' sa nso' Jesús.

¹⁷Cha ulen ti Dios gibe'a ndab:

—Ta ndee Xi'ín na'. Le'a na' nkwea' ladna xa, no ntenno lad na' xa.

Lá ngun maxu'u gan utsabgix Jesús

(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)

4 ¹Le'a Espíritu ten Dios cha mbi'i Jesús ge'e sa bid sa na'an men, sa gun maxu'u juers utsabgix Jesús. ²Le'a dub top ga'al wizh le'a Jesús lá ngaw, cha ngol gor le'a xa uzhebpa ndanna. ³We'e le'a maxu'u cha ulen gun preb Jesús, ndab maxu'u ndo' xa:

—Tal le'a lu nak Xin Dios, nat gud ndo' be ge' ba' yak-a pan.

⁴Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Le'a di'izh ten Dios nkeani'i: “Na'anpa nabtsa ta ndaw men nban bexa. Mas nsak nxobgek men ndo' di'izh ten Dios, le'a ta wa ndun nban xa.”^g

⁵Le'a maxu'u cha mbi'igal Jesús gezh Jerusalén gek ni'i ten Dios, sa ndon le'a ga'ap. ⁶Cha ndab maxu'u:

—Tal le'a lu Xin Dios, nat btsa'ab dub brink gast ndo' yo ba', le'a di'izh ten Dios nkeani'i ndab-a:

Le'a Dios utu'ub be angel ten na ula'ach lu.

Le'a bexa wa go'o lu ndo' ya'a na,

ndontsa ni lá ikate'eb lu ndo' ni dub ge'.^h

⁷Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—No ndab di'izh ten Dios: “Lá gun lu preb Dios Xa Nibe'e.”ⁱ

⁸Le'a maxu'u cha mbi'i Jesús gek dub ge'e ga'appa, cha mluu maxu'u itea be gezh nde ndo' gizhliyo no be ta nsak ncho be gezh wa. ⁹Cha ndab maxu'u:

—Itea be ta ba' usa na' ika'a lu tal le'a lu isaxib ndo' na', yankea lu na'.

¹⁰Le'a Jesús cha ndab ndo' maxu'u:

—Bxo'on wats na', maxu'u. Le'a di'izh ten Dios nkeani'i ndab-a: “Wankea Dios Xa Nibe'e, no bin ta nladtsa xa.”^j

¹¹Le'a maxu'u cha mla'a Jesús, cha ulen be angel ten Dios mla'ach bexa Jesús.

Jesús usaxan ndun ti'in mtu'ub Dios gun xa

(Mr. 1:14-15; Lc. 4:14-15)

¹²Ngol dub wizh le'a Jesús mbi'in le'a Juan nkea litgi'ib, cha nsea' Jesús le'aka Galilea. ¹³Parea lá nga'yo'o xa Nazaret, ndi ngwa'yo'o xa gezh Capernaum to'o lagun si'il, yo ten bexa ras ten Zabulón no ras ten Neftalí. ¹⁴Li ngok-a lak nkeani'i di'izh ten Dios, ta mas polta mke'a Isaías sakndo' Dios, ndab xa:

¹⁵Bego ncho ndo' yo ten Zabulón no yo ten Neftalí,
sa ntid nes to'o lagun,

lad nda'as wizh sa nax yowbe'e Jordán;

Bego ncho Galilea,

sa ncho no bexa na'anpa xa judio:

¹⁶Le'a bego nde sa ukaw,

parea le'a nat uni'í bega dub xe'a si'il.

Le'a bega nde sa wa cuent dub xa ngut,

parea nat mgondo' bega xe'a ten Dios.^k

¹⁷Le'a zha we'e cha usaxan Jesús ndadi'izh di'izh ten Dios ndo' be men, ndab xa:

—Bla'a bego be ta ugap nak bega, le'a zha na inibe'e Dios lado'o be men yá gaxla nak.

ⁱ 4:7 Dt. 6:16 ^j 4:10 Dt. 6:13 ^k 4:15-16 Is. 9:1-2

Jesús mti dap bexa nsen mbeal gak xmen xa

(Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11)

¹⁸Le'a dub gor nchasea Jesús to'o lagun si'il nsalea' Galilea, cha uni'í xa top xabgi'i ndeutsa'ab red ten na len nits, le'a bexa wa xa nsen mbeal. Le'a dub xa wa Simón, xa no nsalea'ga Pedr. Le'a stub xa wa Ndres wit Simón Pedr wa. ¹⁹Cha ndab Jesús ndo' bexa:

—Usankea bega tso'o na', le'a na' uluu xte'e yunjunt bega be men ndo' Dios.

²⁰Le'a bexa wa cha uxax mla'a be red ten na, cha usankea bexa tso'o Jesús.

²¹Le'a gor usea bexa stub tuzh sa, cha uni'í Jesús stop xabgi'i, dub xa nsalea' Jacob nsea stub xa nsalea' Juan. Le'a bexa wa ndeno Zebedeo xus bexa ndo' dub barco, ndego bexa ramient be red ten bexa. Le'a Jesús cha utezh itop wit bexa. ²²Le'a itop bexa cha uxax mchanso' xus na ndo' barco wa, cha usankea bexa tso'o Jesús.

Jesús mluu be men no myunyakna xa kwa'ad bexa

(Lc. 6:17-19)

²³Le'a Jesús cha nchasea idub distrit Galilea, nluu xa be men len be ni'i sa nzhealbe bexa judio sa wa. Mbidi'izh xa di'izh wen ten Dios ná xte'e nibe'e Dios be men, no myunyakna xa be men nsén guni'i xá gealgizh ná, no bexa kwea' nsak. ²⁴Le'a ta li ndun Jesús wa mgen idub distrit Siria. Ta we'e le'a kwa'ad be men ulenno bexa nsén isando' be gealgizh, no bexa gizh ncho mbi bxin len lado'o na, no bexa nsak gizhkaw, no bexa lá yoo gan isea. Cha myunyakna Jesús bexa wa. ²⁵Cha usankea kwa'ad be men tso'o Jesús: bexa distrit Galilea, no distrit Decápolis, no gezh Jerusalén, no idub distrit Judea, no bexa ncho stub to'o yowbe'e Jordán.

Jesús mluu be men dub bet

(Lc. 6:20-23)

5 ¹Le'a gor uni'í Jesús be men kwa'ad wa, cha ukea xa dub bet, cha usob xa. Le'a be xmen xa cha ulaya' wats xa.

²Cha usaxan nluu xa bexa wa, ndab xa:

³—Uzhe'eb wen yoo ladna bexa ngondo' le'a bexa nki'in Dios, le'a Dios nibe'e lado'o bexa.

Jesús mbidi'izh be ta ndun wen yoo ladna be men (Mt. 5:3)

4'No uzhe'eb wen yoo ladna bexa ndo'on, le'a Dios gal gor gun iten ladna bexa wa.

5'No uzhe'eb wen yoo ladna bexa bcha'an nak, le'a Dios usa'a gizhliyo ika'a bexa wa.

6'No uzhe'eb wen yoo ladna bexa nkwa'an gun lak nlad Dios, le'a Dios sa'a ta nlad bexa wa.

7'No uzhe'eb wen yoo ladna bexa nlats ladna be men, le'a Dios ilats ladna bexa wa.

8'No uzhe'eb wen yoo ladna bexa umbi'i nak lado'o na, le'a bexa wa igondo' Dios.

9'No uzhe'eb wen yoo ladna bexa nkwa'an xte'e lá kuyo be men, le'a bexa wa isalea' xin Dios.

10'No uzhe'eb wen yoo ladna bexa ntid be gealkwea' ta na ndun bexa ta nsak ladna Dios, le'a Dios nibe'e lado'o bexa.

11'No uzhe'eb wen yoo ladna bego gor na ugap ndanno be men bega, ta na ndangea ladna bega na'. Le'a bexa wa xela

iní'i ndo' bega, no ukwi'in bexa gab bexa le'a bega sian ta ugap ndun. ¹²Uzhebpa bten ladna bego be zha li wa, le'a Dios uzhebpa usa'a be ta wen ndo' bega gibe'a. Le'a polta likaga ugap mbinno be men bexa mbidi'izh sakndo' Dios.

Be xmen Jesús nak cuent sed

(Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)

¹³'Le'a bega nak cuentta sed lat be men ndo' gizhliyo ndee. Parea tal le'a sed ito'o ta utix ten na, ¿xte'ema yak utix-a stub biał zha? Le'a-yá na'anta xti'in, ta we'e yabitsa-yá tso'o juer sa ulako be men-a.

Be xmen Jesús nak cuent xe'a ndo' gizhliyo

¹⁴'Le'a bego nak cuent xe'a ndo' be men gizhliyo ndee, cuent dub gezh nde ga'ap gek dub ge'e lá yoo gan xga'ach kwe. ¹⁵Le'a na'an ton usobgi' dub xe'a, cha usob xa-yá len dub caj. Ndi usob xa xe'a dub sa ga'ap, ndontsa usu-yá xe'a ndo' itea bexa ncho len ni'i wa. ¹⁶No liga usu bego xe'a ten bega ndo' be men, ndontsa ina' bexa be ta wen ndun bega, cha no gab bexa si'il nak Tad Dios nsob gibe'a.

Jesús ndab le'a ley mke'a Moisés na'anpa initndo'

¹⁷Lá gunbe'e bega le'a na' ndal unitndo' ley mke'a Moisés no be ta mke'a bexa sakndo' Dios tiemp polta. Le'a na' ndi ndal gun cumplir be ta wa. ¹⁸Le'a na' gáp ndo' bego le'a nat na bi nde gizhliyo no gibe'a le'a ni dub letr ten ley ten Dios na'anpa initndo', gast itea-yá gak cumplir. ¹⁹Ta we'e tal ton lá uxobgek ndo' dub ta'a ndon le'a tuzh ndo' ley wa, no liga nluu xa stubga men li gun, le'a xa wa ndon le'a lá nsak lat bexa nibe'e Dios. Ná le'a xa na nxobgekka ndo' ta ndab ley ten Dios, no liga nluu xa be men, le'a xa wa nsakka lat bexa nibe'e Dios. ²⁰Le'a na' gáp ndo' bega tal le'a bega na'anpa mas uxobgek ndo' Dios ndo' lak ndun bexa fariseo no be mech ten ley, le'a bega lá yoo gan gak bexa le'a Dios nibe'e.

Jesús ndab na'anpa gakloo bexa ndo' be men

(Lc. 12:57-59)

²¹'Le'a bego mbi'inla ta ndab Dios ndo' be men polta, ndab xa: "Lá gut bega men, le'a tal ton gut men le'a be men utsaksi

xa wa.”^l ²²Parea le'a na' ndi gáp le'a tal ton gakloo ndo' stub men, le'a Dios utsaksi xa wa. No tal ton inisi stub men, le'a xa wa iso' ndo' bexa nibe'e. No tal ton gab “tont” ndo' stub men, le'a xa wa ya' ndo' gi' infierno.

²³No tal le'a bega ncha'lo med sa nsa'a men ta'a ndo' Dios, ná sa we'e utse'a ladna bega le'a stub ltsa'a bega ndakloo ndo' bega, ²⁴bla'a bega sa we'etsa ndi'ib-a. Cha wa' bega ndo' ltsa'a bega wa, bin bega ta gun wen ya'an bega ndo' xa. Cha we'e byach bega bsa'a bega ta wa ndo' Dios.

²⁵No tal ton nlad usake bega, wa'yadi'izhno bega xa gor biseata iso' xa ndo' juez. Le'a tal xa usake bega ndo' juez, le'a juez cha yun cuent bega ndo' bexa nla'ach litgi'ib, cha uke'a xa bega litgi'ib. ²⁶Le'a na' gáp le'a bego na'anpa ito'o sa wa gast kixka bega itea ta nsa'ab bega wa.

Jesús ndab na'anpa ugap iwi'i bexa ndo' be xagots

²⁷Le'a bego mbi'ínla ta ndab di'izh ten Dios: “Lá ugal bega dub xagots na'anpa xagots ten bega.”^m ²⁸Parea le'a na' ndi gáp ndo' bega le'a tal ton iwi'i ndo' dub xagots ndanbe'e xa ugal xa xagots wa, le'a xa wa ndap ke ndo' Dios cuent mgal-la xa xagots wa.

²⁹Ta we'e tal le'a bega ndun dub ta ugap ta na' dub ngusndo' bega, mas wen ito'o-yá. Ndi mas wen na'an dub ngusndo' bega nat, ni ka idub bega ya' infierno. ³⁰No liga tal le'a bega ndun dub ta ugap nsea ya'a bega, mas wen yabto'og-a. Ndi mas wen na'an dub ya'a bega nat, ni ka idub bega ya' infierno.

Jesús ndab lá nsabndo' ula'a bexa xa ten xa

(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lc. 16:18)

³¹No ndab di'izh ten Dios: “Le'a tal ton dub xabgi'i nlad ula'a xagots ten na, le'a xa syo'o gan usa'atsa dub git ndo' xagots wa, gab git le'a xa mla'a xagots.”ⁿ ³²Parea le'a na' ndi gáp ndo' bega le'a tal ton dub xabgi'i ula'a xagots ten na, cha ika'a xagots wa stubga xabgi'i, le'a xabgi'i ned wa ndun le'a xagots wa ndap ke ndo' Dios. No liga le'a stub xabgi'i na ika'aga xagots wa noga ndap ke ndo' Dios. Ná tal ton dub xagots ugal stubga xabgi'i, le'a xabgi'i ten xa wa sak ula'a xa.

Jesús ndab xte'e gab bexa gor na gun bexa dub ta'a

³³'No mbi'ínla bega stub ta'a ndab Dios ndo' bexa polta, ndab xa: "Tal le'a bega ndab Dios nsobwi'li sunka bega dub ta'a, we'e le'a bega juerska li gun. Na'anpa ula'a bega lá gun bega ta wa."^o
³⁴Parea le'a na' ndi gáp ndo' bega, le'a gor na ndab bega gun bega dub ta'a, na'anpa use'at bega Dios, ndi gabtsa bega gun bega ta wa. No na'anpa use'at bega gibe'a, le'a gibe'a ba' sa nsob Dios. ³⁵No ni na'anpa use'at bega gizhliyo, le'a gizhliyo ndee sa nibe'e Dios. No ni lá use'at bega Jerusalén, le'a Jerusalén gezh ten Dios xa ndon le'a nibe'e. ³⁶No ni lá use'at bega gek bega, le'a bega lá yoo gan uche'a ni dub gichgek bega xa'aga color. ³⁷Ndi gor na gun bega dub ta'a, litsa gud bega. No tal na'anpa gun bega dub ta'a, litsa gud bega. Le'a itea ta'a na kota bega ndo' ta ndee wa, le'a ta wa ta ten maxu'u.

Jesús ndab utsin gunno bexa men ugap ndanno xa

(Lc. 6:29-30)

³⁸'No mbi'ínla bega ta ndab di'izh ten Dios: "Tal ton guzha'a ngusndo' dub men, le'a men wa noga li gunno xa wa. No tal ton ko'oga dub ndeay dub men, le'a men wa noga li gunno xa wa."
³⁹Parea le'a na' ndi gáp na'anpa ukixke bega ta ugap mbinno dub men bega. Tal ton kichya'a ndo' bega lad ga'al, bla'a bega kichya'a xa no stubga lad. ⁴⁰No tal ton usake bega ulat xa dub xab bega, bla'a bega gast no stub-a go'o xa. ⁴¹No tal ton gab juerska go'o bega dub ta'a no'o xa dub kilómetro nes nsea xa, ndi top li sa bi'i bega-yá. ⁴²No tal ton inab dub ta'a ndo' bega, usa'a bega-yá. No tal ton inab dub ta iki'in xa, lá gab bega le'a bega lá usa'a-yá.

Jesús ndab ikwea' ladna bexa itea be men

(Lc. 6:27-28, 32-36)

⁴³'No mbi'ínla bega stubga ta'a ndab be men: "Bkwea' ladna bega be ltsa'a bega, no bxee ladna bega ndo' bexa ugap ndanno bega."^p ⁴⁴Parea le'a na' ndi gáp ndo' bega bkwea' ladna bega bexa ugap ndanno bega. No utsin bidi'izh bega ndo' bexa xela ní'i ndo' bega. No utsin gok bega ndo' bexa nxee ladna ndo' bega. No unab bega ndo' Dios gakno Dios bexa na kwea' ní'i ndo' bega no bexa na ugap ndanno bega.

⁴⁵Li nsabndo' gun bega ta na nak bega xinka Dios Xus beuna, xa nsob gibe'a. Le'a xa ndun le'a wizh nsu xe'a ndo' itea be men, bexa wen no bexa ugap. No nla' xa gi ndanti'in itea be men, bexa wen no bexa ugap. ⁴⁶Tal le'a bega nkwea' ladna sbe'en bexa nkwea' ladna bego, ¿xte'e nsak bega le'a Dios usa'a ta wen ndo' bega zha? ¿Lá ini'í bega zha le'a gast bexa nsen med ten gobier Roma liga nkwea' ladna be ltsa'a na? ⁴⁷No tal le'a bega utsin nidi'izh ndo' be ltsa'atsa bega, ¿xte'e nsak bega zha le'a bega wen ndun? ¿Lid no bexa lá nchando' Dios li ndun? ⁴⁸Ta we'e sbe'en ta wen bin bega, lak sbe'en ta wen ndun Tad Dios xa nsob gibe'a.

Jesús ndab gakno bexa be men uban nak

6 ¹Bla'ach bega le'aka bega le'a gor na ndun bega ta wen ndo' stub men, na'anpa gun bega-yá dub mod na ini'í be men ta ndun bega wa. Tal le'a bega li gun, le'a Tad Dios xa nsob gibe'a lá kix ta li mbin bega wa. ²Le'a gor na nsa'a bega ta nki'in dub men uban nak, na'anpa gudi'izh bega-yá ndo' be men, lak ndun bexa nluu cuentta xa wen ná xa xa ugap. Le'a bexa wa ndadi'izh-a len be ni'i sa nzhealbe beuna xa judio no ndadi'izh bexa-yá be nes, ndontsa gab be men le'a bexa xa wenka. Le'a na' gáp le'a ta wen ini'í be men ndo' bexa wa, le'a ta we'etsa gun bexa gan. ³Ná le'a gor nsa'a bega ta nki'in dub men, na'anpa gab bega ta wa ndo' ni dub men. ⁴Tal le'a bega li xaga'tsa gakno stub men, we'e le'a Tad Dios ini'í ta wa, cha ga'alca usa'a xa ta ika'a bega.

Jesús mluu xte'e gudi'izhno bexa Dios

(Lc. 11:2-4)

⁵Le'a gor gudi'izhno bega Dios, lá gak bega lak nak bexa nluu cuentta xa wen ná xa xa ugap. Le'a bexa wa ndal ladna nso'yadi'izh ndo' Dios sbe'en len ni'i sa nzhealbe beuna xa judio no be sa skin nes ndontsa ini'í be men-a. Ná le'a na' gáp ndo' bego le'a ta wen ní'i be men ndo' bexa wa, le'a ta we'etsa gun bexa gan. ⁶Ná le'a bego gor gudi'izhno bega Dios, uyo'o bega len lid bega, cha btsaw bega to'o puert, cha bidi'izhno bega Tad Dios dub mod na ni dub men lá ini'í-yá. Le'a ta na li xaga'tsa ndun bega, le'a Dios ini'í ta wa cha ga'alca usa'a xa ta ika'a bega.

⁷Le'a gor na ndadi'izhno bega Dios, na'anpa gab bega dubtsa di'izh ngi sian biaj, lak ndun bexa lá nchando' Dios, ndanbe'e bexa le'a ta na uzhebpa ndadi'izh bexa, ta we'e mas go'ón Dios ta ndab bexa. ⁸Lá gak bega lak nak bexa wa, le'a Tad Dios xa nsob gibe'a yá uni'íla xta'an nki'in bega gor na biseata inab bega-yá. ⁹Ta we'e Inde'e bidi'izhno bega Dios:

Go Dios Xus besa, go nsob gibe'a,
yankea be men lea' go.

¹⁰No uxax ilen tiemp inibe'e go be men.

Gak ta nlad go ndo' gizhliyo, lak ndak-a gibe'a.

¹¹Nab besa usa'a go ta gaw besa wizh nat,
lak nki'in besa-yá itea wizh.

¹²No bing'e' ladna go be ke ten besa,

lak ndange' ladna besa ndo' be men ugap ndanno
besa.

¹³Lá ula'a go gaila' besa ndo' be ta ugap,
ndi ulo'o go besa ndo' itea be ta ugap.

Le'a idub tiemp le'a go xa ndon le'a nibe'e

no xa ndon le'a juert no xa ndon le'a nsak.

Lika nak-a.

¹⁴Le'a tal bega gunge' ladna be ta ugap ndanno be men bega, we'e le'a Tad Dios xa nsob gibe'a noga sunge' ladna be ke ten bega. ¹⁵Parea tal le'a bega lá gunge' ladna ndo' be men ugap ndanno bega, we'e le'a Tad Dios noga lá gunge' ladna ndo' bego.

Jesús mluu xte'e lá gaw bexa dub tiemp

¹⁶Le'a zha na lá ndaw bega dub tiemp, na'anpa gun bega uban ina' ndo' bega, lak ndun bexa ndab le'a xmen Dios parea na'anpa ta ugea-yá. Le'a bexa li ndun ndontsa ini'í be men le'a bexa lá ndaw wizh wa. Ná le'a na' gáp le'a ta wen ní'i be men ndo' bexa wa, le'a ta we'etsa gun bexa gan. ¹⁷Na' le'a bego zha na li lá gaw bega, ndi ulo bega ta uxe'e gek bega, no uda'ab bega ndo' bega, ¹⁸ndontsa na'anpa ina' be men ti lá ngaw bega wizh wa. Nabtsa Dios ina' ta li xaga'tsa ndun bega, cha ga'alca usa'a Dios ta ika'a bega.

Jesús ndab kocha'aw bexa be ta'a gibe'a

(Lc. 12:33-34)

¹⁹'Lá yunjunt bega be ta sian ndo' gizhliyo ndee, le'a mbes sazha'a-yá, no slen yaso'o-yá, no ncho wa'an sgowa'an-a. ²⁰Ndi bin bega be ta nsak ndo' Dios, li kocha'aw bega sian ta'a gibe'a, sa na ni mbes lá guzha'a-yá, no ni yaso'o lá gaw-a, no ni wa'an lá kowa'an-a. ²¹Le'a sa kocha'aw bega be ta mas nsak cuent ten bega, le'a sa wa mas ncho tse'e gek bega.

Jesús mbidi'izh dub cuent ten xe'a

(Lc. 11:34-36)

²²'Le'a ngusndo' dub men le'a nak xe'a ten xa. Tal le'a ngusndo' bega ta wen, le'a bega nkesea ndo' xe'a. ²³Ná tal ngusndo' bega na'anpa ta wen, le'a bega nkesea ndi sa ukaw. No tal xe'a ncho len lado'o bega ndi nyak sa ukaw, ¡uzhebpa dub sa ukaw nkesea bega!

Jesús mluu cuent ten Dios nsea med

(Lc. 16:13)

²⁴'Na'an ton yoo gan gun ti'in ten top xa nibe'e xa. Le'a gal gor le'a xa ixee ladna ndo' dub xa nsea ikwea' ladna xa stub xa, no uxobgek xa ndo' dubtsa xa nsea lá uxobgek xa ndo' stub xa wa. Liga tal le'a bega nkwa'an sian med, le'a bega lá yoo gan gun ti'in ndo' Dios.

Dios nla'ach be xmen na

(Lc. 12:22-31)

²⁵'Ta we'e gáp na' ndo' bega, lá yu' ladna bega xta'an gaw bega no xta'an goo bega ndontsa iban bega. No ni lad gak bega lá yu' ladna bega. ¿Lá ini'í bega zha le'a gealnaban ten bega mas nsak ndo' be ta gaw bega, no le'a bega mas nsak ndo' xab bega? ²⁶Binbe'e bega lak nak be migin ni lá ndas ma bid, no ni lá ntele'e ma ta gaw ma, no ni lá ndap ma sa nyocha'aw ta gaw ma. Ná le'a Dios Xus beuna nsob gibe'a ngawka bema. ¿Lá ini'í bega zha le'a ndo' Dios le'a bega uzhebpa mas nsak ndo' be migin?

²⁷'¿Ton bega gun gan tal uzhebpa yu' ladna bega ga'al bega stol metr? ²⁸¿No xta'an nyu' ladna bega lad gak bega zha? Bwi'i bega ndo' be gé'e, ná xte'e ndi'ibya'al-a, ná ni lá ndun-a ti'in, no

ni lá ndande'e-yá lad. ²⁹Ná le'a na' gáp ndo' bego le'a lat itea be lad uzhebpa wen ngok Salomón na'an dub lad chul lakta dub gé'e. ³⁰Le'a Dios lita chul ndanno be gé'e ndi'ib ge'e, ná ta gal ge'a yabto'og-a cha yol'-a. ¿Lid mas uzhe'eb gakno Dios bega, maska ndidotsa ndangea ladna bega xa? ³¹Lá yu' ladna bega xta'an gaw bega no xta'an goo bega no lad gak bega. ³²Le'a be men lá nchando' Dios itea be ta ndee nkwa'an bexa, ná le'a Tad Dios xa ncho gibe'a uni'íla xta'an nki'in bega. ³³Ndi bkwa'an bega xte'e uxobgek bega ndo' Dios, no xte'e gun bega ta nlad xa. We'e le'a Dios sa'aka itea ta nki'in bega wa. ³⁴Ta we'e lá yu' ladna bega xte'e itid bega wizh ge'a, le'a itea be wizh ncho ta itid bega. Le'a kadga wizh binbe'etsa bega be ta nsatid bega wizh wa.

Jesús ndab lá inisi bexa be ltsa'a bexa

(Lc. 6:37-38, 41-42)

7 ¹Lá gab bega le'a be men lid le'a ndun, ndontsa na'anpa no Dios gab le'a bega lid le'a ndun. ²Le'a lak ndab bego ndo' be men, no liga gab Dios ndo' bego. No lak ndanno bega be men, no liga gunno Dios bega. ³¿Xta'an nwi'i bega gix tuzh ncho ndo' ltsa'a bega zha, ná ni lá na' bega le'a ndo' bega ntsaw dub ble'a ya si'il? ⁴¿Xte'ema yoo gan gab bega ndo' ltsa'a bega: “Bsa'a ndo' lu ko na' gix tuzh ncho ndo' lu”, ná le'a ndo' bega ntsaw dub ble'a ya si'il? ⁵Ndab bega ugap nak stubga men, ná le'a bega ndi mas ugap nak. Ned udob bega ya si'il ntsaw ndo' bega, we'eta sun bega gan ko'o bega gix tuzh ncho ndo' ltsa'a bega.

⁶Lá uluu bega di'izh ten Dios ndo' bexa lá nsakyo'ón-a. Le'a bexa ndun lak ndun dub kuch, tal le'a dub men ncha'ano dub ngusnik uyap ndo' ma, le'a ma slako tso'o-yá, ni lá ini'í ma xta'an-a. No ta ndun bexa wa cuent ta ndun dub mbek ndawke'a ya'a men gor ngaw xa ma.

Jesús ndab le'a Dios usa'a ta inab bexa

(Lc. 11:9-13; 6:31)

⁷Unab bega ta nki'in bega ndo' Dios, le'a Dios sa'aka ta wa. Bkwa'an bega Dios, le'a bega szhealka xa. Utezh bega Dios, le'a Dios saknoka bega. ⁸Le'a itea bexa na nab ta nki'in na, le'a xa nka'aka-yá; le'a itea bexa nkwa'an Dios, le'a bexa nzhealka xa; le'a itea bexa nbezh Dios, le'a Dios ndaknoka.

⁹Le'a bego na ndap me'ed, tal le'a dub xme'ed bega inab dub pan, ¿cha sa'a bega ndi dub ge' ndo' me'ed zha? ¹⁰No

tal le'a xme'ed bega inab dub mbeal, ¿cha sa'a bega ndi dub mbe'al ndo' me'ed zha? ¹¹Le'a bego bexa ugap, ná sbe'en be ta wen nsa'a bega ndo' be xin bega. Mata Dios Xus beuna nsob gibe'a sa'a sbe'en be ta wen ndo' bexa inab-a.

¹²'Ta we'e utsin bin bega ndo' be men lak nlad bego utsin gun be men ndo' bega. Le'a ta ndee nak xan itea be ta unibe'e Dios, no be ta mluu bexa mbidi'izh sakndo' Dios tiemp polta.

Ncho dub nes uya'a no dub nes uxen

(Lc. 13:24)

¹³'Bin bega juers yate bega to'o puert uya'a. Ncho dub nes uxen ncha'a sa nsob dub puert uxen. Kwa'adpa men yate puert wa, ná le'a bexa wa ya' ndo' gi'. ¹⁴No ncho dub nes uya'a ncha'a sa nsob dub puert uya'a. Uxee men izheal yate puert wa, ná le'a bexa wa gap gealnaban ndo' Dios.

Be ngus ten ya nluu xá ya na-yá

(Lc. 6:43-44)

¹⁵'Lá ula'ach bega be men nkwi'in ndab le'a ndadi'izh sakndo' Dios. Bcha'an nlu'u bexa cuent borreg, ná le'a len lado'o bexa le'a bexa ugi'i cuent dub mbee. ¹⁶Le'a be ta ndun bexa wa, ta we'e sgondo' bega ná xte'e nak xa, lak dub yagich na'anpa usa'a uv no ni ngus la'aw lá usa'a-yá. ¹⁷Liga itea be ya wen sbe'en ngus wentsa nsa'a. Ná le'a itea be ya na nsa'a ngus lá isu'u gaw be men, le'a ta wa sbe'en ngus we'etsaga nsa'a. ¹⁸Le'a dub ya wen na'anpa nsa'a ngus lá isu'u gaw be men. No liga dub ya nsa'a ngus lá ndaw men lá yoo gan usa'aga ngus wen. ¹⁹Le'a itea ya na lá nsa'a ngus wen, gal gor yabto'og-a cha yol'-a. ²⁰Liga nak bexa ukwi'in wa, le'a ta nduntsa xa sgondo' bega xte'e nak xa.

Na'anpa itea men yate sa nibe'e Dios

(Lc. 13:25-27)

²¹'Le'a kwa'ad be men ndab le'a xa nak xmen na', para na'anpa itea bexa wa yate sa nibe'e Dios gibe'a. Le'a sa wa yate bexa nxobgektsa ndo' Dios Xus na' xa nsob gibe'a. ²²Gal wizh wa le'a kwa'ad bexa gab ndo' na': "Tad, ¿lá ini'í go zha le'a besa juers ten ga mbidi'izh sakndo' Dios, no juers ten ga ulantu'ub besa mbi bxin, nsea sian be uyon mbin besa?" ²³Cha

ndi gáp na' ndo' bexa wa: “Le'a na' lá nchando' bega. Nat bxo'on bega wats na', bego xa ndun ta ugap.”^q

Dub cuent ten top xa mbinde'e ni'i

(Lc. 6:46-49)

²⁴Le'a tal ton go'ón ta ndáp na' ndee, cha liga gun xa, le'a na' gáp le'a xa wa nak cuent dub xabgi'i list, dub xa mbinde'e lid na ndo' ge'da'a. ²⁵Ngol gor ulen gi, ngopyo'o nits yo'ow, no ulen mbi si'il sa nde ni'i wa, no uke'a nits ni'i wa, ná ni'i wa na'ankapa ilate, le'a xan-a nsob ndo' ge'da'a. ²⁶Ná le'a tal ton go'ón ta ndáp na' ndee, ná lá uxobgek bexa ndo'-yá, le'a xa wa cuent dub xa lá ndanbe'e, dub xa mbinde'e lid na ndo' yux. ²⁷Ngol gor ulen gi, no ngopyo'o nits yo'ow, no ulen mbi si'il sa nde ni'i wa, no uke'a nits ni'i wa, cha ulate idub ni'i.

²⁸Le'a gor mtayadi'izh Jesús ta ndee, le'a be men ndanseana xte'e ndadi'izh xa, ²⁹geal le'a ta ndadi'izh xa wa nluu le'a xa uzhe'eb ndap juers, na'anpa lak ndadi'izh be mech ten ley.

Jesús myunyakna dub xa nsén gealgizh lepra

(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)

8 ¹Le'a gor ncha'la' Jesús bet wa, le'a kwa'ad be men usankea tso'o xa. ²Cha ulen dub xabgi'i nsa'gea las na, le'a ta wa dub gealgizh nsalea' lepra. Cha msaxib xa ndo' Jesús gast ndo' yo ngol xtuzh xa, ndab xa:

—Señor, tal go nlad yunyakna go na', le'a na' uní le'a ga sunka gan.

³Le'a Jesús cha mxo'ob ya'a na tso'o xa wa, cha ndab Jesús:

—Nladka na' yakna lu. ¡Nat myakna lu!

Cha bi le'a gor wa le'a gealgizh wa cha mnitndo'. ⁴Le'a Jesús cha ndab ndo' xa:

—Bla'ach, na'an ton ndo' ná gudi'izh lu xte'e myakna lu. Ndi wa' ndo' ule'ay ini'í xa le'a lu myaklana. No bi'i be man xnab lak unibe'e ley mke'a Moisés usa'a be men zha nyakna bexa, ndontsa ini'í be men le'a lu myaklana.

Jesús myunyakna xa ndun ti'in ten dub soldad

(Lc. 7:1-10)

⁵Le'a gor na ulaya' Jesús gezh Capernaum, le'a wats Jesús ulen dub soldad, dub xa Roma nibe'e dub gayo'oga be soldad. Cha unab xa ndo' Jesús, ⁶ndab xa:

—Señor, le'a dub xa ndun ti'in ndo' na' uzhe'eb kwea' nsak. Le'a xa lá yoota gan isea, uzhebpa gealkwea' nax ni'í xa ta lid na'.

⁷Le'a Jesús cha ndab:

—Na' gaa yunyakna xa.

⁸Ná le'a soldad wa cha ndab:

—Señor, le'a na' na'anpa isaya' yate go len lid na'. Nat gudtsa go yakna xa, le'a xa syakkana. ⁹Le'a na' ndee nxobgek ndo' xa mas nibe'e ndo' na'. No ncho be soldad nibe'e na' ndo' na. Le'a gor na ndáp na' ndo' dub xa ya' xa, le'a xa cha nda'kaga. No gor na ndáp na' gi'id stub xa, le'a xa cha ndi'idkaga. No gor na nibe'e na' ndo' xa ndun ti'in ndo' na', le'a xa wa cha ndunkaga ta li ndáp na' wa.

¹⁰Le'a gor na mbi'ín Jesús ta wa, cha ngwanseana xa, ndab xa ndo' be men nchankea tso'o xa:

—Le'a na' gáp ndo' bego, na'anpa izheal na' ni dub xa Israel Inde'eta nge' ladna na'. ¹¹No gáp na' ndo' bega le'a gal dub wizh le'a kwa'ad be men ito'o lad nlen wizh no lad nda'as wizh, cha kwe bexa wats Abraham no Isaac no Jacob sa nibe'e Dios gibe'a. ¹²Na' le'a bexa Israel, bexa na ndi'izh nsabndo' ya'be sa nibe'e Dios, le'a bexa wa ndi itatebe tso'o juer sa ukaw. Cha go'on bexa gast ndeay bexa gaw bexa tant dub gealkwea' si'il ini'í bexa.

¹³Cha ndab Jesús ndo' soldad nibe'e wa:

—Nat bya' ga, le'a lak mge' ladna go na', li gak-a.

Cha bi le'a gor wa le'a xa ndun ti'in ndo' soldad wa cha myakna.

Jesús myunyakna xnazha'ap Pedr

(Mr. 1:29-31; Lc. 4:38-39)

¹⁴Cha ncha'a Jesús ta lid Pedr, cha uni'í Jesús xnazha'ap Pedr nax ndo' lo'on uzhebpa ncho xlea. ¹⁵Cha mgal Jesús ya'a xa, cha mto'o xlea xa. Le'a xagots wa cha ngwaste msa'a ta gaw bexa.

Jesús myunyakna kwa'ad bexa gizh

(Mr. 1:32-34; Lc. 4:40-41)

¹⁶Le'a gor uyo'o te'al, le'a be men ulenno kwa'adpa bexa ncho mbi bxin lado'o na. Le'a Jesús cha ulantu'ub be mbi bxin nsea sbe'en di'izhtsa, no myunyakna xa itea bexa gizh. ¹⁷Li ngok-a lak ta polta ndab Isaías, xa mbidi'izh sakndo' Dios: “Le'a xa le'a ulo'o beuna ndo' be gealgizh nsén beuna no be gealkwea' nchono beuna.”^r

Bexa na nlad isankea tso'o Jesús

(Lc. 9:57-62)

¹⁸Le'a gor uni'í Jesús idub gangeak wats xa nde be men kwa'ad, cha ndab xa ndo' be xmen xa itakea bexa stub to'o lagun Galilea. ¹⁹We'e le'a dub mech ten ley cha ulen wats Jesús, ndab xa:

—Mech, le'a na' no isankea tso'o go guni'i pa ya' ga.

²⁰Le'a Jesús cha ndab:

—Le'a be mbeas ndap ge'ed nyo'o na, no le'a be migin ndap be xu'un ten na, para le'a Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo lá ndap sa une'e xa.

²¹Le'a stub xa na no nkeseano Jesús cha ndab:

—Señor, bla'a ga ned ya'uka'ach na' xus na'. Cha we'eta isankea na' tso'o ga.

²²Le'a Jesús cha ndab ndo' xa wa:

—Usankea tso'o na!. Bla'a le'a bexa lá ndap gealnaban ndo' Dios uka'ach ltsa'a ngut na.

Jesús mtsaw ndo' mbi si'il ulen ndo' nits

(Mr. 4:35-41; Lc. 8:22-25)

²³Le'a Jesús cha ukea ndo' barco no be xmen xa, cha ncha'be bexa ndo' nits. ²⁴Le'a sa wa cha ulen dub mbi si'il gast nyo'o nits wa len barco. Ná le'a Jesús ndi naxyats. ²⁵Le'a be xmen xa cha mkwa'an xa, ndab bexa:

—¡Señor, lá ula'a ga gat beuna, le'a beuna ngi sla'yo'o len nits!

26 Le'a Jesús cha ndab:

—¿Xta'an lba'ata nzheb bega zha? ¿Lid ndangea ladna bega na' zha?

We'e cha ngwaste xa, uteyo xa mbi no nits, cha uleas mbi no ndon xe ute nits. **27** Le'a bexa wa cha ngwanseana, ndab bexa ndo' be ltsa'a xa:

—Wen, ¿tonxá xa ndee zhaga, gast mbi nsea nits nxobgek ndo' di'izh ten xa?

Jesús ulantu'ub mbi bxin ncho lado'o top xa Gadara

(Mr. 5:1-20; Lc. 8:26-39)

28 Le'a gor ulaya' bexa stub to'o lagun sa nibe'e gezh Gadara, we'e cha ulen top xabgi'i wats Jesús, uto'o bexa lat be ge'lo'o sa nga'ach be men ngut. Le'a bexa wa ncho mbi bxin len lado'o bexa, no uzhebpa ugi'i bexa, gast ni dub men lá yoo gan itid nes nax sa wa. **29** Cha uge' ndab bexa ndo' Jesús:

—¿Xta'an ngi besa nsea ugal lu zha, Jesús Xin Dios? ¿Nsea utsaksi lu besa, zha biseata gal wizh li gun lu?

30 Le'a gax sa wa ndeseayaw kwa'adpa kuch. **31** Cha ndab be mbi bxin wa ndo' Jesús:

—Tal le'a lu kontu'ub besa, bla'a yate besa len be kuch ba'.

32 Le'a Jesús cha ndab:

—Wa'be bega.

Le'a be mbi bxin wa cha uto'o lado'o be xabgi'i wa, cha uyo'o beya len be kuch wa. Le'a itea be kuch wa cha karrel ncha'a gek dub we'a to'o nits. Cha ubix bema gast len nits ula'yo'o bema, cha ngut bema.

33 Le'a bexa nkeno kuch wa cha mxo'on. Ngol gezh wa cha mbidi'izh bexa itea be ta uyo'o wa, gast xte'e myakna bexa ncho mbi bxin len lado'o na. **34** Le'a kwa'adpa bexa gezh wa cha uto'o ncha'be sa nso' Jesús. Le'a gor uni'í bexa Jesús, cha unab bexa ika'an xa sa wa.

Jesús myunyakna dub xa lá yoo gan isea

(Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-26)

9 **1** Le'a Jesús cha ukeagal ndo' barco wa, cha utakea xa stub to'o lagun, nsea' xa gezh Capernaum sa ncho xa. **2** Le'a sa wa cha ulenno pla be men dub xabgi'i gizh lá yoo gan isea, nax ndo' dub yalo'on. Le'a Jesús cha mna'la le'a bexa

nge' ladna le'a Jesús sun gan yunyakna xa gizh wa, cha ndab Jesús ndo' xa gizh wa:

—Amig, bten ladna lu, le'a ke ten lu myu'ula.

³We'e le'a pla be mech ten ley nde sa wa cha mbinbe'ebe: “Le'a ta ndab xa ba' uzhe'eb dub ta'a lá nsak ladna Dios.”

⁴Ná le'a Jesús mgenna xte'e ndanbe'e bexa wa, cha ndab Jesús:

—¿Xta'an lba'a ugap ndanbe'e bega len lado'o bega zha?

⁵¿Xta'an mas lid bid gáp na' le'a ke ten xa ndee myu'ula, nati gáp na' gaste xa, cha isea xa? ⁶Le'a nat ini'í bego le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, no syo'o gan utsu'u ke ten be men.

Cha ndab Jesús ndo' xa gizh wa:

—Goste, cha udob yalo'on ten lu ba', cha bya' ta lid lu.

⁷Le'a xa cha ngwaste, cha nsea' xa ta lid xa. ⁸Le'a gor uni'í be men ta wa, cha uzhebpa ngwanseana bexa, no ndab bexa le'a Dios uzhe'eb dub Dios si'il ta na li msa'a xa juers ndo' men.

Jesús mti Mateo

(Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32)

⁹Le'a gor ncha'a Jesús cha uni'í xa dub xa nsalea' Mateo nsobyun ti'in nsen xa med nkix be men ndo' gobier Roma. Cha ndab Jesús ndo' xa:

—¡Utsea! ¡Usankea tso'o na'!

Le'a Mateo cha ngwaso', cha usankea xa tso'o Jesús.

¹⁰Ngol tso'o wa le'a Jesús nsea be xmen xa ngwa'daw ta lid Mateo. Le'a sa wa no kwa'ad bexa ndun ltsa'a ti'in ndun Mateo wa ngwa'be, no kwa'adta bexa na ndab be men ugap nak bexa. ¹¹Le'a gor uni'í bexa fariseo ta wa, cha ndab bexa ndo' be xmen Jesús:

—¿Xta'an lba'a ndawno mech ten bega bexa nsen med no bexa ugap ba' zha?

¹²Ná le'a Jesús mbi'ín ta ndab bexa wa, cha ndab Jesús:

—Le'a bexa na'anpa gizh lá nki'in doctor, ndi le'a bexa gizh nki'inka xa wa. ¹³Wa'utsid bega ná xte'e gab di'izh ten Dios, sa ndab Dios: “Le'a na' mas nlad ikwea' ladna bega men, ndo' lak nlad na' usa'a bega man xnab ndo' na'.”^s Le'a na' na'anpa ndaltezh bexa ndanbe'e le'a lá ndap ke. Le'a na' ndi

^s 9:13 Os. 6:6

Jesús utezh Mateo (Mt. 9:9)

ndaltezh bexa ngondo' le'a ndapka ke, ndontsa yach bexa wats Dios.

Jesús mbidi'izh xte'e lá gaw be men dub tiemp

(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

¹⁴We'e le'a pla be xmen Juan xa ulalea' be men wa cha ulen ndabbe ndo' Jesús:

—Le'a besa ndee no bexa fariseo ncho sian be wizh lá ndaw besa. Ná le'a be xmen ga zha, ¿xta'an lid no bexa li ndun ta wa?

¹⁵Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—¿Nsak bega zha le'a dub sa nchilya'a men le'a bexa nde sa wa nsabndo' uban yoo ladna, zha bi ncho xabgi'i nchilya'a wa? Parea gal dub wizh le'a be men go'o xabgi'i mchilya'a wa. Le'a zha we'e le'a be men nde sa wa lá gaw dub tiemp.

¹⁶Na'an ton ngo ramient dub lad gox nsea dub ble'a lad kub, le'a lad kub wa sya'ad, cha ndi mas stsaw-a lad gox wa.
¹⁷No na'an ton ngo vin kub len dub bols gid gox, le'a bich ten vin kub wa stsaw bols gid gox wa. Le'a vin wa cha ibid stsi'i no sazha'a bols gox wa. Le'a vin kub wa nsabndo' yo'o len bols gid kubga, ndontsa ni dub-a lá gazha'a.

Jesús myunyakna dub xagots nsea mxiste xa xingots Jairo

(Mr. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

¹⁸Ndalen li nso'yadi'izh Jesús, le'a dub xabgi'i nsak ten bexa judio ulen, cha usaxib xa ndo' Jesús, ndab xa:

—Le'a me'ed gots ten na' ti'i ngutma. Wa' una uxo'ob ga ya'a ga tso'o me'ed, ndontsa iban me'ed.

¹⁹We'e le'a Jesús no be xmen xa cha ncha'ano xa wa.

²⁰Le'a to'o nes wa nso' dub xagots nsak gealgizh nle'a xa ten idub dub tibtopla li'in. Le'a xa ubii ndi tso'o Jesús, cha mgal xa ndats xab Jesús, ²¹le'a xa mbinbe'e tal le'a xa ugal masa xab Jesús, le'a xa syakkana. ²²Ná le'a Jesús cha mgeakso' mwi'i ndo' xa, cha ndab Jesús:

—Xagots, bten ladna lu, le'a ta na mge' ladna lu na', ta we'e mbin myakna lu.

Cha bi le'a gor wa myakna xa.

²³Ngol gor ulaya' Jesús ta lid xabgi'i nsak wa, le'a Jesús cha uni'í bexa ndo'ol bzhee, no xte'eta uge' ndeyo'on be men.

²⁴Cha ndab Jesús ndo' bexa wa:

—Utate bega, le'a me'ed ba' na'anpa ngut, le'a me'ed ga naxyats.

Le'a be men wa cha ndi mxi'idno Jesús. ²⁵Ná le'a gor utatela bexa, cha uyo'o Jesús len ni'i, cha usen xa ya'a me'ed, cha ngwaste me'ed. ²⁶Le'a ta li mbin Jesús wa mgen itea be gezh nde gax sa wa.

Jesús myunyakna top bexa lá na'

²⁷Le'a gor uto'o Jesús sa wa le'a top xabgi'i lá na' nseabenkea tso'o Jesús, uge' ndab bexa:

—¡Xin David! ¡Blats ladna go besa!

²⁸Le'a gor uyo'o Jesús len ni'i, cha ulen bexa wa wats Jesús. Le'a Jesús cha ndab ndo' bexa:

—¿Ndangea ladna bega le'a na' sun yakna bega zha?

Le'a bexa cha ndab:

—Señor, le'a besa ndangeaka ladna-yá.

²⁹Le'a Jesús cha mgal ngusndo' bexa, ndab Jesús:

—Nat yakna bega lak ndangea ladna bega-yá.

³⁰Cha mna'la bexa. Le'a Jesús cha uzhebpa ndab lá gudi'izh bexa-yá ndo' ni dub men. ³¹Ná le'a gor nsea'be bexa, cha mbidi'izh bexa ta li mbin Jesús wa ndo' itea be men ncho gax sa wa.

Jesús myunyakna dub xa lá yoo gan iní'i

³²Le'a gor uto'o itop be xabgi'i sa wa, we'e le'a stapla be men ulenno dub xabgi'i mud, ncho mbi bxin len lado'o na.

³³Le'a Jesús cha ulantu'ub mbi bxin len lado'o xa wa, cha usaxan ndadi'izh xabgi'i wa. Le'a be men uzhebpa ndanseana, ndab bexa:

—¡Ta ndee dub ta nunk beuna gol ni'í idub Israel ndee!

³⁴Ná le'a bexa fariseo ndabbe:

—Le'a juers ten maxu'u na nibe'e be mbi bxin ngontu'ub Jesús be mbi bxin len lado'o be men.

Uzhebpa sian ti'in ten Dios ncho

³⁵Tso'o wa le'a Jesús ukesea itea be gezh ubi'i no be gezh byux sa wa, mluu xa be men len be ni'i sa nzhealbe bexa judio be gezh wa. Mbidi'izh xa di'izh wen ten Dios ná xte'e gak bexa dub xa le'a Dios nibe'e, no myunyakna xa be men nsén isando' gealgizh no be gealkwea'. ³⁶Le'a gor uni'í Jesús be men kwa'ad, cha mlats ladna Jesús bexa, le'a bexa nyu' ladna no ni lá ini'í bexa xte'e gun bexa, cuent be borreg ni lá ndap ton ula'ach ma. ³⁷Cha ndab Jesús ndo' be xmen na:

—Ncho kwa'ad be men gol go'ón di'izh wen ten Dios, nak bexa cuent sianpa be ta'a iganle'e, para le'a bexa gun ti'in wa platsa. ³⁸Ta we'e unab bega ndo' Dios Xwan ti'in utu'ubta xa bexa gun ti'in ndee.

Jesús mti dub tibtop xa gun ti'in ten Dios

(Mr. 3:13-19; Lc. 6:12-16)

10 ¹We'e le'a Jesús cha utezh isatibtop be xmen xa, cha msa'a xa juers ndo' bexa kontu'ub bexa be mbi bxin, no yunyakna bexa be men nsén isando' gealgizh no be gealkwea'.

Jesús no isatibtop be xmen xa (Mt. 10:1)

²Le'a bexa wa bexa mtu'ub Jesús, gun bexa ti'in ten Dios. Le'a ta wa Simón Pedr, no Ndres wit xa; nsea Jacob no Juan wit Jacob be xin Zebedeo. ³Nsea Julip no Bartol no Tomás no Mateo xa nsen med nka'a gobier Roma, no Jacob xin Alfeo, no Lebeo xa no nsalea' Tadeo. ⁴No Simón xa partid Caná, nsea Judas Iscariot, xa na le'a myun cuent Jesús tso'o wa.

Jesús mtu'ub isatibtop bexa gudi'izh di'izh ten Dios

(Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

⁵Le'a isatibtop bexa wa mtu'ub Jesús, ndab Jesús xte'e gun bexa, ndab xa:

—Lá ya'be bega sa ndencho bexa na'anpa xa judio, ni lá ya' bega be gezh ten bexa Samaria. ⁶Ndi wa'be bega sa ndencho bexa Israel, bexa nak cuent be borreg ula'. ⁷Cha bidi'izh bega ndo' bexa wa le'a zha inibe'e Dios lado'o be men yá gaxla nak. ⁸No byunyakna bega bexa gizh, no bexa nsén gealgizh lepra. No uxiste bega bexa ti'i ngut. No ulantu'ub bega be mbi bxin len lado'o be men. Lak na'anpa ikix bega nsa na' juers ndee ndo' bega, no liga ga'bin bega be ta wa na'anpa kix bexa ndo' bega.

⁹Lá go'o bega ni med oro, ni plata, ni cobre, ¹⁰no ni bols go'o bega nes. No ni lá go'o bega top nes xab bega, no ni stub nes ndab bega, ni bordón lá go'o bega. Le'a dub xa ndun ti'in nsabndo' yax ten na.

¹¹Le'a guni'i xá gezh ná ilaya' bega, tal gezh si'il-a natal gezh tuzh-a, bkwa'an bega dub men utsin nak, cha uyo'o bega ta lid xa gast zha ika'an bega gezh wa. ¹²Le'a gor na yoo bega len dub ni'i, cha utsin unidi'izh bega ndo' xa ncho sa wa. ¹³Le'a tal xa utsin ndanno

bega, we'e le'a xa wen yoo ladna. Ná tal le'a xa na'anpa utsin ndun, le'a xa wa na'anpa wen yoo ladna.

14'Ná tal be men wa lá utsin ndanno bega no ni lá ula'ach xa ta gudi'izh bega, bka'an bega sa wa guni'i tal ta lid dub men-a no tal dub gezh-a. Cha blate bega gast yakol ngwa'al xo'o bega, ta uluu le'a Dios lá nsak ladna lak nak bexa wa. 15'Le'a na' gáp ndo' bega le'a gal wizh gab Dios ná ton ndap ke, le'a bexa gezh wa mas gealkwea' ini'í ndo' bexa uyo'o gezh Sodoma nsea gezh Gomorra.

Gal zha gakloo be men ndo' be xmen Jesús

16'Bla'ach bega le'a na' ntu'ub bega ya'be bega cuentta be borreg nde lat be mbee. Ta we'e list gok bega cuentta list be uzhib. No bcha'an gok bega lakta bcha'an nak be palom. 17'No gop bega cuent ndo' be men, bexa na yun cuent bega ndo' bexa nakti'in, no kin bexa bega len be ni'i sa nzhealbe bexa judio. 18'Le'a bexa gast ndo' bexa nakti'in ubi'i no ndo' bexa mas le'a nibe'e go'o bega ke na nak bega xmen na'. Le'a gor we'e sak gudi'izh bega cuent ten na' ndo' bexa wa no ndo' kwa'adta bexa na'anpa xa judio. 19'Parea le'a gor na yun bexa cuent bega, lá yu' ladna bega xte'e ika'ab bega, le'a gal gor wa le'a Dios le'a usa'a di'izh ika'ab bega. 20'Le'a ta gudi'izh bega wa na'anpa ta ndanbe'etsa bega, le'a ta wa ndi ta usa'a Espiritu ten Dios Xus beuna gudi'izh bega.

21'Le'a ncho be men le'aka wit na yun cuent gat xa ke ndangea ladna xa na'. No nchoga bexa liga yun cuent le'aka xin na. No ncho bexa le'akaga gaklono xus na gast gab bexa gat xus bexa. 22'No itea be men ixeno ladna bega ke na ndangea ladna bega na'. Ná le'a tal ton bega uxik ndo' be gealkwea' wa, le'a bega gap gealnaban ndo' Dios. 23'Le'a zha na ugap gunno bexa bega dub gezh, bxo'on bega, wa' bega stubga gezh. Le'a na' gáp ndo' bega le'a zha biseata itid bega itea be gezh Israel, le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, ilengal.

24'Le'a dub xin utsid dub mech na'anpa mas nsak ndo' mech ten na. No liga le'a dub mos na'anpa mas nsak ndo' xa nibe'e ten xa. 25'Le'a xin utsid dub mech itid lak ntid mech wa. No liga dub mos itid lak ntid xa nibe'e ten xa. Tal le'a be men ní'i ndo' na' ndee maxu'u Beelzebú, matagal ndo' bega nak be xmen na', ¿xte'ema ugap gab bexa wa?

Ton ndo' ná nsabndo' izheb be men

(Lc. 12:2-9)

²⁶ 'Lá izheb bega ndo' be men, le'a itea be ta uga'ach, le'a gal gor le'a be ta wa ulu'ukabe. No itea be ta'a ngachyo'o, le'a gal gor le'a be men ini'íka ta wa. ²⁷ Le'a be ta ndáp na' ndo' bega gor te'al, gud bega-yá gor tezhea ndo' be men. Le'a be ta xga'ach ndo'ón bega, gast gek ni'i uso' bega uge' gudi'izh bega-yá. ²⁸ Lá izheb bega ndo' be men. Le'a bexa sun gan gut bexa bega, ná le'a gealnaban ncho len lado'o bega le'a bexa wa lá gun gan gut. Ndi mas bzheb bega ndo' Dios xa na sun gan gut be men, cha utsa'ab xa gealnaban ten bexa inferno.

²⁹ 'Le'a top migin nzhe'a dub med tuzh, parea ni dub bema lá gat tal Dios lá ula'a gat ma. ³⁰ Le'a Dios uzhebpa nla'ach bega gast uni'í xa plo gichgek bega ncho. ³¹ Ta we'e lá izheb bega, le'a bega mas nsak ndo' be migin.

Lá ido ladna be xmen Jesús

(Lc. 12:8-9)

³² 'Le'a tal ton gab ndo' ga'al be men le'a xa xmen na', le'a na' noga gáp ndo' Xus na' xa nsob gibe'a le'a xa wa xmenka na'. ³³ Ná le'a tal ton gab ndo' be men le'a xa na'anpa xmen na', le'a na' noga gáp ndo' Xus na' xa nsob gibe'a le'a xa wa na'anpa xmen na'.

Jesús le'a ndun iteltsa'abe be men

(Lc. 12:49-53; 14:26-27)

³⁴ 'Lá gunbe'e bega le'a na' ndal por na uzhe'eb wen kwe be men ndo' gizhliyo. Le'a na' ndi ndal le'a be men iteltsa'a. ³⁵ Le'a na' ndal le'a be xabgi'i kuyono le'aka xus na, le'a be xagots kuyono le'aka xna'a na, le'a xinxix xa kuyono le'aka xnazha'ap xa. ³⁶ Le'a bexa na mas gakloo ndo' dub men, le'a ta wa le'aka bexa ta lid xa.

³⁷ 'Le'a tal ton mas ndankea xus na no xna'a na ndo' lak ndankea xa na', le'a xa wa na'anpa isaya' gak xmen na'. Liga tal ton mas nkwea' ladna be xme'ed na ndo' na', le'a xa wa na'anpa isaya' gak xmen na'. ³⁸ Tal le'a bego lá go'o cruz ten na, cha lá isankea bega tso'o na', le'a bega lá isaya' gak xmen na'. ³⁹ Le'a tal ton ukwa'an xte'e wen yoo xa, le'a xa wa

ndi gun perdid gealnaban ten na ndo' Dios. Ná tal ton gat geal ndangea ladna xa na', le'a xa wa gap gealnaban ndo' Dios.

Dios usa'a ta ika'a bexa utsin nak

(Mr. 9:41)

⁴⁰Le'a tal ton utsin gak ndo' bega, le'a ta wa cuentkata ndo' na' utsin nak xa. No liga le'a tal ton utsin nak ndo' na', le'a xa wa utsinga nak ndo' Dios xa mtu'ub na'. ⁴¹Le'a tal ton utsin gak ndo' dub profet geal profet xa, le'a Dios no ndo' xa wa usa'a ltsa'a ta usa'a Dios ndo' be profet. No liga tal ton utsin gak ndo' dub xa wen geal wen xa, le'a Dios no ndo' xa wa usa'a ltsa'a ta usa'a Dios ndo' bexa wen. ⁴²Le'a tal ton usa'a masa dub vas nits myal' goo dub xmen na', geal le'a xa xmen na', le'a na' gáp ndo' bega le'a Dios usa'aka ta wen nsabndo' ika'a xa.

Juan mtu'ub be xmen na inabdi'izh ndo' Jesús

(Lc. 7:18-35)

11 ¹Le'a gor na mtayadi'izh Jesús ndo' isatibtop be xmen xa ná xte'e nsabndo' gun bexa, cha uto'o xa ncha'uluu xa be men be gezh nde gax wa.

²Le'a zha wa le'a Juan xa na ulalea' be men wa nkea litgi'ib. Le'a gor na mbi'ín xa be ta'a ndun Jesucristo, cha mtu'ub xa top xmen xa, ³ngwa' inabdi'izh bexa ndo' Jesús, ndab bexa:

—¿Go nak xa na ndab Dios ilen wa zha? ¿Nati kweas besa ilen stubga xa?

⁴Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Bya'be bega, cha gud bega ndo' Juan ta na' bega no ta ndo'ón bega. ⁵Le'a bexa lá yoo gan iwi'ibe, nat le'a bexa na'la. Le'a bexa lá yoo gan isea, nat le'a bexa nseala. Le'a bexa nsén gealgizh lepra, nat le'a bexa myaklana. Le'a bexa ngwa'ad, nat le'a bexa ndo'ónla. Le'a bexa ngut, nat le'a bexa nbanla. No bexa uban nak ndo'ón di'izh wen ten Dios. ⁶Uzhebpa wen yoo ladna tal ton igondo' ton nak na'.

⁷Le'a gor nsea'be itop be xmen Juan, le'a Jesús cha usaxan mbidi'izh ndo' be men cuent ten Juan, ndab xa:

—Le'a gor na ngwa'be bega ge'e sa uxee ncho men, ¿xta'an ngwa'iwi'i bega zha? ¿Dub yalod nkwi'in mbi? ⁸Nati, ¿xta'an

ngwa'iwi'i bega zha? ¿Dub xabgi'i nak dub lad uzhebpa uyap nsak? Le'a bega uni'fika le'a bexa ndak lad uyap wa, le'a bexa wa ncho ta lid bexa nibe'e. ⁹ ¿Xta'an ngwa'iwi'i bega zha? ¿Ngwa'iwi'i bega dub xa ndadi'izh sakndo' Dios zha? Le'a na' gáp ndo' bega le'a Juan ta ugeaka ndadi'izh sakndo' Dios, parea le'a xa mas nsak ndo' iteata bexa li ndun wa. ¹⁰ Le'a di'izh ten Dios nkeani'i ndab Dios cuent ten Juan:

Bwi'i, le'a na' utu'ub dub xa ya' ned ndo' lu,
uxa'al xa nes isea lu.^t

¹¹ No gáp na' ndo' bega le'a lat be men ngol ndo' gizhliyo na'an ni stub xa mas nsak ndo' Juan xa ulalea' be men. Ná le'a tal ton uxee nsak lat bexa nibe'e Dios, le'a cuent ten Dios le'a xa wa mas nsak ndo' Juan.

¹² Le'a zha ulen Juan xa ulalea' be men wa no gast nat, le'a ncho bexa ngi'i nka inibe'e Dios be men, nlad bexa initndo' ta nibe'e Dios be men. ¹³ Le'a ta mke'a itea bexa mbidi'izh sakndo' Dios no ley mke'a Moisés wa mbidi'izh xte'e nibe'e Dios be men gast zha ulen Juan. ¹⁴ Le'a tal bega nlad gungea ladna-yá, le'a Juan le'a nak Elí, xa na ndab be profet gi'idka. ¹⁵ Bego na ndap ncha' na, bla'ach bega ta ndáp na' ndee.

¹⁶ ¿Xta'anma dub ta nak cuent ta ndun be men ncho nat? Le'a bexa wa nak cuent be me'ed nde ndo' xge'e, uge' ndab be me'ed ndo' ltsa'a me'ed: ¹⁷ "Mbi'il besa bzhee, ná le'a bega lá ngolndatsbe. No mbilto'oga besa be cant uban nsea, ná le'a bega lá ngo'onga." ¹⁸ Le'a zha ulen Juan ncho wizh lá ngaw xa, no ni lá ndo xa vin. Cha ndab bega le'a xa ncho mbi bxin len lado'o na, ta we'e li ndun xa. ¹⁹ Ná le'a nat ndalga na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo. Le'a na' ndaw, no ndo'o na', ná le'a bega ndab le'a na' uzhebpa ndaw, no uzhebpa ndo'o na' vin. Ndab bega le'a na' nchealtsa'a bexa ugap nak, no bexa nsen med nkix be men ndo' gobier Roma. Parea le'a bexa ndák lak nsa'a Dios, le'a be ta wen ndun bexa wa nluu le'a bexa ndákka.

Pro'ob be gezh lá ngungea ladna bexa Jesús

(Lc. 10:13-16)

²⁰ We'e cha usaxan uteyo Jesús bexa na ncho be gezh na mas sian be uyon mbin xa, geal le'a bexa wa ni lá ula'a be ta ugap nak bexa. Ndab Jesús:

^t 11:10 Mal. 3:1

²¹—¡Pro'ob bego xa gezh Corazín no gezh Betsaida! Tal be uyon mbin na' lat bega wa ndi ngun na' gezh Tiro no gezh Sidón, polta ngokla bexa lad nagats, no usobla bexa ndo' di', ta uluu le'a bexa uban myo'o ladna no mla'ala bexa be ta ugap nak bexa. ²²Ta we'e gáp na' le'a gal wizh gab Dios ná ton ndap ke, le'a bego xa gezh Corazín no gezh Betsaida mas uzhe'eb ini'í gealkwea' ndo' bexa Tiro no Sidón wa. ²³No bego bexa gezh Capernaum, ¿ndanbe'e bega zha gibe'a ya' bega? Le'a Dios ndi utsa'ab bega infierno. Tal be uyon mbin na' lat bega wa ndi ngak gezh Sodoma, nal gast gor nat bi nde gezh wa. ²⁴Le'a na' gáp le'a gal wizh gab Dios ná ton ndap ke, le'a bega xa Capernaum wa mas uzhe'eb ini'í gealkwea' ndo' bexa uyo'o gezh Sodoma.

Jesús ndab le'a gakno be men une'e bexa

(Lc. 10:21-22)

²⁵Le'a zha wa cha ndab Jesús ndo' Dios:

—Nsa na' xno ndo' go, Xus na', go Xa Nibe'e gibe'a no gizhliyo, le'a go lá ula'a le'a bexa ndák wa no bexa ntsid wa yakbe'ena be ta ndee. Ndi mluu ga-yá ndo' bexa na'anpa ndák, bexa nak cuent be me'ed. ²⁶Li ngok-a, Xus na', geal le'a go li nlad gak-a.

²⁷Cha ndab Jesús ndo' be men nde sa wa:

—Le'a Dios Xus na' msa'a itea be ta'a ndo' na'. No na'an ton nchando' na', nabtsa Dios nchando' na'. No na'an ton nchando' Dios Xus na', nabtsa na' xa nak Xin xa nchando' xa, no bexa na nlad na' ulu'u na' ná ton nak Dios ndo' bexa. ²⁸Utseabe itea bego na no'o be yo'o kwe'a no mzhannabe, le'a na' gakno bega une'e lado'o bega. ²⁹Bin bega lak nluu na' bega, no btsid bega ndo' na', le'a na' bcha'an nak, no na'anpa zhin nak na'. Li ndontsa une'e lado'o bega. ³⁰Le'a ta ndáp na' ndo' bego wa dub ta na'anpa bid gun bega, cuent dub yo'o ta uxaxtsa.

Be xmen Jesús uxe'e bid ten trig wizh ne'e bexa

(Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)

12 ¹Le'a ngol dub wizh ne'e be men, le'a Jesús ncha'tid sa nax dub ble'a yo ncho trig. Le'a be xmen Jesús ndannabe, ta we'e cha uxe'e bexa pla be bid ten trig, cha udaw bexa-yá. ²Le'a ncho bexa fariseo uni'í ta wa, cha ndab bexa ndo' Jesús:

—Bwi'i go ná xta'an ndun be xmen go, ta lá nsabndo' gun bexa wizh ne'e beuna.

³Ná le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—¿Ni lá ndo'ol bega sa ndab di'izh ten Dios ta mbin David dub biaz zha na uzhebpa ndanna xa no bexa ndeseano xa zha? ⁴Le'a David uyo'o len ni'ilad ten Dios, cha udaw xa be pan le'ay, ta lá nsabndo' gaw xa no bexa ndeno xa, nab be ule'ay ndaw-a. ⁵¿No ni lá ndo'ol bega ndo' ley ten Dios le'a be ule'ay wa ndun ti'in len ni'i ten Dios wizh ne'e be men, ná le'a ta wa na'anpa dub ke? ⁶Le'a na' gáp ndo' bega le'a sa ndee nat nchola dub xa mas nsak ndo' ni'i ten Dios wa. ⁷Le'a di'izh ten Dios nkeani'i ndab Dios: “Le'a na' mas nlad ikwea' ladna bega men, ndo' lak nlad na' usa'a bega xnab ndo' na!”^u Tal le'a bega yakbe'ena ta ndee wa, le'a bega lá gab ugap ndun bexa ndee, dub ta na'anpa dub ke. ⁸Le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, noga nibe'e wizh ne'e be men.

Jesús myunyakna dub xabgi'i ubidya dub ya'a na

(Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11)

⁹Cha ncha'a Jesús uyo'o xa len ni'i sa nzhealbe bexa judio gezh wa. ¹⁰Le'a sa wa nsob dub xabgi'i ubidya dub ya'a na. Le'a bexa fariseo nkwa'an ná xte'e usake bexa Jesús, cha unabdi'izh bexa ndo' Jesús, ndab bexa:

—¿Syo'o gan yunyakna men dub xa gizh wizh ne'e beuna zha?

¹¹Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Tal le'a dub bega ndap dub borreg, cha ula'yo'o ma len dub ge'ed wat wizh ne'e beuna, ¿lid ya'lo'o bega ma le'aka wizh wa zha? ¹²¿Lá ini'i bega zha le'a dub men uzhebpa mas nsak ndo' dub borreg? Ta we'e le'a beuna syo'oka gan gakno stub xa be wizh ne'e beuna.

¹³Cha ndab Jesús ndo' xa gizh dub ya'a na wa:

—Bkea ya'a lu.

Le'a xa wa cha mkea ya'a na, cha uxax myakna-yá lak nak stub-a. ¹⁴Cha nsea'be bexa fariseo, mzhealbe bexa mbidi'izh bexa xte'e gun bexa gan gat Jesús.

Jesús nak xa mti Dios gun ti'in ten Dios

¹⁵Le'a Jesús mgenna ta li nlad bexa gun bexa wa, ta we'e cha mka'an xa sa wa. No kwa'ad be men usankea tso'o xa, cha

^u 12:7 Os. 6:6

myunyakna xa itea bexa gizh wa. ¹⁶No uzhebpa ndab Jesús ndo' bexa lá gudi'izh bexa ton myunyakna bexa. ¹⁷Le'a ta wa ngok lak ndab profet Isaías polta, ndab Dios:

¹⁸Bwi'i bego le'a xa ndee xa ndun ti'in ndo' na',
le'a na' mti xa no nkwea' lad na' xa
no ntenno lad na' xa.

Usa na' Espiritu ten na' yoo len lado'o xa,
le'a xa gudi'izh ndo' be men,
gab xa xte'e wen ya'an bexa ndo' na'.

¹⁹Le'a xa ni lá kuyoto'o, no ni lá kwezhat xa;
No ni na'anpa igen ti xa be nes.

²⁰Le'a xa wa bcha'an gak ndo' bexa kwea' ncho ladna,
bexa nak cuent dub xos ya yamer gach,
no cuent nak dub beal' ndidotsa nsayol'.

Li utsin gak xa ndo' bexa wa gast gal wizh gun xa gan
le'a be men wa wen ya'an ndo' Dios.

²¹No idub ndo' gizhliyo ige' ladna be men xa.^v

Ndab be men le'a Jesús ndap juers ten maxu'u

(Mr. 3:19-30; Lc. 11:14-23; 12:10)

²²We'e le'a be men cha ulenno dub xabgi'i gizh wats Jesús. Le'a mbi bxin ncho len lado'o xa wa mbin mud xa no lá na' xa. Le'a Jesús cha myunyakna xa ndontsa na' xa no ní'i xa. ²³Le'a be men wa ngwatena'be, ndab bexa ndo' be ltsa'a xa:

—¿Syo'o gan gak xa ndee xin David xa ndi'izh utu'ubka Dios zha?

²⁴Ná le'a gor na mbi'ín bexa fariseo ta wa, cha ndab bexa ndo' be ltsa'a xa:

—Le'a Jesús ngontu'ub be mbi bxin len lado'o be men juers ten Beelzebú, maxu'u nibe'e be mbi bxin.

²⁵Le'a Jesús cha mgenna xte'e ndanbe'e bexa, cha ndab Jesús:

—Tal le'a be xmen dub xa nibe'e iteltsa'abe, cha bi le'akaga bexa kuyo, we'e le'a bexa wa yá na'antapa gak juertbe. No tal le'a be men ncho dub gezh natal dubtsa ni'i bi le'aka kuyobe, le'a juers ten bexa idub. ²⁶No liga tal le'a maxu'u kuyono le'aka be mbi bxin

^v 12:18-21 Is. 42:1-4

ten na, we'e le'a maxu'u wa no be mbi bxin wa iteltsa'abe, cha idub juers ten maxu'u. ²⁷Ndab bega le'a na' ngontu'ub be mbi bxin juers ten Beelzebú. ¿Ná ton nsa'a juers ngontu'ub be xmen bega be mbi bxin wa zha? Ta we'e le'a ta na ndun be xmen bega wa le'a nluu le'a bega na'anpa utsin ndanbe'e. ²⁸Ná le'a na' ngontu'ub be mbi bxin juers ten Espíritu ten Dios, ta na nluu le'a Dios yá ngol tiemp inibe'e len lado'o be men.

²⁹¿No xte'ema yoo gan yate dub men len lid dub xabgi'i juert, kowa'an xa be ta ncho sa wa, tal men wa lid ned uxi xa juert wa zha? Lima syo'o gan kowa'an xa be ta'a len lid xa juert wa.

³⁰'Le'a tal ton lá nsak ladna be ta ndun na', le'a xa wa ndakloo ndo' na'. No liga le'a tal ton na'anpa ndakno na' nyakjunt be men ndo' Dios, le'a xa wa ndi ndun nsasit be men wats Dios.

³¹'Le'a na' gáp ndo' bego le'a itea be ta ugap ndun be men no itea be ta kwea' ní'i bexa, le'a ta wa dub ke syo'oka gan gunge' ladna Dios. Ná le'a tal ton inisi Espíritu ten Dios, we'e le'a Dios lá gunge' ladna ke wa. ³²Le'a tal ton inisi na' ndee, Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, le'a ke we'e syo'oka gan yu'u. Ná le'a tal ton inisi Espíritu ten Dios, le'a ke we'e yá lá yu'uta, ni tiemp ndee no ni tiemp ilen wa.

Be ngus ten dub ya nluu xá ya na-yá

(Lc. 6:43-45)

³³'Le'a dub ya wen nsa'a sbe'en ngus wen. No dub ya na'anpa wen nsa'a sbe'en ngus lá yoo gan gaw men. Le'a be ngus ten dub ya nluu xá ya na-yá. ³⁴¿Le'a bega xa ugap cuent be uzhib! ¿Xte'ema yoo gan gudi'izh bega be ta wen zha, ná bega bexa ugap? Le'a ta na ncho lado'o dub men, ta we'etsa ndadi'izh xa. ³⁵Le'a be men wen wa ndadi'izh ta wen, lak ta wen ncho lado'o xa. No liga le'a bexa ugap ndadi'izh be ta ugap, lak ta ugap ncho lado'o xa. ³⁶Le'a na' gáp le'a gal wizh gab Dios ná ton ndap ke, le'a itea be men iso' ndo' Dios gab bexa ná xta'an mbidi'izh bexa itea be di'izh ugap. ³⁷Tal le'a bega ndadi'izh ta wen, we'e le'a Dios gab le'a bega na'anpa ndap ke. Ná tal le'a bega ndadi'izh ta ugap, we'e le'a Dios gab le'a bega ndapka ke.

Bexa fariseo unab dub ta uluu ton nak Jesús

(Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)

³⁸We'e ncho bexa fariseo no be mech ten ley uka'ab ndab ndo' Jesús:

—Mech, le'a besa nlad gun go dub ta uluu le'a go Dioska mtu'ub.

³⁹Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Le'a be men ncho nat uzhebpa be men ugap no ndankea bexa be ta na'anpa ta ugeapa nak Dios. Unab bega gun na' dub ta uluu na ton nak na', parea le'a na' lá gun ta unab bega wa. Ndi ini'ítsa bega le'a na' itil'id ltsa'a ta utid Jonás, xa mbidi'izh sakndo' Dios tiemp polta. ⁴⁰Lak uyo'o Jonás len dub mbeal si'il chon wizh no chon te'al, no liga le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, yoo len yo chon wizh no chon te'al.

⁴¹'Le'a gal wizh na gab Dios ná ton ndap ke, we'e le'a bexa uyo'o gezh Nínive wa gab le'a be men ncho nat ndee ugap nak. Le'a bexa Nínive mla'a be ta ugap nak bexa, gor na mbi'ín bexa dil'izh ten Dios ta mbidi'izh Jonás. Ná le'a sa ndee nso' dub xa mas nsak ndo' Jonás.

⁴²No gal wizh wa le'a xagots unibe'e be men lad sur iso', gab xa le'a bega ndee ndapka ke. Le'a xa wa uzhebpa sit uto'o ndontsa mbidyó'ón xa ta mbidi'izh Salomón, be ta uzhe'eb ngók xa. Le'a sa ndee nso' dub xa mas nsak ndo' Salomón wa, ná le'a bega lá nsakyo'ón ta ndab xa.

Be mbi bxin nyach le'aka lado'o dub men

(Lc. 11:24-26)

⁴³'Le'a gor na nto'o dub mbi bxin len lado'o dub men, le'a ta wa cha ncha'a sa na'an men, ncha'kwa'an ná pa yoo na. Ná le'a gor na lá izheal pa yoo mbi bxin wa, ⁴⁴cha ndab mbi bxin wa: “Nsea na' le'aka ta lid na' sa uto'o na'.” Le'a gor mtanse'a mbi bxin wa, le'a lado'o men wa cuent dub ni'i tach, ndon umbi'i nak-a no chul nsaxkwa'a-yá.

⁴⁵We'e le'a mbi bxin wa cha ncha'gi'i stub sga'ad be mbi bxin mas ugap nak, cha yoo be mbi bxin wa lado'o men wa. Cha mas kwea' yoo xa ndo' lak zha ned wa. No liga yasea be men ugap ncho tiemp nat.

Xna'a Jesús no be wit xa nlad ini'í xa

(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)

⁴⁶Bi li nso'yadi'izh Jesús ndo' be men, le'a xna'a Jesús no be wit xa ulaya' sa wa. Ndebe bexa tso'o juer, nlad bexa gudi'izhno bexa Jesús. ⁴⁷Le'a dub men cha ndab ndo' Jesús:

—Una' go le'a xna'a go no be wit ga ndebe tso'o juer ndee nlad gudi'izhno ga.

⁴⁸Le'a Jesús cha uka'ab ndab ndo' xa wa:

—Le'a na' gáp ndo' go ná ton xa na ta ugeaka nak xna'a na' nsea be wit na'.

49 Cha mluya'a Jesús be xmen xa ndab xa:

—Le'a bexa nde ndee nak xna'a na' no be wit na'. **50** Le'a itea bexa ndun lak nlad Xus na' xa nsob gibe'a, bexa we'e nak wit na' no bsan na' no xna'a na'.

Dub cuent ten xa ndas bid ten trig

(Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)

13 ¹Bi le'a wizh wa le'a Jesús uto'o len ni'i wa, cha ncha'a xa to'o lagun Galilea, cha usob xa. ²We'e le'a kwa'ad be men mzhealbe wats xa, cha ukea xa ndo' dub barco, cha usob xa. Le'a itea be men wa utebe ndo' yo bid to'otsa nits. ³Le'a Jesús cha mluu sian ta'a, msaktabe'e xa be ta'a, ndab xa:

—Bla'ach bego le'a dub xa ndun ti'in ge'e uto'o ncha'utob xa bid ten trig ndo' yo. ⁴Le'a gor na mte'ach xa-yá, ncho-yá ulate to'o nes. Le'a be migin cha ulen cha udaw-a. ⁵No ncho-yá ulate ndo' yo ge', sa uxee yo. Le'a ná wa uxax ulen, ⁶parea ngol gor mna' bea le'a-yá cha mgo'ol cha ubid-a, geal le'a-yá na'anpa wat ndi'ib lo' na. ⁷No ncho-yá ulate lat be gix nsol' gich. Ngol gor le'a gix wa ngo'ol, cha ulo xlea'-yá. ⁸Parea le'a ncho-yá ulate sa uta'a yo, cha msa'a-yá sian bid. Ncho be trig wa msa'a dub gayo'oga bid. No ncho-yá msa'a dub chon ga'al bid. No ncho-yá msa'a dub galnti'i bid. ⁹Bego na ndap ncha' na, bla'ach bego ta ndáp na' ndee.

Xta'an msaktabe'e Jesús sian ta'a be ta mluu xa

(Mr. 4:10-12; Lc. 8:9-10)

10 Le'a be xmen Jesús cha ulen wats xa, cha ndab bexa:

—¿Xta'an sbe'en nsaktabe'e ga be ta'a no be ta nluu ga?

11 Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Le'a Dios nsa'a ta yakbe'ena bega be ta uga'ach cuent ten xte'e nibe'e Dios. Ná le'a ndo' bexa xa'aga na'anpa nsa'a Dios yakbe'ena bexa-yá. **12** Le'a tal ton isakyo'ón ta ndáp na', le'a Dios usa'a mas yakbe'ena xa. Ná le'a tal ton lá isakyo'ón, le'a Dios slat gast ta tuzh nyakbe'ena xa wa. **13** Ta we'e li sbe'en be ta'a nsaktabe'e na' be ta nluu na' ndo' be men. Le'a bexa nwi'li, ná lá nyakbe'ena bexa ta na' bexa. No ndo'ón bexa ta ndáp na', ná ni lá isakyo'ón bexa-yá no ni lá yakbe'ena bexa-yá. **14** Le'a ta ndun bexa wa nak lak ta mke'a Isaías sakndo' Dios, ndab Dios:

Ndo'ón bega-yá,
 pareá lá nyakbe'ena bega-yá.
 No nwi'i bega-yá,
 pareá lá ini'í bega xta'an-a.

¹⁵Le'a be men ndee uzhebpa myak ngud lado'o na.
 No lá ndo'ón bexa, no nsa'nyaw ndo' bexa.
 Ta we'e lá ina' bexa, no ni lá go'ón bexa,
 no ni lá yakbe'ena bexa.
 No ni na'anpa ilen bexa wats na'
 utsu'u na' be ke ten bexa.^w

¹⁶Cha no ndab Jesús:

—Ná le'a Dios ndun wen nyo'o ladna bego, geal le'a bega na' be ta ndee no ndo'ón bega-yá. ¹⁷Le'a na' gáp le'a kwa'ad bexa mbidi'izh sakndo' Dios no bexa wen nak uyo'o polta, nlad bexa ini'í bexa ltsa'a ta na' bega nat, ná le'a bexa lá ini'í ta wa. No nlad bexa go'ón bexa ltsa'a ta ndo'ón bega nat, ná le'a bexa lá ngo'ón ta wa.

Jesús mbidi'izh xta'an gab cuent ten xa ndas trig

(Mr. 4:13-20; Lc. 8:11-15)

¹⁸'Bla'ach bega nat ná xta'an gab ta mbidi'izh na' cuent ten xa na ngwa'yas trig. ¹⁹Le'a to'o nes sa ulate bid ten trig wa nak cuent bexa na ndo'ón di'izh ten Dios ná xte'e nibe'e Dios be men, pareá lá nyakbe'ena bexa-yá. Cha nlen maxu'u, cha ngo'o maxu'u di'izh wa len lado'o bexa. ²⁰Le'a yo ge' wa nak cuent bexa nten ladna ndo'ón di'izh ten Dios. ²¹Ná le'a bexa wa nak cuent dub ya trig lá ndap sian lo' na. Ndangea ladna bexa di'izh ten Dios dub nde'ep, ná le'a gor na juert ncho bexa geal ndangea ladna bexa di'izh wa, cha nla'a xa-yá. ²²Le'a yo ncho gix nso' gich wa nak cuent bexa na ndo'ón di'izh ten Dios, ná le'a bexa nyu' ladna be ta'a ndo' gizhliyo ndee, no nge' ladna bexa be ta siantsa ndap xa. Le'a bexa wa nak cuent dub trig na'an xta'an usa'a. ²³Pareá le'a sa uta'a yo wa nak cuent bexa na ndo'ón di'izh ten Dios no nyakbe'ena bexa-yá. Le'a bexa wa wen nak cuentta be

^w 13:14-15 Is. 6:9-10

trig nsa'a dub gayo'o bid no dub chon ga'al bid no dub galnti'i bid.

Dub cuent ten trig no be gix

²⁴Le'a Jesús cha msaktabe'e stub ta'a, ndab xa ndo' be men:
—Le'a lak nibe'e Dios be men nak cuent ta ngwasea dub men ngos sbe'en bni wen ten trig ndo' dub ble'a yo ten xa.
²⁵Parea ngol dub te'al gor ndeyats be men, cha ulen dub xa ndakloo ndo' xa. Cha ngos xa be gix lá isu'u lat be bni ten trig wa, cha nsea' xa. ²⁶Le'a zha ulen trig no ulenga be bid ndo'-yá, cha no gix wa ulen lat-a. ²⁷We'e le'a bexa ndun ti'in sa wa cha ngwa'yab-a ndo' xwan yo wa, ndab bexa: “Señor, ¿lid ngos ga sbe'en bni wen ge'e ten ga ba' zha? ¿Ná nat pa ut'o be gix ncho lat-a zha?” ²⁸Le'a xa cha ndab: “Dub xa ndakloo ndo' na' ngos-a.” Le'a bexa wa cha unabdi'izh ndab: “¿Nlad go ya'bedib besa be gix ba' zha?” ²⁹Le'a xa cha ndab: “Lá ya'dib bega-yá. Le'a tal bega ki'ib be gix ba', le'a be trig ba' no sgi'ib. ³⁰Bla'a bego li junt ga'al-a gast gal zha ibele'e be bid ten trig. Zha we'e le'a na' gáp ndo' bexa gun ti'in wa utele'e bexa ned lak be gix, cha uxi bexa gen-a, cha utso'ol bexa-yá. We'e utele'e bexa be bid ten trig wa, cha kocha'aw bexa-yá ta lid na'.”

Dub cuent ten dub bid ten mostas

(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)

³¹We'e msaktabe'e Jesús stub ta'a, ndab xa:
—Le'a lak nibe'e Dios be men nak lak ta ngwasea dub bid ten mostas, ta ngos dub xabgi'i ndo' dub ble'a yo ten xa.
³²Le'a ta wa dub bid ndon le'a tuzh ndo' itea be bid, parea ngo'ol-a cuent dub ya si'il, mas si'il ndo' itea be ta xge'a ndas be men, gast be migin ndande'e xu'un ten na ndo' be xos-a.

Dub cuent ten levadur

(Lc. 13:20-21)

³³Cha msaktabe'e xa stub ta'a, ndab xa:
—Le'a lak nibe'e Dios be men nak lak nyak levadur. Le'a dub xagots mgoch dub tuzh-a top ga'al kil arin. Ngol tso'o wa le'a idub ko'ob arin wa usabich.

Xta'an ndadi'izh Jesús sian be cuent

(Mr. 4:33-34)

³⁴Itea be ta ndee msaktabe'e Jesús be ta'a ndo' be men, le'a xa sbe'en li mbidi'izh ndo' be men. ³⁵Li ngok-a lak ndab dub xa uyo'o polta sakndo' Dios, ndab xa:

Sbe'en usaktabe'e na' be ta'a,
gor na gudi'izh na' ndo' be men.
Gáp na' be ta uga'ach nak,
be ta'a ni dub men gol ini'í idub ncho gizhliyo.^x

Jesús mbidi'izh xte'e gab cuent ten trig no gix

³⁶Cha mla'a Jesús be men wa, cha uyo'o xa len dub ni'i. Le'a be xmen xa cha no ulen wats xa, ndab bexa:

—Bidi'izh ga ná xte'e nak ta msaktabe'e ga wa cuent ten gix ncho ge'e wa.

³⁷Le'a Jesús cha ndab:

—Le'a xa ndas bni wen wa, le'a ta wa Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo. ³⁸Le'a ge'e wa le'a ta wa ndo' gizhliyo ndee. Le'a bni wen wa le'a ta wa bexa nibe'e Dios. Le'a be gix wa, le'a ta wa bexa nibe'e maxu'u. ³⁹Le'a xa ugap wa xa ngos gix wa, le'a ta wa maxu'u. Le'a gor utele'e bexa trig wa, le'a ta wa zha idub tiemp ndee. Le'a bexa utele'e be ta wa, le'a bexa wa be angel ten Dios. ⁴⁰Le'a lak igi'ib be gix no yol'-a, liga gak-a gal zha idub tiemp ndee. ⁴¹Le'a gal zha wa le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, utu'ub be angel ten na' utele'e itea bexa ugap nak no bexa nki'il be men gun ta ugap. ⁴²Le'a be angel wa cha utsa'ab bexa ndo' gi', sa go'on bexa no gast ndeay bexa gaw bexa tant dub gealkwea' si'il ini'í bexa. ⁴³We'e le'a bexa wen wa iluu cuent xe'a wizh sa nibe'e Dios Xus beuna. Bego na ndap ncha' na, jbla'ach bego ta ndáp na' ndee!

Dub cuent ten dub ta nsak mzhe'al dub men

⁴⁴'No lak nibe'e Dios nak cuentta dub ta uzhebpa nsak ngachyo'o ndo' dub yo. Le'a gor mzhe'al dub men-a, cha mkachko xa-yá le'aka sa wa. Cha nten ladna

^x 13:35 Sal. 78:2

xa nsea' xa, ngwa'udo'o xa iteanak ta ndap xa, cha usi'i xa yo wa.

Dub cuent ten perla

⁴⁵No le'a lak nibe'e Dios nak cuent ta ngwasea dub xa nsi'i uti'ix be ta'a, nkeseakwa'an xa be perla wen isi'i xa. ⁴⁶Le'a gor na mzheal xa dub ná ndon le'a nsak, cha ngwa'udo'o xa iteanak be ta ndap xa, cha usi'i xa perla wa.

Dub cuent ten red nsen be men mbeal

⁴⁷No le'a lak nibe'e Dios nak lak ndanno be men dub red ntsa'ab bexa ndo' nits, nsen-a isando' mbeal. ⁴⁸Le'a gor nzhea-yá cha ngo'o bexa-yá to'o nits. Cha nsob bexa sa wa nti xa be mbeal wen wa ngocha'aw xa len zhum. Le'a bema lá isu'u wa ngote bexa dub lad. ⁴⁹No liga gak-a gal zha idub tiemp ndee. Le'a be angel ten Dios ilen ko'o bexa ugap lat bexa wen. ⁵⁰Cha utsa'ab be angel bexa ugap wa ndo' gi'. Cha go'on bexa no gast ndeay bexa gaw bexa, tant dub gealkwea' si'il ini'í bexa.

Dub cuent ten be ta nsak, be ta kub no be ta gox

⁵¹Le'a Jesús cha unabdi'izh ndo' be xmen na ndab xa:

—¿Nyakbe'ena bega iteanak ta ndáp na' ndee zha?

Le'a bexa cha uka'ab ndab:

—Besa nyakbe'ekana-yá, Señor.

⁵²Le'a Jesús cha ndab:

—Le'a bexa ntsid ley ten Dios le'a gor na nyakbe'ena bexa lak nibe'e Dios be men, le'a bexa wa nak cuent dub xwan ni'i ngote be ta nsak ten xa sa nchocha'aw-a, be ta kub no be ta gox.

Jesús nsea'uluu be men gezh Nazaret

(Mr. 6:1-6; Lc. 4:16-30)

⁵³Le'a gor na mtayadi'izh Jesús be ta na li msaktabe'e xa be ta'a wa, cha nsea' xa. ⁵⁴Le'a zha ulaya' xa gezh Nazaret sa ngo'ol xa, cha usaxan nluu xa be men len ni'i sa nzhealbe bexa judio. Le'a be men cha ngwanseana xte'e ndadi'izh xa, ndab bexa ndo' be ltsa'a xa:

—¿Pa mtsid xa ba' be ta ndák xa zha? ¿No xte'ema ndun xa be uyón wa? ⁵⁵¿Na'anpa xa ndee xin carpinter wa

zha? ¿Na'anpa Marí nak xna'a xa zha? ¿No na'anpa wit xa Jacob no Kosé no Simón no Judas? ⁵⁶ ¿Na'anpa be bsan xa ncho lat beuna gezh ndee zha? ¿Xte'ema ndák xa ta wa zha?

⁵⁷We'e na'anpa isakyo'ón bexa ta ndab Jesús, ná le'a Jesús cha ndab ndo' bexa:

—Le'a be men ndap mod ndo' dub xa ndadi'izh sakndo' Dios. Parea le'a bexa lazh xa no bexa ncho ta lid xa na'anpa ndap mod ndo' xa.

⁵⁸Ta we'e lá ngun Jesús sian uyon sa wa ke na lá ngungea ladna bexa ta ndadi'izh Jesús.

Xte'e ngut Juan xa ulalea' be men

(Mr. 6:14-29; Lc. 9:7-9)

14 ¹Le'a tiemp we'e le'a Herodes xa nibe'e sa wa mbi'ín be ta ndun Jesús. ²Cha ndab Herodes ndo' bexa ndun ti'ín ndo' xa:

—Le'a Jesús wa le'a nak Juan xa ulalea' be men wa mbangal ndo' gealgut. Ta we'e ndap xa juers ndun xa be uyon wa.

³Le'a mas polta le'a Herodes unibe'e ndo' be xmen na isen bexa Juan, cha uxi bexa Juan caden, no uke'a bexa Juan litgi'ib. Li mbin xa ke ten Herodías xagots ten Julip wit Herodes, ⁴geal le'a Juan ndabla ndo' Herodes:

—Na'anpa utsin nak-a uka'a lu Herodías.

⁵Ta we'e le'a Herodes nlad gut Juan, parea le'a xa nzheb ndo' be men le'a bexa itea ndab le'a Juan dub xa ndadi'izh sakndo' Dios. ⁶Le'a ngol dub wizh ngol lea' Herodes, le'a xa ulo dub gast. Le'a sa wa uto'o xingots Herodías mbilndats xa ndo' ga'al bexa nde ndo' gast wa. Le'a Herodes cha uzhebpa ngol ladna xte'e mbilndats nagots wa, ⁷cha ndab Herodes ndo' xa:

—Nsobwi'i Dios usa na' guni'i xta'an inab lu.

⁸Le'a nagots wa cha ndab ndo' Herodes lak ndabla xna'a na wa:

—Nat bsa'a ga gek Juan xa ulalea' be men, ixo'ob-a ndo' dub plat.

⁹We'e le'a Herodes cha uban myo'o ladna. Parea ke na ndab xa le'a Dios nsobwi'i no ke na mbi'ín be men nde ndo' mes ta ndab xa wa, ta we'e unibe'e xa ndo' be xmen xa usa'a

bexa gek Juan, ¹⁰ ndab xa ya'labto'og bexa gen Juan len litgi'ib. ¹¹ Cha myo'o bexa gek Juan uxo'ob-a ndo' dub plat, cha msa'a xa-yá ndo' nagots wa. Le'a xa wa cha ngwa'usa'a-yá ndo' xna'a na. ¹² Le'a be xmen Juan cha ulen, cha mbi'i bexa Juan mka'ach bexa xa. Cha ngwa'yab bexa-yá ndo' Jesús.

Jesús mgaw dub ga'ay mil xabgi'i

(Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

¹³ Le'a gor na mbi'ín Jesús ta wa, cha ukea xa ndo' dub barco ncha'a xa dub sa na'an men. Ná le'a gor na mbi'ín be men pa ncha'a Jesús, cha uto'o bexa be gezh ncha'a ndats bexa sa ncha'a Jesús. ¹⁴ Le'a sa wa le'a gor ula' Jesús ndo' barco wa cha uni'í xa kwa'ad be men wa, cha mlats ladna xa bexa. Cha myunyakna xa be men gizh nde lat bexa wa. ¹⁵ Le'a ngol gor uzhelapa le'a be xmen Jesús cha ubii wats Jesús, cha ndab bexa:

—Le'a sa ndee dub sa na'anpa ncho men, no nat yá uzhela. Gud go ndo' bexa kwa'ad ba' ya'isi'i bexa ta gaw bexa be gezh ba'.

¹⁶ Le'a Jesús cha ndab:

—Na'anpa juerska ya'be bexa. Ndi bsa'a bego ta gaw bexa.

¹⁷ Le'a be xmen Jesús cha ndab:

—Le'a besa ndap sga'aytsa pan no stoptsa mbeal.

¹⁸ Le'a Jesús cha ndab:

—Utseano bega-yá sa ndee.

¹⁹ Cha ndab xa ndo' be men kwa'ad wa kwe bexa ndo' gixgi. Cha usen xa isaga'ay pan wa no itop mbeal wa, cha mwi'i xa gibe'a msa'a xa xno ndo' Dios. Cha ule'a xa be pan sian ble'a, cha msa'a xa-yá ndo' be xmen xa. Le'a bexa cha mtse'a-yá ndo' be men. ²⁰ Le'a itea bexa wa udaw gast plo mzhea bexa. Le'a be xmen Jesús cha mtele'e stibtop zhum byux be ta mya'an sobr wa. ²¹ Le'a lat bexa li udaw wa pa dub ga'ay mil xabgi'i, parea na'anpa iga'ab be xagots no be me'ed.

Jesús usea ndo' nits

(Mr. 6:45-52; Jn. 6:15-21)

²² Cha ndab Jesús ndo' be xmen na:

—Bkea bega le'aka ndo' barco ba', cha wa'ned bega ndo' na' stub to'o nits ba'.

Ndalen wa le'a Jesús ndab ndo' be men kwa'ad wa ya'be bexa. ²³Le'a gor na yá nsea'be be men wa, le'a Jesús nab ukea dub bet ngwa'yadi'izhno Dios. Le'a gor na nseala te'al le'a Jesús nab nso' sa wa. ²⁴Le'a gor we'e le'a barco sitla ncha'a tol-la ndo' nits. Le'a be golp ten nits uzhebpa nke'a las barco, no le'a mbi uzhebpa nlen ndo' nits lad ndo' barco. ²⁵Ngol gor yamer gat xe'a, le'a Jesús nchasea ndats ndo' nits, ncha'bii xa sa ncha'be bexa wa. ²⁶Le'a be xmen Jesús cha uni'í xa nsea xa ndo' nits, cha mzheb bexa no uge' ndab bexa:

—¡Le'a ta ba' dub ta uxin!

²⁷Ná le'a Jesús cha ndab ndo' bexa:

—¡Gop bega valor! ¡No lá izheb bega! Le'a ta ndee na'ka.

²⁸Le'a Pedr cha uka'ab ndab:

—Señor, tal le'a go Jesús, unibe'e ga gal na' wats ga ndo' nits ba'.

²⁹Le'a Jesús cha ndab ndo' xa:

—¡Utsea!

Le'a Pedr cha ula' ndo' barco nchasea ndats ndo' nits, ncha'a xa wats Jesús. ³⁰Parea ngol gor uni'í Pedr lita nso' mbi

Jesús lá ula'a ngat Pedr len nits (Mt. 14:30)

si'il wa, cha mzheb xa. Cha usaxan ncha'layo'o xa len nits.
Cha utezhat xa ndab xa ndo' Jesús:

—¡Señor, utsealo'o ga na'!

³¹Cha bi le'a gor wa le'a Jesús cha mkea ya'a na, cha usen xa ya'a Pedr. Cha ndab Jesús ndo' xa:

—¡Ndidotsa nge' ladna lu na'! ¿Xta'an lá ndangea ladna lu na' zha?

³²Le'a gor na ukea Jesús no Pedr ndo' barco wa, le'a mbi wa cha uleas. ³³We'e le'a bexa nde ndo' barco cha ngwankea Jesús, ndab bexa:

—Ta ugeaka le'a go nak Xin Dios.

Jesús myunyakna bexa gizh sa nsalea' Genesaret

(Mr. 6:53-56)

³⁴Le'a bexa cha utakea ndo' nits wa, ulaya' bexa sa nsalea' Genesaret. ³⁵Le'a gor uni'í be men le'a Jesús nkesea sa wa, cha mtu'ub bexa men ngwa'yab-a ndo' bexa ncho idub gangeak sa wa. We'e cha ulenno be men itea bexa gizh wats Jesús. ³⁶Cha unab bexa ula'a xa masa ndats xab xa ugal bexa gizh wa. Le'a itea bexa na li ngal xab Jesús wa cha myaknabe.

Ta ndanno bzhi'ik be men cuent ten Dios

(Mr. 7:1-23)

15 ¹Tso'o wa le'a pla be mech ten ley nsea bexa fariseo uto'o gezh Jerusalén ncha'be wats Jesús. Cha ndab bexa ndo' Jesús:

²—¿Xta'an ni lá ndanke be xmen lu be costumbr mcha'an be usan gox polta? Lba'atsa na'a bexa gor ndaw bexa para na'anpa na'a bexa lak nibe'e costumbr wa.

³Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—¿Xta'an lá ndun bega lak nibe'e ley ten Dios, ndi ndankeatsa bega be costumbr ten le'aka bega? ⁴Le'a Dios unibe'e ndab: “Wanke bega xus bega nsea xna'a bega.”^y No ndab xa: “Le'a tal ton kwea' iní'í ndo' xus na natal ndo' xna'a na, le'a xa wa nsabndo' gat.”^z ⁵Ná le'a bego ndi ndab le'a tal ton gab ndo' xus na natal ndo' xna'a na “le'a itea ta ndi'izh gakno na' bega wa, le'a ta wa ndi usa na' ndo' Dios”, ⁶we'e

le'a xa wa yá na'antapa juerska gakno xus na no xna'a na. Li nla'a bega ta unibe'e Dios, ndankea bega ndi sbe'en costumbr ten bega. ⁷Le'a bega nluu cuentta xa wen, ná bega ugap nak. Ugeaka ndab Isaías sakndo' Dios tiemp polta, ndab xa lak nak bego:

⁸ Le'a be men ndee di'izhtsa ndankea na',
parea le'a lado'o xa sit nak ndo' na'.

⁹ Na'an xti'in ta ndankea bexa na',
le'a cuent di'izh ten na' nluu bexa,
parea di'izh ten be mentsa-yá.^a

¹⁰ We'e le'a Jesús cha utezh be men kwa'ad wa, ndab xa:
—Bla'ach bego ta gáp na' ndee. No byakbe'ena bega-yá.

¹¹ Le'a be ta ndaw be men na'anpa le'a ndun bzhi'ik lado'o be men. Ndi ta ugap ndadi'izh be men le'a ndun bzhi'ik bexa.

¹² Cha ulen be xmen Jesús wats xa, ndab bexa:

—¿Uní'í go le'a bexa fariseo ngokloo gor na mbi'ín bexa ta li ndab go wa?

¹³ Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Le'a bexa nak cuent dub ya na'anpa ngas Xus na' xa nsob gibe'a, le'a gal dub wizh le'a xa kib-a. ¹⁴ Bla'a bega bexa, le'a bexa cuent dub xa lá na' ncha'ano stub xa lá na'. Le'a tal li go'o dub xa lá na' stubga xa lá na', le'a bexa itop sla'yo'o len dub ge'ed.

¹⁵ Le'a Pedr cha ndab:

—Bluu ga xte'e nak ta msaktabe'e ga wa ndo' besa.

¹⁶ Le'a Jesús cha ndab:

—¿Noga bego ni lá nyakbe'ena ta ndáp na' zha? ¹⁷ ¿Lá nyakbe'ena bega zha le'a ta ndaw dub men ncha'a len xa, cha ncha'aga-yá len letrina? ¹⁸ Ná le'a ta ugap ndadi'izh be men wa lado'oka xa nto'o. Cha ndun bzhi'ik-a xa ndo' Dios. ¹⁹ Le'a len lado'o be men nto'o be ta ugap ndanbe'e bexa. Ta we'e ncho xa ndut men. No ngal xa xa ten stubga men. No ndun xa ta ugap ltsa'a ta li nak wa. No ndun xa gealwa'an no gealkwi'in. No nisi xa be ltsa'a xa. ²⁰ Le'a itea be ta ugap ndee ndun bzhi'ik bexa cuent ten Dios. Parea ta na lá una'a dub xa lak nibe'e

^a 15:8-9 Is. 29:13

bexa wa cha gaw xa, le'a ta wa na'anpa gun bzhi'ik xa cuent ten Dios.

Dub xagots na'anpa xa judio mge' ladna Jesús

(Mr. 7:24-30)

²¹Cha uto'o Jesús ncha'a xa dub sa gax gezh Tiro no gezh Sidón. ²²We'e le'a dub xagots ncho sa wa dub xa Canaán ulen wats Jesús, uge' ndab xa:

—¡Señor, xin David! ¡Blats ladna go na'! Le'a xi'ín gots na' ncho mbi bxin len lado'o na uzhebpa kwea' nsak xa.

²³Ná le'a Jesús ni lá ika'ab ndo' xa. Le'a be xmen Jesús cha ulen wats xa, cha ndab bexa:

—Gud go ndo' xa ba' ya' xa, le'a xa uzhebpa ndun ruid nsenkea xa tso'o beuna.

²⁴Le'a Jesús cha ndab:

—Le'a Dios mtu'ub na' gakno na' bexa Israeltsa, bexa nak cuent be borreg ula'.

²⁵Parea le'a xagots wa ubii, cha usaxib xa ndo' Jesús, ndab xa:

—¡Señor, gokno ga na'!

²⁶Le'a Jesús cha ndab:

—Na'anpa utsin nak ulat besa pan ndo' be me'ed, cha usa'ab besa-yá ndo' be mbek.

²⁷Le'a xagots wa cha ndab:

—Ta ugeaka ta wa, Señor, parea le'a be mbek ndaw be ta'a nlate xan mes ten xwan ma.

²⁸Le'a Jesús cha ndab:

—Xagots, uzhe'eb nge' ladna lu na'. Nat gak ta nlad lu. Bi le'a gor wa le'a xingots xa wa cha myakna.

Jesús myunyakna kwa'ad bexa gizh

²⁹Le'a Jesús cha uto'o sa wa ncha'agal xa to'o lagun Galilea. Cha ukea xa dub bet, cha usob xa. ³⁰We'e le'a kwa'adpa men ulen wats xa, nseano bexa bexa lá yoo gan isea, no bexa lá na', no bexa lá yoo gan gudi'izh, no bexa moch, nsea kwa'adta bexa gizh. Cha mte bexa bexa gizh wa ndo' Jesús, cha myunyakna Jesús bexa. ³¹Le'a be men wa ngwanseanabe gor uni'í bexa le'a bexa lá yoo gan gudi'izh wa ndadi'izhla, no bexa moch wa myaklana, no bexa lá yoo gan

isea wa utsinla nsea, no bexa lá na' wa nwi'ila. No ndab be men le'a Dios ten bexa Israel uzhe'eb dub Dios juert.

Jesús mgaw dub dap mil xabgi'i

(Mr. 8:1-10)

32 Cha utezh Jesús be xmen na, cha ndab xa:

—Le'a na' nlats ladna be men kwa'ad ndee, le'a bexa wizh nyonla nde wats na', parea lá ndapta bexa ta gaw na. Le'a na' lá nlad utu'ub na' bexa lba'atsa lá gaw bexa, ncha'a bexa lá uxik ilansea' ta lid na.

33 Le'a be xmen Jesús cha ndab ndo' xa:

—¿Pa izheal beuna pan gaw dub lba'ata men kwa'ad ba'?
Le'a sa ndee sit nde be gezh.

34 Le'a Jesús cha unabdi'izh ndab:

—¿Plo pan ndap bega zha?

Le'a bexa cha ndab:

—Sga'ad pan nsea stapla mbeal byux.

35 Cha ndab Jesús ndo' be men kwa'ad wa kwe bexa ndo' yo. **36** Cha usen xa isaga'ad pan nsea be mbeal wa, cha msa'a xa xno ndo' Dios, no ule'a xa be ta wa sian ble'a. We'e msa'a xa-yá ndo' be xmen xa, utse'a bexa-yá ndo' be men wa. **37** Le'a be men wa itea udaw gast plo mzhea bexa. Cha mtele'e be xmen Jesús sga'ad zhum byux be ta mya'an sobr. **38** Le'a lat bexa udaw wa ncho pa dap mil xabgi'itsa, parea na'anpa iga'ab be xagots no be me'ed. **39** Cha ndab Jesús ndo' be men ya'be bexa. Cha ukea xa ndo' barco wa ncha'a xa dub sa gax gezh nsalea' Magdala.

Be men unab dub ta uluu ton nak Jesús

(Mr. 8:11-13; Lc. 12:54-56)

16 ¹Le'a pla bexa fariseo no bexa saduceo ulen wats Jesús, nlad bexa gun bexa preb Jesús, ndab bexa ndo' Jesús:

—Le'a besa nlad gun ga dub ta uluu le'a ga Dioska mtu'ub.

²Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Le'a ncho uzhe le'a gibe'a ba' nane na', cha ndab bego le'a ge'a na'anpa ila' gi. ³No ncho tempran le'a gibe'a ba' nane na' no nde xkaw, cha ndab bega nat ila' gi. ¡Bego nluu cuentta xa wen ná bega ugap nak! Nyakbe'ena bega xte'e nak be ta na'

bega gibe'a ba', ná ni lá nyakbe'ena bega ta ndun Dios tiemp nat. ⁴Le'a be men ncho nat uzhebpa be men ugap no nkwa'an bexa be ta na'anpa ta ugeapa nak Dios. Ndab bega gun na' dub ta uluu na ton nak na', parea le'a na' lá gun ta ndab bega. Ndi ini'ítsa bega le'a na' ití'id ltsa'a ta utid Jonás, xa mbidi'izh sakndo' Dios tiemp polta.

Cha mla'a Jesús bexa, cha ncha'a xa.

Ta nluu bexa fariseo wa cuent nak levadur

(Mr. 8:14-21)

⁵We'e le'a Jesús nsea be xmen xa utakea stub to'o nits, parea myalad bexa ngo'o bexa pan gaw bexa. ⁶Le'a Jesús cha ndab ndo' bexa:

—Bla'ach bego, uzhebpa gop bega cuent nsea levadur ten bexa fariseo no levadur ten bexa saduceo.

⁷Le'a bexa cha ndabbe ndo' ltsa'a na:

—Li ndab xa ba' geal le'a beuna lá ngo'o pan.

⁸Le'a Jesús cha mgenna ta li ndanbe'e bexa wa, cha ndab xa:

—¿Xta'an lba'a nyu' ladna bega le'a bega lá no'o pan zha? ¡Ndidotsa nge' ladna bega na'! ⁹¿Bi lá nyakbe'ena bega be ta uni'í bega uyo'o wa zha? ¿Ni lá ntse'a ladna bega xte'e msa na' ga'ay pan udaw ga'ay mil xabgi'i wa, no plo zhum ta mya'an sobr mtele'e bega zha we'e zha? ¹⁰¿No ni lá ntse'a ladna bega xte'e msa na' dub ga'ad pan udaw dub dap mil xabgi'i zha, no plo zhum ta mya'an sobr mtele'e bega zha? ¹¹¿Xta'an lá nyakbe'ena bega le'a na' na'anpa ndadi'izh cuent ten pan gor ndáp na' gop bega cuent nsea levadur ten bexa fariseo no levadur ten bexa saduceo zha?

¹²Le'a bexa wa cha myakbe'ena le'a Jesús na'anpa ngab gap bexa cuent nsea levadur ten pan. Le'a xa ndi ndab gap bexa cuent nsea ta nluu bexa fariseo nsea bexa saduceo.

Pedr ndab le'a Jesús nak Cristo

(Mr. 8:27-30; Lc. 9:18-21)

¹³Le'a gor na ulaya' bexa gax dub gezh nsalea' Cesarea Filipo, le'a Jesús cha unabdi'izh ndo' be xmen na, ndab xa:

—¿Xte'e ndab be men ton nak Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo zha?

¹⁴Le'a bexa cha uka'ab ndab:

—Le'a ncho be men ndab le'a go nak Juan xa ulalea' be men. No ncho bexa ndab le'a go nak Elí. No nchoga bexa ndab le'a go Jeremías, natal stubga xa mbidi'izh sakndo' Dios tiemp polta.

¹⁵Le'a Jesús cha ndab:

—¿Le'a bego zha xte'e gab ton nak na'?

¹⁶Le'a Simón Pedr cha uka'ab ndab:

—Le'a go nak Cristo Xin Dios nban.

¹⁷We'e le'a Jesús cha ndab ndo' xa wa:

—Simón xin Jonás, uzhebpa wen yoo ladna lu, le'a ta ndab lu na'anpa men mluu ndo' lu, ndi Xus na' xa ncho gibe'a mluu-yá ndo' lu. ¹⁸Le'a lu nsalea' Pedr. Le'a ndo' ge'da'a ndee kwe dub xkwa'a men gungea ladna na'. Le'a juers ten gealgut na'anpa gun gan ndo' bexa wa. ¹⁹Le'a na' le'a uso' lu gak lu xa yansu bexa le'a Dios nibe'e. Le'a itea be ta inibe'e lu ta lá gun bexa, le'a ta wa nokaga Dios lá ula'a. No liga itea be ta inibe'e lu gun bexa, le'a ta wa ta na nokaga Dios inibe'e li gak.

²⁰Le'a Jesús cha unibe'e ndo' be xmen na na'anpa gab bexa ndo' ni dub men le'a Jesús nak Cristo xa mtu'ub Dios.

Jesús mbidi'izh le'a gat

(Mr. 8:31–9:1; Lc. 9:22–27)

²¹Le'a zha we'e usaxan Jesús ndadi'izh ndo' be xmen na le'a xa juerska ya' Jerusalén, ndab xa:

—Le'a Jerusalén wa le'a bexa gox nsak nsea be ule'ay nibe'e nsea be mech ten ley ugap gunno na'. No gut bexa na', pareo le'a wizh yon le'a na' iban ndo' gealgut.

²²We'e le'a Pedr cha mbi'i Jesús dub lad, cha uteyo Pedr xa, ndab Pedr:

—¡Na'anpa li gak-a, Señor! ¡Le'a Dios lá ula'a li yasea ga!

²³Ná le'a Jesús cha myach mwi'i ndo' Pedr, ndab xa:

—Utatso' wats na', le'a lu ndadi'izh cuent maxu'u, lá nlad lu gun na' ta nlad Dios. Le'a lu lá ndanbe'e lak ndanbe'e Dios, le'a lu ndi ndanbe'e lak ndanbe'e be mentsa.

²⁴Cha ndab Jesús ndo' be xmen na:

—Tal ton nlad isankeo tso'o na', nsabndo' ula'a xa iteanak ta nlad xa, cha go'o xa cruz ten xa, cha isankeo xa tso'o na'.

²⁵Le'a tal ton ukwa'an xte'e wen yoo xa, le'a xa wa ndi gun perdid gealnaban ten na ndo' Dios. Ná le'a tal ton gat geal ndangea ladna xa na', le'a xa wa gap gealnaban ndo' Dios.

²⁶Tal le'a dub men ndap iteanak be ta ncho ndo' gizhliyo ndee, cha gak perdid gealnaban ten xa ndo' Dios, ¿xti'in iteanak be ta ndap xa wa zha? Le'a be ta wa na'anpa ugal isi'i xa gealnaban ten xa. ²⁷Le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, ilenno xe'a si'il ten Dios Xus na' no be angel. Cha kixga na' ika'a kad dub men be ta mbin xa. ²⁸Le'a na' gáp ndo' bego le'a ncho bega nde ndee na'anpa gat gast ini'í bega le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, ilen inibe'egal.

Jesús mtixndo'

(Mr. 9:2-13; Lc. 9:28-36)

17 ¹Ngol sxo'op wizh le'a Jesús mbi'i Pedr no Jacob no Juan wit Jacob, ukea bexa dub bet ga'ap sa na'an men. ²Le'a sa wa le'a Jesús mtixndo' ndo' ga'al bexa wa, le'a ndo' Jesús myak cuent xe'a wizh no xab xa ndon mbe mna' cuent xe'a. ³Zha le'a sa wa mlundo' Moisés no Elí ndeyadi'izhno Jesús. ⁴We'e le'a Pedr cha ndab ndo' Jesús:

—Señor, uzhebpa wen nde beuna sa ndee. Tal go nlad gunde'e besa chon ramad: dub-a ná ten go, le'a stub-a ná ten Moisés, nsea stub-a ná ten Elí.

⁵Ndalen li nso'yadi'izh Pedr, cha ulen dub xkaw msu xe'a idub sa ndebe bexa. Le'a lat xkaw wa mgen ti Dios ndab:

Jesús mtixndo' (Mt. 17:2)

—Le'a ta ndee Xi'ín na'. Le'a na' nkwea' ladna xa no ntenno lad na' xa. Bsakyo'ón bega ta ndab xa.

⁶Le'a gor na mbi'ín be xmen Jesús ta wa, cha msaxib bexa gast ndo' yo ngol xtuzh bexa, no uzhebpa mzheb bexa. ⁷Le'a Jesús cha ubii gax wats bexa, cha mgal Jesús gek bexa, cha ndab xa:

—Goso' bega, lá izhebta bega.

⁸Le'a gor na mwi'i bexa yá na'anla ton ndebe sa wa. Le'a Jesús nabla nso'.

⁹Le'a gor na ncha'layo'o bexa bet wa, le'a Jesús ndab ndo' bexa:

—Na'an ton ndo' ná gudi'izh bega ta li uni'í bega wa, gast gor ibangal na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo.

¹⁰Le'a bexa wa cha unabdi'izh ndo' Jesús ndab:

—¿Xta'an ndab be mech ten ley le'a Elí ned ilen, we'eta ilen Cristo xa utu'ub Dios zha?

¹¹Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Ta ugeaka le'a Elí nedka ilen ndontsa list kwe be men.

¹²Le'a na' gáp ndo' bego, le'a Elí wa mbi'idla. Ná le'a be men lá igondo' xa, ndi ugap mbinno bexa xa lakta nlad bexa. No liga gunno bexa na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo.

¹³We'e le'a be xmen Jesús myakbe'ena le'a Jesús mbidi'izh cuent ten Juan xa ulalea' be men.

Jesús myunyakna dub me'ed bgi'i nsak gizhkaw

(Mr. 9:14-29; Lc. 9:37-43)

¹⁴Le'a gor na mla'ncha' bexa sa nde be men kwa'ad, le'a dub xabgi'i cha ulen wats Jesús, cha msaxib xa ndo' Jesús ndab xa:

¹⁵—Señor, blats ladna go xi'ín na', le'a me'ed uzhebpa kwea' nsak gizhkaw. Sian biał nlayat me'ed ndo' gi' no ndo' nits. ¹⁶Le'a na' ngwa'nola me'ed ndo' be xmen ga, ná le'a bexa lá ngun gan yakna me'ed.

¹⁷Le'a Jesús cha ndab ndo' be men:

—Uzhe'eb ngud nak bega no ndidotsa nge' ladna bega Dios. ¿Ploxá tiemp yo'o na' lat bega zhaga? ¿Sta ploxá tiemp uxik na' ndo' bega zhaga? Utseano bega me'ed ba' sa ndee.

¹⁸Le'a Jesús cha uteyo mbi bxin ncho lado'o me'ed bgi'i wa. Le'a mbi bxin wa cha uto'o, cha bi le'a gor wa myakna me'ed wa.

¹⁹Tso'o wa le'a be xmen Jesús ulen wats Jesús, unabdi'izh bexa ndo' Jesús, ndab bexa:

—¿Xta'an lá ngun besa gan igontu'ub besa mbi bxin wa zha?

²⁰Le'a Jesús cha ndab:

—Le'a bega ndidotsa nge' ladna Dios. Le'a na' gáp ndo' bega tal le'a bega nge' ladna Dios lak tuzh dub bid ten ya mostas, le'a bega sunka gan gab ndo' bet ndee: “Bxo'on sa ndee, wa' sa ba””; le'a bet cha uxo'on. Tal le'a bega li ige' ladna Dios, le'a bega itea ta'a sunka gan. ²¹Parea le'a be ltsa'a mbi bxin ndee lá yoo gan ito'o xaga'. Nki'in lá gaw bega dub tiemp no mas gudi'izhno bega Dios ndontsa sla'a be mbi bxin wa be men.

Jesús mbidi'izhgal le'a gat

(Mr. 9:30-32; Lc. 9:43-45)

²²Le'a dub wizh zha ndencho bexa wa Galilea, le'a Jesús ndabgal ndo' be xmen na:

—Le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, yak cuent ndo' ya'a be men. ²³Le'a bexa wa cha gut na', parea le'a wizh yon le'a na' ibangal.

Le'a bexa wa cha uzhebpa uban myo'o ladna.

Jesús utix med ten ni'i ten Dios

²⁴Le'a bexa wa cha ncha'agal gezh Capernaum. We'e le'a bexa na nka'a med ten ni'i ten Dios ulen ndo' Pedr, ndab bexa:

—¿Nkix mech ten bega med ndanti'in bexa ni'i ten Dios zha?

²⁵Le'a Pedr cha uka'ab ndab:

—Le'a xa nkixka-yá.

Ngol gor uyo'o Pedr len ni'i, le'a Jesús ned uní'i ndo' Pedr, ndab xa:

—¿Xte'e nsak lu, Simón? Le'a bexa ndon le'a nibe'e ndo' gizhliyo, ¿ton ndo' ná ndun bexa cobr be med zha? ¿Ndo' bexa lazh xa nate ndo' bexa nto'o sit?

²⁶Le'a Pedr cha uka'ab ndab:

—Ndo' bexa nto'o sit ndun bexa cobr.

Le'a Jesús cha ndab:

—Ta ugeaka le'a bexa lazh xa nibe'e wa na'anpa juerska kix ta wa. ²⁷Parea ndontsa lá gakloo bexa, wa' to'o lagun, cha btsa'ab gibganch ndo' nits wa. Le'a mbeal ned isen-a, le'a to'o ma wa izheal lu dub med. Cha bi'i-yá wa'tix ta ten itop beuna.

¿Ton mas nsak lat bexa nibe'e Dios?

(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

18 ¹Tso'o wa le'a be xmen Jesús ulen ndo' Jesús ndab bexa: —¿Ton mas nsak lat bexa nibe'e Dios?

²Le'a Jesús cha utezh dub me'ed, cha mso' Jesús me'ed tlaw bexa. ³Cha ndab xa ndo' bexa:

—Le'a na' gáp ndo' bego le'a tal bega lá yak lak nak be me'ed, le'a bega lá yoo gan yate lat bexa le'a Dios nibe'e. ⁴Ta we'e le'a tal ton yak tuzh ndo' Dios lak nak dub me'ed ndee, le'a xa wa mas nsak lat bexa le'a Dios nibe'e. ⁵Le'a tal ton dub xmen na' utsin gak xa ndo' dub me'ed nak cuent me'ed ndee, le'a xa wa cuentkata ndo' na' utsin nak.

Uzhe'eb rages ya'ila' be men ndo' ta ugap

(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)

⁶Le'a tal ton utsabgix dub xa ndangea ladna na' ndo' ta ugap, le'a xa wa mas dub gealkwea' si'il ini'í ndo' dub xa nkea dub ge' si'il gen na, cha utsa'ab be men xa sa mas wat len nitsdo'o. ⁷Pro'ob be men nde ndo' gizhliyo isabgix ndo' ta ugap. Idub tiemp ncho ta ntsabgix be men ndo' ta ugap, parea uzhebpa pro'ob bexa le'a utsabgix stubga men.

⁸Ta we'e tal le'a dub ya'a bega natal dub xo'o bega utsabgix bega, ulobto'og bega-yá cha udabi bega-yá. Mas wen yoo bega wats Dios moch bega, ndo' ndap bega itop ya'a bega nsea itop xo'o bega ya' bega ndo' gi' nunk lá yu'u. ⁹No tal le'a dub ngusndo' bega utsabgix bega, ulo'o bega-yá cha udabi bega-yá. Mas wen yoo bega wats Dios dubtsa ngusndo' bega, ndo' itop ngusndo' bega ya' bega ndo' gi' infierno.

Dub cuent ten dub borreg ula'

(Lc. 15:3-7)

¹⁰Bla'ach bega lá uxelad bega ni dub men ndangea ladna na' lak dub me'ed. Le'a na' gáp ndo' bego le'a be angel ndeso' ula'ach bexa wa idub tiemp nde wats Xus na', xa nsob gibe'a. ¹¹Le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, ndalte'ezh na' bexa ula', bexa sit nak wats Dios, ndontsa gap bexa gealnaban ndo' Dios.

12'¿Xá nsak bega zha? Tal le'a dub xabgi'i ndap dub gayo'o borreg, cha ila' dub ma, ¿lid ula'a xa isadap ga'al ncho ti'in bdap ma, cha ndi ya' xa be ge'e ya'kwa'an xa ma li ula' wa? 13'Le'a na' gáp ndo' bega, le'a gor mzheal xa ma, le'a xa mas itenno ladna ma ula' wa ndo' isadap ga'al ncho ti'in bdap bema na'anpa ila'. 14'No liga le'a Dios Xus beuna xa nsob gibe'a lá nlad isabgix ni dub bexa ndangea ladna na'.

Nsabndo' gunge' ladna beuna ndo' Itsa'a beuna

(Lc. 17:3)

15'Tal dub Itsa'a ga ugap gunno ga, cha wa'yadi'izhno ga nab xa. Tal xa nsakyo'ón ta ndab ga wa, le'a ga mbinka gan mchealtsa'a xa wa. 16'Ná tal le'a xa lá isakyo'ón ta ndab ga, bi'i ga stub xa natal stop xa ndontsa no bexa gab ndo' xa ná xta'an ta ugap mbin xa. 17'Tal le'a xa wa lá isakyo'ón ta ndab bexa wa, cha gab ga-yá sa nzhealbe bexa nak xmen na'. No binno bega xa cuent dub xa lá nchando' Dios natal cuent dub xa ugap nsen med nkix be men ndo' Roma.

18'Le'a na' gáp ndo' bego le'a ta na lá nla'a bega gun be men ndo' gizhliyo ndee, le'a ta wa no Dios lá ula'a gun bexa wa. No liga ta na nsa'a bega di'izh gun be men ndo' gizhliyo, le'a ta wa no Dios usa'a di'izh gun bexa.

19'No gáp na' stub bias, tal le'a top bega dubtsa gudi'izh inab dub ta'a ndo' Xus na' xa nsob gibe'a, le'a xa sa'aka ta inab bega wa. 20'Le'a sa nde top xa natal chon xa nak xmen na', le'a na' no nso' tlaw bexa sa wa.

21'Le'a Pedr cha ulen wats Jesús cha unabdi'izh Pedr, ndab xa:
—Señor, ¿plo bias nsabndo' gunge' lad na' ndo' dub Itsa'a na' tal xa ugap gunno na' zha? ¿Nati ga'ad bias?

22'Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Na'anpa gáp na' ga'adtsa bias gunge' ladna lu ndo' xa, le'a na' ndi gáp gast chon ga'al ncho ti'i ga'ad bias gunge' ladna lu ndo' xa.

Dub cuent ten top bexa nsa'ab med

23'Le'a lak nibe'e Dios be men nak lak ndun dub rey nibe'e, gor na nlad xa ini'í xa ná plo med nsa'ab be xmen xa ndo' xa. 24'Le'a gor na ti'i usaxan rey ndun ta wa, cha nseano bexa dub xmen rey uzhebpa sian mil med nsa'ab ndo' rey. 25'Le'a xa wa na'anpa ndap xta'an kix xa, ta we'e le'a rey wa unibe'e ndo'

be xmen na udo'o bexa xa nsa'ab med wa no xagots ten xa no be xin xa no iteanak be ta ndap xa wa, ndontsa kix xa med wa. ²⁶We'e le'a xa wa cha msaxib ndo' rey, ndab xa: “Señor, kweas go dub nde'ep le'a na' skixka itea med wa.” ²⁷Le'a rey cha mlats ladna xa wa, mbinge' ladna rey ta li nsa'ab xa wa, cha mxa'ak rey xa. ²⁸Parea le'a gor uto'o xmen rey sa wa, mzhe'al xa stubga xmen rey nsa'ab dub tuzh med ndo' xa. Cha usen xa gen xa wa nkeutsebe xa-yá, cha ndab xa: “¡Utix ta nsa'ab lu ndo' na!” ²⁹Le'a xa nsa'abga wa cha usaxib, ndab xa: “Kweas ga dub nde'ep le'a na' skixka itea-yá.” ³⁰Ná le'a xa wa lá ngunge' ladna, cha ndi ngwa'uke'a xa xa nsa'ab med wa litgi'ib gast kix xa ta nsa'ab xa wa. ³¹Le'a gor na uni'í stapla be xmen rey ta li mbin xa wa, cha uzhe'eb uban myo'o ladna bexa. Cha nsea'beyab bexa ndo' rey ta li ngok wa. ³²Le'a rey cha utezh xa na li mbin wa, cha ndab xa ndo' xa: “¡Uzhebpa ugap nak lu! Le'a na' mbinge' ladna iteanak be ta nsa'ab lu ndo' na' na'anpa ikix lu-yá, geal le'a lu li unab ndo' na!” ³³¿Lid no lu nsabndo' ilats ladna ltsa'a lu wa zha, lak mlats lad na' lu?” ³⁴Le'a rey cha ngokloo cha unibe'e xa ndo' be soldad ten xa utsaksi bexa xa wa gast kix xa itea be med nsa'ab xa.

³⁵No ndab Jesús:

—Le'a Xus na' xa nsob gibe'a noga li gunno bego tal le'a bega lá gunge' ladna ndo' be ltsa'a bega idub ncho ladna bega be ta ugap ndanno bexa bega.

Jesús ndab le'a be men lá nsabndo' ula'a xa ten na

(Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)

19 ¹Le'a gor mtayadi'izh Jesús ta wa, cha mka'an xa Galilea ncha'a xa Judea stub to'o yowbe'e Jordán.

²Le'a sa wa le'a kwa'adpa men usankea tso'o xa, cha myunyakna Jesús bexa gizh sa wa.

³We'e le'a pla bexa fariseo ulen wats Jesús, nlad bexa gab Jesús dub ta lid le'a nak, ndab bexa ndo' Jesús:

—¿Utsín nak ula'a dub xabgi'i xagots ten na, tal xa lá nsak ladna xta'anla dub ta ndun xa zha?

⁴Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—¿Lá ndo'ol bega zha sa nkeani'i di'izh ten Dios, le'a Dios le'a mbinde'e xabgi'i no xagots zha ned wa? ⁵Cha ndab Dios: “Ta we'e ula'a xabgi'i xus na no xna'a na zha na ika'a xa

xagots ten xa. Le'a cuent ten Dios le'a itop xa wa yak dubtsa men.”^b ⁶Le'a bexa wa dubtsa men myak, yá lid topta xa. Ta we'e gáp na' le'a bexa mchealte Dios, lá nsabndo' dub men uteltsa'a bexa.

⁷Le'a bexa fariseo wa cha unabdi'izhgal ndab:

—¿Xta'an ndab ley mke'a Moisés zha le'a dub xabgi'i syo'o gan ula'a xagots ten na, tal ned usa'a xa dub git ndo' xagots, gab-a le'a xa ula'a xa wa?

⁸Le'a Jesús cha ndab:

—Geal ngud nak lado'o bega, ta we'e mke'a Moisés syo'o gan li ula'a bega xagots ten bega. Ná le'a zha ned na'anpa li ngak-a. ⁹Le'a na' gáp ndo' bego le'a tal ton dub xabgi'i ula'a xagots ten na, cha ika'a xa stubga xagots, le'a xabgi'i wa ndapka ke ndo' Dios. No liga tal stub xabgi'i ika'aga xagots wa, le'a xa wa no ndap ke ndo' Dios. Ná le'a tal ton dub xagots ndap xabgi'i ugal stubga xabgi'i, le'a xabgi'i ten xa wa sak ula'a xa.

¹⁰Le'a be xmen Jesús cha ndab ndo' Jesús:

—Tal li nsabndo' lá ula'a xabgi'i xagots ten na, mas wen na'anpa ukwa'an xa xagots.

¹¹Le'a Jesús cha ndab:

—Na'anpa itea xabgi'i uxik lá ukwa'an xagots, ndi ncho bexa li msa'a Dios nak bexa. ¹²No ncho be xabgi'i lá ukwa'an xagots geal le'a zha ndalkata xa lá yoo gan gap xa xin xa le'a xa lá utsin nak. No ncho be xabgi'i le'aka be men li ndazha'a xa. No ncho be xabgi'i lá ukwa'an xagots ndontsa mas gun xa ti'in ten Dios. Le'a tal ton bexa na syo'o gan li gun, le'a bexa nsabndo'ka li gun ta wa.

Jesús nsea be me'ed

(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

¹³We'e le'a be men ulenno be me'ed ten na wats Jesús, ndontsa uxob Jesús ya'a na gek be me'ed, inab xa ula'ach Dios be me'ed. Le'a be xmen Jesús cha uteyo bexa nseano be me'ed wa. ¹⁴Ná le'a Jesús cha ndab ndo' be xmen na:

—Bla'a bego gi'id be me'ed ba' wats na'. Lá uka bega gi'id be me'ed, le'a sa nibe'e Dios wa yate bexa yak lak nak be me'ed ndee.

¹⁵Cha mxo'ob xa ya'a xa gek be me'ed wa, we'e cha nsea' xa.

^b 19:5 Gn. 2:24

Dub xabgi'i rik mbidi'izhno Jesús

(Mr. 10:17-31; Lc. 18:18-30)

16 Le'a dub xabgi'i cha ulen wats Jesús unabdi'izh xa ndo' xa ndab xa:

—Mech wen, ¿xta'an dub ta wen gun na' ndontsa no na' gap gealnaban ndo' Dios, ta nunk lá idub zha?

17 Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—¿Xta'an ngi wen ndab lu ndo' na' zha? Na'an ton wen ndo' gizhliyo, ndon nabtsa Dios wen nak. Parea tal le'a lu nlad gap gealnaban ta nunk lá idub, bxobgek ndo' be ta nibe'e Dios.

18 Le'a xabgi'i wa cha ndab:

—¿Xta'anma be ta unibe'e Dios gun na' zha?

Le'a Jesús cha ndab:

—Lá gut lu men. Lá ugal lu xa ten stubga men. Lá gun lu gealwa'an. Lá gun lu gealkwi'in. **19** Wankea xus lu nsea xna'a lu. Bkwea' ladna lu be ltsa'a lu lakkata lu.^c

20 Le'a xabgi'i wa cha ndab:

—Iteanak ta ndab go wa ndunka na' idub zha tuzhta na'. ¿Xta'an ndun jwalt gun na'?

21 Le'a Jesús cha ndab:

—Tal lu nlad gak lak nlad Dios, bya' cha bdo'o itea be ta ndap lu, cha btse'a med wa ndo' bexa uban nak. We'e gap lu sian ta'a ndo' Dios. Cha utsea usankea tso'o na'.

22 Le'a gor na mbi'ín xabgi'i wa ta wa, cha uban myo'o ladna xa, cha nsea' xa, le'a xa uzhebpa sian ta'a ndap.

23 Le'a Jesús cha ndab ndo' be xmen na:

—Le'a na' gáp ndo' bega uzhe'eb ugan yate dub xa rik sa nibe'e Dios. **24** Stub biaj gáp na'-yá: ndi mas lid bid itid dub came ge'ed xan dub yagux, ndo' yak dub xa rik dub xa nibe'e Dios.

25 Le'a gor na mbi'ín be xmen Jesús ta wa, cha uzhebpa ngwanseana bexa, ndab bexa ndo' be ltsa'a xa:

—¿Tonxá syo'o gan yate sa nibe'e Dios zhaga?

26 Le'a Jesús cha mwili'ndo' bexa ndab xa:

—Le'a cuent ten nabtsa be men le'a-yá lá yoo gan. Ná le'a cuent ten Dios itea ta'a syo'oka gan.

^c 19:18-19 Ex. 20:12-16; Dt. 5:16-20

²⁷Le'a Pedr cha ndab ndo' Jesús:

—Una' go, le'a besa mla'a itea be ta'a ndap besa, cha ndi usankea besa tso'o ga. ¿Ta we'e xta'an ika'a besa zha?

²⁸Le'a Jesús cha ndab ndo' bexa wa:

—Le'a na' gáp ndo' bego le'a gal dub wizh yuncha'aw Dios iteanak be ta'a, zha na le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, iso'ob wats Dios sa inibe'e na'. Le'a gal zha wa le'a bego nsankeka tso'o na' nat noga gap tibtop sa isob bega inibe'e bega ndo' isatibtop xkwa'a bexa Israel. ²⁹Le'a tal ton ula'a lid na no wit na no bsan na no xus na no xna'a na no xagots ten na no xme'ed na no be yo ten na ndontsa gun xa ti'in ten na', le'a xa wa ikaya'a stub gayo'o biaj mas be ta mla'a xa wa. No gap xa gealnaban ta nunk lá idub. ³⁰Ná kwa'ad bexa nsak nat wa, yak bexa na'anpa nsak; no le'a bexa na'anpa nsak nat wa, yak bexa nsak.

Dub cuent ten bexa ndun ti'in ndo' yo ncho ya uv

20 ¹Le'a lak nibe'e Dios nak lak mbin dub xabgi'i ndap dub ble'a yo ncho ya uv. Uto'o xa dub tempran gor nseyat xe'a ncha'kwa'an xa bexa gun ti'in ten uv. ²Ndab xa ndo' bexa gun ti'in wa le'a xa kix dub med denario dub wizh, cha unika bexa. Cha mtu'ub xa bexa ndo' ti'in wa. ³Cha uto'ogal xa gor nkea uge'a gor tempran, ncha'a xa ndo' xge'e. We'e uní'í xa pla xabgi'i na'an xti'in ndap gun. ⁴Cha ndab xa ndo' bexa wa: “No bega wa'yun ti'in ndo' ya uv ten na'. Le'a na' kix dub lak ta'a nsabndo' ika'a bega.” Le'a bexa wa cha ncha'aga. ⁵Cha liga uto'ogal xa gor gawizh no gor nkea yon uzhe, no ligal ndab xa ndo' be men. ⁶No uto'ogal xa pa gor nkea uga'ay uzhe, cha mzheal xa stapla bexa lá ndap ti'in gun na. Cha unabdi'izh xa ndab xa: “¿Xta'an Inde'e nde bega sa ndee idub wizh, ni lá ndun bega ti'in?” ⁷Le'a bexa wa cha ndabbe: “Na'an ton nsa'a ti'in gun besa.” Le'a xwan ge'e wa cha ndab: “Wa'yun bega ti'in ndo' ya uv ten na'. Le'a na' kix dub lak ta nsabndo' ika'a bega.”

⁸Le'a gor na yá ngwa'as wizh, le'a xwan ti'in wa cha ndab ndo' xa nchansu ndo' ti'in wa: “Utezh bexa ndun ti'in ba'. Cha ndon ned bexa tso'o uyote ba' utix ika'a bexa, we'eta utix ika'a bexa ned uyote ba'.” ⁹Le'a gor nseabe bexa uyote gor nkea uga'ay gor uzhe, cha utix xa dub med denario uka'a

kadga dub bexa wa. ¹⁰Le'a tso'o wa gor nseabe bexa ned uyote gor tempran wa, mbinbe'e bexa mas sian med ika'a bexa. Ná le'a bexa no uka'a dubtsa denario kadga dub bexa. ¹¹Le'a gor usen bexa med wa, cha ngokloo bexa ndo' xwan ti'in wa, ¹²ndab bexa ndo' xa: “Le'a bexa tso'o uyote mbin ti'in ba' dub gortsa mbin ti'in. Ná go dubtsa utix uka'a bexa ba' no besa na mxik uzhe'eb utii mbin ti'in idub wizh.” ¹³Le'a xwan ti'in wa cha ndab ndo' dub bexa wa: “Amig, na' na'anpa dub ta ugap ndanno lu. ¿Cha lid uni lu ika'a lu dub denario dub wizh zha? ¹⁴Nat bya', cha byo'o ta uka'a lu ba'. Le'a na' nlad usa dub lak ta uka'a lu ndo' bexa tso'o uyote ba'. ¹⁵¿Lid syo'o gan gunno na' med ten na' guni'i xte'e nlad na' zha? ¿Xta'an ndaklono lu stub xa ba' geal le'a na' utsin nak ndo' xa?”

¹⁶Cha no ndab Jesús:

—Li le'a kwa'ad bexa nsak nat wa, yak bexa na'anpa nsak; le'a bexa na'anpa nsak nat wa, yak bexa nsak. Le'a Dios nbezh kwa'ad men, parea na'anpa nti Dios kwa'ad xa.

Jesús mbidi'izhgal stub biaj le'a gat

(Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34)

¹⁷Le'a gor na nso' bexa nes ncha'a bexa gezh Jerusalén, le'a Jesús mbi'i isatibtop be xmen na dub lad, cha ndab xa:

¹⁸—Bla'ach bego le'a beuna ncha'be Jerusalén, le'a sa wa le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, yak cuent ndo' ya'a be ule'ay nibe'e no be mech ten ley. Le'a bexa wa gab nsabndo' gat na', ¹⁹cha yun bexa cuent na' ndo' bexa na'anpa xa judio. Le'a bexa wa inisi na' no kin bexa na' no gut bexa na' ndo' cruz. Parea le'a gal wizh yon le'a na' ibangal ndo' gealgut.

Ta unab xna'a Jacob no Juan

(Mr. 10:35-45)

²⁰We'e le'a Jacob nsea Juan be xin Zebedeo ulenno xna'a na wats Jesús. Le'a xagots wa cha msaxib ndo' Jesús, inab xa dub ta'a ndo' Jesús. ²¹Le'a Jesús cha ndab ndo' xa:

—¿Xta'an nlad lu gun na' zha?

Le'a xa wa cha ndab:

—Nlad na' gab go kwe itop xi'ín na' ndee sa inibe'e go, dub xa wats ga lad ga'al no stub xa wats ga lad raves.

22 Le'a Jesús cha ndab ndo' itop bexa wa:

—Le'a bego ni lá ini'í xta'an unab bega. ¿Sxik bega itid bega gealkwea' cuent gealkwea' iti'id na' zha? ¿No sni bega gat bega lak gat na' zha?

Le'a bexa cha ndab:

—Snika besa.

23 Le'a Jesús cha ndab:

—Le'a na' gáp le'a bego stidka be gealkwea' cuent gealkwea' iti'id na', no sat bega lak gat na'. Parea le'a sa kwe bega, dub bega wats na' lad ga'al no stub bega lad raves wa, le'a sa wa na'anpa na' inibe'e. Le'a Dios Xus na' le'a gab ná ton kwe sa wa.

24 Le'a gor na mbi'ín isati'i xmen Jesús ta li unab Jacob nsea Juan wa, cha ngokloo bexa. 25 Le'a Jesús cha utezh bexa wa, cha ndab xa:

—Le'a bego uni'íka le'a bexa nibe'e be nacion na'anpa ula'a gun be men dub ta'a na'anpa nibe'e bexa, no bexa mas nsak ten bexa uzhebpa nibe'e ndo' be men. 26 Ná le'a bego ndee na'anpa li nsabndo' gak. Ndi tal ton bega nlad gak dub xa nsak lat bega, le'a xa wa nsabndo' gakno iteata bega. 27 No tal ton bega nlad yansu lat bega, le'a xa wa nsabndo' gun ti'in ndo' bega. 28 Le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, na'anpa ndal por na gun be men ti'in ndo' na'. Le'a na' ndi ndalyun ti'in ndo' be men, no usa na' gealnaban ten na' gat na' kix na' ke ten kwa'ad men.

Jesús myunyakna top xabgi'i lá na'

(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)

29 Le'a gor nsea! Jesús nsea be xmen na uto'o bexa gezh Jericó wa, le'a kwa'adpa be men nchabenkea tso'o xa. 30 Le'a to'o nes wa ndebe top xabgi'i lá na'. Le'a gor na mbi'ín bexa le'a Jesús nseatid sa wa, cha uge' ndab bexa:

—¡Señor, xin David! ¡Blats ladna go besa!

31 Le'a be men cha uteyo bexa ndontsa na'an xte'e gab bexa. Ná le'a bexa ndi mas uge' ndab:

—¡Señor, xin David! ¡Blats ladna go besa!

32 Le'a Jesús ngwa'iso' utezh itop xa lá na' wa. Cha unabdi'izh Jesús ndo' bexa ndab xa:

—¿Xta'an nlad bega gunno na' bega?

33 Le'a bexa wa cha ndab:

—Señor, le'a besa nlad ina'.

³⁴We'e le'a Jesús cha mlats ladna bexa, cha mgal Jesús ngusndo' bexa. Cha bi le'a gor wa le'a bexa wa mna'labe. Cha no bexa usankea tso'o Jesús.

Jesús uyote Jerusalén

(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

21 ¹Le'a ngol gor na yá ncha'laya' gax Jesús no be xmen xa Jerusalén, ulaya' bexa gezh Betfagé sa nsob Bet Olivo. Le'a Jesús cha mtu'ub top xmen na, ²ndab xa:

—Wa' bega len gezh nde mas ndo' ndee, cha izheal bega dub burr gots nso' nchii, no dub xin ma. Cha uxa'ak bega bema, go'o bega ma sa ndee. ³No tal ton uka ma ndo' bega, gud bega le'a mech gunti'in ma. Cha ula'a xa go'o bega ma.

⁴Li ndab Jesús ndontsa gak-a lak ndab dub profet sakndo' Dios, ndab xa:

⁵Gud bego ndo' bexa gezh Sion:

“Bwi'i bega, le'a xa nibe'e ten bega nsea sa ndee.
Bcha'an nak xa nsob xa tso'o dub burr,
tso'o dub burr tuzh, xin dub man yo'o.”^d

⁶Le'a be xmen Jesús wa cha ncha'be, cha mbin bexa lakka unibe'e Jesús ndo' bexa. ⁷Cha mbi'i bexa burr wa nsea burr tuzh wa, cha mti'ib bexa dubga xab bexa tso'o ma. Cha usob Jesús tso'o ma. ⁸Le'a kwa'ad be men cha mte be lad nbix bexa ndo' nes sa itid Jesús, no ncho bexa ulobto'og be xos ya gin, cha mte bexa-yá nes wa. ⁹Le'a be men ncha'be ned ndo' Jesús no be men nseabenkea tso'o Jesús uge! ndab:

—¡Si'il nak xin David! ¡Dios uzhebpa nla'ach xa ba!, xa na mtu'ub Dios Xa Nibe'e! ¡Si'il nak Dios nsob ga'ap!

¹⁰Le'a gor na uyote Jesús len gezh Jerusalén, le'a iteanak be men usaxan ndeseyoch, unabdi'izh bexa ndab bexa:

—¿Ton xa ba' zha?

¹¹Le'a be men ndeseano Jesús wa cha ndab:

—Le'a xa ndee Jesús, xa ndadi'izh sakndo' Dios, xa gezh Nazaret ten Galilea.

^d 21:5 Zac. 9:9

Jesús ulantu'ub bexa nado'otí'ix ta'a
(Mr. 11:15-19; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹²Le'a Jesús cha ncha'a len ni'i ten Dios, cha ulantu'ub xa bexa nado'otí'ix ta'a sa wa. No mtixte xa be mes ten bexa ntil be med, no be yaxil ten bexa ndi'ibudo'o be palom. ¹³Cha ndab xa ndo' bexa wa:

—Le'a di'izh ten Dios nkeani'i ndab Dios: “Le'a lid na' isalea' dub sa ndadi'izhno be men na'.”^e Ná le'a bego ndi ndanno-yá cuent dub ge'lo'o ten be wa'an.

¹⁴We'e le'a pla bexa lá na' no bexa coj cha ulen wats Jesús tale ten ni'i ten Dios wa, cha myunyakna Jesús bexa. ¹⁵Parea le'a be ule'ay nibe'e no be mech ten ley uzhe'eb ngokloo gor uni'í bexa be uyon ndun Jesús wa, no mbi'ín bexa ta uge' ndab be me'ed tale ten ni'i ten Dios, ndab me'ed: “¡Si'il nak xin David!” ¹⁶Cha ndab bexa ndo' Jesús:

—¿Lid ndo'ón lu xta'an ndab be me'ed ba' zha?

Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Na' ndónka-yá. ¿Parea lá ndo'ol bega zha sa nkeani'i di'izh ten Dios cuent ten ta ndee? Ndab-a:

Le'a go Dios gun le'a be me'ed nsea be medo'o gab xte'e si'il nak go.^f

¹⁷Le'a Jesús cha mla'a bexa mka'an xa gezh Jerusalén. Cha ncha'a xa gezh Betania, sa uyo'o xa te'al wa.

Jesús uteyo dub ya higo
(Mr. 11:12-14, 20-26)

¹⁸Le'a stub wizh gor tempran myach xa ncha'a xa Jerusalén. Le'a nes wa le'a Jesús ndanna. ¹⁹We'e uni'í xa dub ya higo gax to'o nes wa, cha ncha'kwa'an xa ngus gaw xa ndo' ya wa. Parea na'anpa izheal xa ngus ndo'-yá, ndi latsa nso' ndo'-yá. Cha ndab Jesús ndo' ya wa:

—Idub isob lu na'antapa iso' ngus ndo' lu.

^e 21:13 Is. 56:7 ^f 21:16 Sal. 8:2

Dub ya higo (Mt. 21:19)

Le'a ya higo wa cha ubid.

²⁰Le'a gor uni'í be xmen Jesús ta wa cha ngwanseana bexa, unabdi'izh bexa ndo' Jesús, ndab bexa:

—¿Xte'e uxax ubid ya higo ba'?

²¹Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Le'a na' gáp ndo' bego le'a tal bega idub ncho ladna nge' ladna Dios, le'a bega sun gan gun lak mbinno na' ya higo ndee, no sun bega gan gab bega ndo' bet ndee: “Utatsob, wa' len nitsdo'o”, le'a-yá cha lika gak. ²²Le'a itea be ta inab bega ndo' Dios tal nge'ka ladna bega xa, le'a Dios sa'aka-yá.

Jesús lá ngab ton mtu'ub Jesús

(Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8)

²³Le'a gor na mlanseagal Jesús wats ni'i ten Dios, cha usaxan xa nluu xa be men. We'e le'a be ule'ay nibe'e no bexa gox nsak ten bexa judio ulen wats Jesús, ndab bexa:

—¿Ton ulaxo'ob lu gun lu be ta wa zha? ¿Nati ton mtu'ub lu gun lu ta wa?

²⁴Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Le'a na' no inabdi'izh dub ta'a ndo' bego. Tal le'a bega ika'ab, we'e no na' gáp ná ton ulaxo'ob na' li gun na' ta wa. ²⁵¿Ton mtu'ub Juan ulalea' Juan be men zha? ¿Dios nati dub men?

Le'a bexa wa cha ndabbe ndo' ltsa'a na:

—Tal le'a beuna gab le'a Dios le'aka mtu'ub Juan, le'a Jesús inabdi'izh ná xta'an lá ngungea ladna beuna xa. ²⁶Ná tal le'a beuna gab le'a Juan dub men mtu'ub, le'a be men ndee sakloo ndo' beuna, le'a bexa itea mbingea ladna le'a Juan dub xa mbidi'izh sakndo' Dios.

²⁷Cha ndab bexa ndo' Jesús:

—Le'a besa lá ini'í ton mtu'ub Juan.

Le'a Jesús cha noga ndab:

—Ni na'ga lá gáp ton ulaxo'ob na' gun na' be ta ndee.

Dub cuent ten dub xabgi'i ndap top xin na

²⁸Le'a Jesús cha unabdi'izh ndo' bexa wa ndab xa:

—¿Xte'e nyakbe'ena bega ta gáp na' ndee wa? Uyo'o dub xabgi'i ndap top xin na. Cha ngwa' xa ndo' xin ned xa, ndab xa: “Xi'ín na', wa'yun ti'in ndo' yo ten na' sa ncho ya uv.”

²⁹Le'a xin xa wa cha uka'ab ndab: “Na' lá nlad gaa.” Parea tso'o wa le'a xa mgondo' le'a xa ugap ndab, cha ncha'aka xa ndo' ti'in wa. ³⁰Le'a xabgi'i wa no ngwa' ndo' stubga xin na wa, cha le'akagal li ndab xa ndo' xin xa. Le'a xin xa wa cha uka'ab ndab: “Le'a na' saaka, tad.” Ná le'a xa ndi ni lá nga.

³¹¿Ton ndo' itop xa wa mbin ta nlad xus na zha?

Le'a bexa wa cha ndab:

—Xin ned xa.

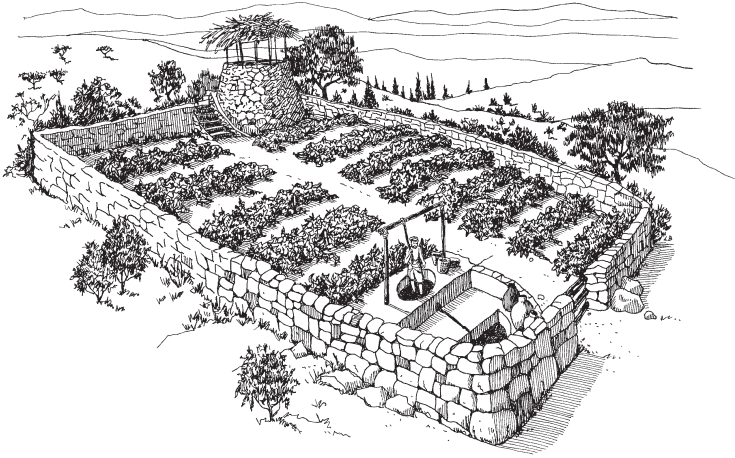
Le'a Jesús cha ndab ndo' bexa:

—Le'a na' gáp ndo' bego le'a bexa nsen med nka'a gobier Roma no be xagots ndun juis mgi'i nado'o bexa las bexa, le'a ncho bexa wa syoteka sa nibe'e Dios. Ná le'a bego lá yate sa wa. ³²Le'a Juan xa ulalea' men mbidyadi'izh xte'e nsabndo' wen gun bega, ná le'a bega ni lá ngungea ladna xa. Ná le'a bexa nsen med wa no be xagots ndun juis mgi'i wa mbingea ladna Juan. Le'a bego uni'í le'a bexa wa mbingea ladna Juan, ná le'a bega ni lá igondo' ti no bega nsabndo' gungea ladna xa.

Dub cuent ten bexa mla'ach ya uv

(Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19)

³³Bla'ach bega stub ta'a usaktabe'e na': Uyo'o dub xabgi'i ndap dub ble'a si'il yo. Cha ngos xa ya uv ndo'-yá, cha ulo xa lo idub gangeak wats-a. No mbinde'e xa dub sa kichke'e xa uv

Lnde'e ndas be men ya uv polta (Mt. 21:33)

wa, ko'o xa nits ten uv. No mbinde'e xa dub sa ga'ap isob xa ula'ach sa wa. Cha mkwa'an xa pla men gun ti'in sa wa. Cha ncha'a xa sit. ³⁴Le'a zha na yamer ngol tiemp ten uv wa, cha mtu'ub xa pla xmos xa ya' ndo' be men wa, ya'yo'o bexa ta na ndal xwan yo wa. ³⁵Ná le'a be men wa ndi usen be mos wa, uдин bexa dub xa, cha mbit bexa stub xa, cha mla'ge' bexa stub xa. ³⁶Le'a xwan yo wa cha mtu'ubgal mas kwa'ad mos ndo' zha ned wa. Ná le'a be men wa ligal mbinno bexa wa. ³⁷Tso'o wa le'a xwan yo wa mtu'ub xin na, mbinbe'e xa le'a be men gap mod ndo' xa. ³⁸Ná le'a gor uni'í be men wa xin xwan yo wa, cha ndi ndab bexa ndo' ltsa'a na: “Le'a xa ba' le'a ya'anno yo ndee. Ncha'yut beuna xa, cha ya'anno beuna-yá.” ³⁹Cha usen bexa xa, cha ulo'o bexa xa dub lad to'o yo wa, cha mbit bexa xa.

⁴⁰Cha unabdi'izh Jesús ndo' be men nde wats xa ndab xa:

—¿Xte'e nsak bega zha? ¿Le'a gor gi'id xwan yo wa xte'e gunno xa bexa mla'ach yo wa?

⁴¹Le'a bexa cha ndab:

—Le'a xa utsaksika bexa ugap wa gast gat bexa. Cha usa'a xa yo wa ndo' be men xa'aga ula'ach-a, bexa na usa'a be ta ndal xwan yo wa gal tiemp ten uv wa.

⁴²We'e le'a Jesús cha ndab ndo' bexa:

—¿Ni lá ndo'ol bega di'izh ten Dios zha? Ndab-a:

Le'a ge' na mxelad bexa ndande'e ni'i,
 le'a ta wa nat nak ge' ndon le'a nsak nbexan ni'i.
 Le'a Dios le'a mbin ta ndee,
 dub ta ndanseana beuna.^g

⁴³Ta we'e le'a na' gáp le'a Dios ulat ta na nak bega xmen xa, cha ndi usa'a Dios ta wa ndo' bexa nxobgek ndo' xa. ⁴⁴Le'a bexa na ilayat tso'o ge' wa, le'a bexa wa syu'be. Le'a bexa ila' ge' wa tso'o na wa, le'a bexa wa sachke'e.

⁴⁵Le'a gor na mbi'ín be ule'ay nibe'e nsea bexa fariseo wa be ta li msaktabe'e Jesús wa, cha myakbe'ena bexa le'a Jesús li ndab cuent ten bexa. ⁴⁶Cha nlad bexa isen bexa Jesús, parea le'a bexa nzheb ndo' be men kwa'ad, le'a be men ndangea ladna le'a Jesús ndadi'izh sakndo' Dios.

Dub cuent ten ujest nchilya'a men

22 ¹Cha msaktabe'e Jesús stub ta'a, ndab xa ndo' bexa wa: ²—Le'a lak nibe'e Dios be men nak lak mbin dub rey ngo dub ujest nchilya'a dub xin xa. ³Cha mtu'ub xa be mos ten xa ncha'yab ndo' be men ulola rey kombid ndo' bexa wa gi'id bexa ujest wa. Ná le'a be men lá ka'ab ya'. ⁴We'e cha mtu'ubgal xa stapla mos ten xa, ndab xa ndo' bexa: “Wa'yab bega ndo' bexa wa, le'a be ta gaw beuna yá listla nak. Le'a be ngon nsea be bser nda'al ten na' yá ngutla. No iteata be ta'a listla nak. Nat gi'id bexa ujest nchilya'a xi'ín na'.” ⁵Ná le'a bexa wa ni lá isakyo'ón be ta ndab be mos wa. Ncho bexa ncha'a ge'e ten na, no ncho xa ncha'be ndo' ti'in ten na. ⁶No ncho bexa usen be mos ten rey wa, mtsawi'i bexa be mos wa gast ngut bexa. ⁷Le'a gor na mbi'ín rey ta wa cha ngokloo xa, cha mtu'ub xa be soldad ten xa ya'yut bexa be men na li mbit be mos wa no utso'ol be soldad gezh ten bexa. ⁸Cha ndab rey ndo' be mos ten na: “Le'a ujest uchilya'a xi'ín na' yá listla nak. Parea le'a bexa uyo'o kombid ndo' na wa lá nsabndo' gi'id. ⁹Nat wa' bega be nes, cha gab bega ndo' guni'i ton izhe'al bega gi'id xa ujest.” ¹⁰Le'a be mos cha uto'o ngwa'kesea be nes, cha myunjunt bexa iteanak be men mzhe'al bexa, bexa wen no bexa ugap. We'e le'a sa ncho ujest wa mzhea nde be men wa.

¹¹'Le'a rey cha nsea iwi'li ndo' bexa nde sa wa. Cha uni'í xa dub xabgi'li na'anpa nak lad nsabndo' gak bexa dub sa nchilya'a men. ¹²Le'a rey wa cha ndab ndo' xa: "Amig, ¿xte'e uyo'o lu sa ndee, ná lu na'anpa nak lad ndak bexa nde sa ndee, sa nchilya'a men zha?" Ná le'a xabgi'li wa ni lá ika'ab ndo' rey. ¹³Le'a rey cha ndab ndo' be mos ten na: "Bxi bega xo'o xa ndee no ya'a xa, cha btsa'ab bega xa tso'o juer sa ukaw, sa go'on xa no gast ndeay xa gaw xa tant dub gealkwea' si'il ini'í xa."

¹⁴Cha no ndab Jesús:

—Liga le'a Dios nbezh kwa'ad men, para na'anpa uti Dios itea be men.

Be men unabdi'izh cuent ten med nkix bexa ndo' gobier Roma

(Mr. 12:13-17; Lc. 20:20-26)

¹⁵Le'a bexa fariseo cha nsea'be, cha mbidi'izh bexa ná xte'e ukwi'inno bexa Jesús gab Jesús dub ta lid le'a nak.

¹⁶Cha mtu'ub bexa pla be xmen bexa no stapla be xmen Herodes wats Jesús. Le'a bexa cha unabdi'izh ndo' Jesús, ndab bexa:

—Mech, le'a besa uni'í le'a go ndadi'izh sbe'en gealngea no wen nluu ga lak nlad Dios gak be men, ni lá nla'ach ga ta ndab be men no ni tal xte'e nak bexa. ¹⁷Nat gud ga ná xte'e nsak ga: ¿Nsabndo' kix beuna med nab César xa nibe'e Roma nate na'anpa kix beuna-yá?

¹⁸Ná le'a Jesús mgenna ta ugap ndanbe'e bexa, cha ndab Jesús:

—Le'a bega nluu cuentta xa wen, ná bega xa ugap nak. ¿Xta'an li ndun bega preb na' zha? ¹⁹Bluu bega dub med nkix be men ndo' xa nibe'e wa.

We'e cha msa'a bexa dub med denario. ²⁰Le'a Jesús cha unabdi'izh ndo' bexa:

—¿Ton gek ná no lea' ná nkea las med ndee zha?

²¹Le'a bexa cha uka'ab ndab:

—Gek César no lea' César.

Le'a Jesús cha ndab:

—Bsa'a bega be ta ten César ndo' César. Le'a ndo' Dios bsa'a bega be ta ten Dios.

²²Le'a gor na mbi'ín bexa ta wa, cha ngwanseana bexa xte'e uka'ab Jesús, cha ncha'a bexa mla'a bexa Jesús.

Bexa saduceo unabdi'izh ná xte'e iban be men ngut

(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)

²³Bi le'a wizh wa le'a pla bexa saduceo ulen wats Jesús. Le'a bexa saduceo ndangea ladna le'a bexa ngut wa lá ibantabe. Cha unabdi'izh bexa ndo' Jesús, ndab bexa:

²⁴—Mech, le'a ta mke'a Moisés ndab le'a tal ton dub xabgi'i gat, ná lá ngap xa xin xa, le'a wit xa wa nsabndo' uchilya'ano xagots ten xa ngut wa, ndontsa tal gap bexa dub me'ed le'a me'ed wa gak cuent xin xa ngut wa. ²⁵Le'a sa ndee uyo'o dub ga'ad wit xa. Le'a xa ned wa mchilya'ano dub xagots, cha tso'o wa ngut xa, ni lá ngap xagots wa xin xa. We'e le'a stubga wit xa cha mchilya'ano xagots wa. ²⁶Cha li ngwasea wit itop xa no xa yon wa no gast isaga'ad bexa. ²⁷Le'a tso'o na ngut itea be xabgi'i wa le'a xagots wa noga ngut. ²⁸Le'a zha na iban bexa ngut wa, le'a lat isaga'ad bexa wa ¿ton gak xabgi'i ten xagots wa, xa na li mchilya'ano itea be xabgi'i wa?

²⁹Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Uzheba lid le'a ndanbe'e bega, geal le'a bega lá nyakbe'ena xte'e ndab di'izh ten Dios, no ni lá nchando' bega juers ten Dios. ³⁰Le'a gal zha na iban bexa ngut, le'a be men na'antapa uchilya'ano be ltsa'a na zha wa. Le'a bexa ndi yak cuent be angel ten Dios ncho gibe'a. ³¹Parea le'a cuent ten ta iban bexa ngut wa, ¿lá ndo'ol bega di'izh ten Dios ta ndab Dios zha? Ndab xa, ³²le'a xa nak Dios ndankea Abraham no Isaac no Jacob. Le'a Dios na'anpa Dios ten bexa ngut, le'a xa ndi Dios ten bexa nban, ta we'e uni'í beuna le'a bexa wa bi nbanka maska ngut bexa ndo' gizhliyo.

³³Le'a gor na mbi'ín be men ta wa, cha ngwanseana bexa xte'e ndadi'izh Jesús.

Be ta ndon le'a nsak unibe'e Dios

(Mr. 12:28-34)

³⁴Le'a bexa fariseo, gor na mbi'ín bexa le'a Jesús mbin gan yá lá utsakndo'ta bexa saduceo wa, cha mzhealbe bexa wats Jesús. ³⁵Le'a dub bexa wa xa nak mech ten ley mbin preb Jesús, unabdi'izh xa ndab xa ndo' Jesús:

³⁶—Mech, ¿ma ta na mas nsak lat be ta unibe'e Dios zha?

³⁷Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Wankea Dios Xa Nibe'e idub ncho ladna lado'o lu no idub gealnaban ten lu no idub lak ndanbe'e lu.^h **38**Le'a ná ndee wa mas nsak ndo' iteanak be ta'a unibe'e Dios. **39**Le'a ná itop ndee lakkaga nak ná ned wa: Bkwea' ladna lu be ltsa'a lu lakkata lu.ⁱ **40**Le'a itop be ná ndee wa nak xan iteanak be ta unibe'e Dios, ley mke'a Moisés nsea ta mke'a be profet.

¿Xte'e ndab David ton nak Cristo wa?

(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)

41Ndalen li ndebe bexa fariseo sa wa, le'a Jesús unabdi'izh ndo' bexa, **42**ndab xa:

—¿Xte'e ndanbe'e bega zha ton nak Cristo xa utu'ub Dios, xá ras ná xa?

Le'a bexa wa cha uka'ab ndab:

—Le'a xa wa gak dub xa ras ten David.

43We'e le'a Jesús cha ndab:

—Ta ugeaka ta wa, ná le'a David le'aka ndab sakndo' Espíritu ten Dios le'a Cristo nak xa nibe'e ten xa. Ndab David:

44Le'a Dios Xa Nibe'e ndab ndo' Xa Nibe'e ten na':

“Usob wats na' lad ga'al ndee,

gast gal gor ute na' bexa ndaklono lu xan ndats lu.”^j

45Le'a David ndab le'a Cristo nak Xa Nibe'e ten xa. ¿Ná xte'e yoo gan gak Cristo wa xin David zha?

46Le'a ni dub bexa wa lá ika'ab ni stub di'izh. No idub tso'o wa ni lá ngun bexa rages inabdi'izhta bexa ndo' Jesús.

Ta lid le'a ndun bexa fariseo no be mech ten ley

(Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

23 **1**Le'a Jesús cha mbidi'izh ndo' be men no ndo' be xmenka xa, ndab xa:

2—Le'a be mech ten ley no bexa fariseo nak bexa nsabndo' le'a uluu xte'e gab ley mke'a Moisés. **3**Ta we'e bla'ach bega xta'an ndab bexa no bxobgek bega ndo' be ta nluu bexa. Parea lá gun bega lak ndun bexa wa, le'a bexa na'anpa ndun ta ndab bexa gun bega. **4**Le'a be ta sian nluu

^h 22:37 Dt. 6:5 ⁱ 22:39 Lv. 19:18 ^j 22:44 Sal. 110:1

bexa wa nak cuent dub yo'o uzhe'eb kwe'a nsa'a bexa go'o bega. Parea ni dub ngutsya'a xa lá ndakno bexa bega go'o bega-yá. ⁵Le'a iteanak ta wen ndun bexa, li ndun bexa ndontsa ini'í be men-a. Ndal ladna bexa nke'a be caj byux xtuzh bexa no ya'a bexa, ta ncho git tuzh nkea di'izh ten Dios len-a. No ndal ladna bexa ndak bexa be lad nsob be ta ko'ol to'o-yá. ⁶No nti bexa be sa mas nsak isob bexa sa nda'daw bexa ndo' dub gast, no len be ni'i nzhealbe beuna xa judio. ⁷No nlad bexa utsin inidi'izh be men ndo' bexa be ndo' xge'e, gab be men “mech” ndo' xa.

⁸Ná le'a bega na'anpa ukwa'an xte'e gab be men “mech” ndo' bega, le'a bega dubkama mech ndap le'a ta wa xa nak Cristo. No le'a itea bega dubtsa nak. ⁹No na'an ton ndo' ná gab bega “tad” ndo' gizhliyo ndee, le'a bega dubtsa tad ndap le'a ta wa Dios nsob gibe'a. ¹⁰No lá ula'a bega gab be men le'a bega xa nibe'e, le'a xa nibe'e dubtsa ncho, le'a ta wa xa nak Cristo. ¹¹Le'a tal ton mas nsak lat bega, le'a xa wa nsabndo' gun ti'in ndo' iteanak bega. ¹²Le'a tal ton gunbe'e le'a mas nsak, le'a gal gor le'a xa ido ladna. No liga le'a tal ton yak tuzh ndo' be men, le'a gal gor le'a be men ini'í le'a xa wa nsakka.

¹³'iPro'ob bego, mech ten ley no xa fariseo! Le'a bega nluu cuentta xa wen, ná bega xa ugap nak. Nka bega yak be men bexa le'a Dios nibe'e. Ni le'a bego nak bexa le'a Dios nibe'e, no ni lá nla'a bega gak be men xa nibe'e Dios.

¹⁴'iPro'ob bego, mech ten ley no xa fariseo! Le'a bega nluu cuentta xa wen, ná bega xa ugap nak. Nlat bega itea be ta ndap be xagots ngut xabgi'i ten na. No kwenpa ndadi'izh bega ndo' Dios ndontsa gab be men le'a bega ndankeaka Dios. Le'a bego na li ndun wa mas uzhe'eb gealkwea' ini'í.

¹⁵'iPro'ob bego, mech ten ley no xa fariseo! Le'a bega nluu cuentta xa wen, ná bega xa ugap nak. Le'a bega ndesea itea lad ndo' gizhliyo no ndo' nitsdo'o, ndeseakwa'an bega be men gungea ladna be ta nluu bega. Ná le'a gor mbin bega gan ndangea ladna dub xa ta wa, le'a ke ten ta mluu bega ndo' xa wa le'a xa mas nsabndo' ya' infierno ndo' lak nsabndo' ya' bego.

¹⁶'iPro'ob bego, le'a bego cuent dub xa lá na' nlad go'o stubga men! Le'a bega ndab le'a tal ton gab lak ta ugeakapa

ncho ni'i ten Dios no liga ta ugeakapa gun xa dub ta'a, le'a xa wa na'anpa juerska li gun. Parea no ndab bega tal xa gab lak ta ugeakapa ncho ta oro len ni'i ten Dios, we'e le'a xa wa juerska li gun ta ndab xa wa. ¹⁷¡Ugap ndanbe'e bego, nak bego cuent dub xa lá na! ¿Xta'an mas nsak zha? ¿Be ta oro wa nate ni'i ten Dios, ta na ndun umbi'i nak oro wa ndo' Dios? ¹⁸No ndab bega le'a tal ton gab lak ta ugeakapa ncho altar wa, no liga ta ugeakapa gun xa dub ta'a, le'a xa wa na'anpa juerska li gun. Parea no ndab bega tal xa gab lak ta ugeakapa ncho be xnab, we'e le'a xa wa juerska li gun ta ndab xa wa. ¹⁹¡Ugap ndanbe'e bega no nak bega cuent dub xa lá na! ¿Xta'an mas nsak zha? ¿Xnab wa nate altar wa, ta na ndun umbi'i nak xnab wa ndo' Dios? ²⁰Le'a tal ton nse'at altar wa gor na ndab xa gun xa dub ta'a, le'a ta wa cuent no be xnab ndi'ib ndo' altar wa nse'at xa. ²¹No tal ton nse'at ni'i ten Dios gor na ndab xa gun xa dub ta'a, le'a ta wa cuent no Dios xa ncho sa wa nse'at xa. ²²No tal ton nse'at gibe'a gor na ndab xa gun xa dub ta'a, le'a ta wa cuent no sa nsob Dios nsea Dios nse'at xa wa.

²³¡Pro'ob bego, mech ten ley no xa fariseo! Le'a bega nluu cuentta xa wen, ná bega xa ugap nak. Le'aka nak nsa'a bega dub gen byonxtil lat dub ti'i gen-a uxen bega, no liga ndanno bega eneldo no komin. Parea le'a bega lá ndun be ta mas nsak nibe'e ley ten Dios, ta na ndab utsin gunno bega be men lak nsabndo'-yá no ilats ladna bega be men, no ige' ladna bega Dios. Be ta wen ndee nsabndo' gun bega no usa'aka bega be ta wa lakka ndun bega nat. ²⁴Le'a bega cuent dub xa lá na' nlad go'o stubga men. Nyu' ladna bega be ta byuxtsa, ná le'a ta mas nsak nla'a bega, cuent dub men ngo'o dub mlat ncho len tas, parea ndi ngab xa dub came.

²⁵¡Pro'ob bego, mech ten ley no xa fariseo! Le'a bega nluu cuentta xa wen, ná bega xa ugap nak. Le'a bega uzhebpa nyu' ladna nyat tso'o vas nsea plat, parea le'a len lado'o bega uzhebpa ugap nak, no uzhebpa nsa'ab ladna bega be ta'a.

²⁶¡Bego xa fariseo nak cuent dub xa lá na! Ndi ned isambi'i len lado'o bega, we'eta umbi'i gak idub bega.

²⁷¡Pro'ob bego, mech ten ley no xa fariseo! Le'a bega nluu cuentta xa wen, ná bega xa ugap nak. Le'a bega nak cuent

dub ba'a nagud chulpa nlu'u tso'o-yá. Ná le'a len-a ndi ncho tit men ngut no uzhebpa ta bzhi'ik. ²⁸Li nak bego, ndab be men le'a bega xa wen, parea le'a len lado'o bega uzhebpa ncho gealkwi'in no sianta be ta ugap.

²⁹¡Pro'ob bego, mech ten ley no xa fariseo! Le'a bega nluu cuentta xa wen, ná bega xa ugap nak. Le'a bega ndancha'aw ta chul nsob sa mga'ach bexa mbidi'izh sakndo' Dios tiemp polta no nsaxkwa'a bega be ba'a ten bexa mxobgek ndo' Dios. ³⁰No ndab bega tal le'a bega yo'o zha uyo'o bexa polta wa, na'anpa no bega ngakno be men wa gor na mbit bexa be profet. ³¹Parea le'a ta li ndab bega wa nluu le'a bega dubtsa nakka no bexa na li mbit bexa wa. ³²¡Bego usando' be ta ugap mbin be usan gox ten bega polta!

³³¡Le'a bego xa ugap cuent be mbe'al! ¿Xte'e ni bega na'anpa utsaksi Dios bega, utsa'ab xa bega ndo' infierno sa nde gi'? ³⁴Le'a na' utu'ubkata bexa gudi'izh sakndo' Dios, no bexa ndák, no be mech uluu bega. Ná le'a bega ndi gut ncho bexa uke'a bega bexa wa ndo' cruz. No kin bega ncho bexa len be ni'i sa nzhealbe beuna xa judio. No isankea bega tso'o bexa guni'i tal pa gezh na ncha'be bexa. ³⁵Ta we'e le'a bega gap ke ten itea bexa ugap li ndut be men wen. Le'a ta wa gast zha ngut Abel no gast zha ngut Zacarías xin Berequías, gor na mbit usan gox polta ten bega xa wats altar dub lad wats ni'i ten Dios. ³⁶Le'a na' gáp ndo' bega le'a Dios utsaksi bego ncho nat ke ten iteanak be ta wa.

Jesús uban myo'o ladna ke ten Jerusalén

(Lc. 13:34-35)

³⁷Le'a bego ndencho Jerusalén, le'a bega ndut bexa ndadi'izh sakndo' Dios no nla'ge' bega bexa na ntu'ub Dios ndo' bega. Sian biaz nlad na' yunjunt na' bega lak nyunjunt dub ngidtsan be ngid ben ten ma len xkwag ma, parea le'a bega nunk lá ka'ab. ³⁸Bla'ach bego, le'a nat le'a Dios ula'alad bega. ³⁹No gáp na' ndo' bega le'a bega yá na'antapa ini'í na' gast gal wizh gab bega: “Dios uzhebpa nla'ach xa ba', xa na mtu'ub Dios Xa Nibe'e.”^k

^k 23:39 Sal. 118:26

Jesús ndab le'a ni'i ten Dios wa ilate

(Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6)

24 ¹Le'a Jesús cha uto'o tale ten ni'i ten Dios, cha nsea' xa. Le'a be xmen xa cha ubii wats xa mluu bexa ndo' xa xte'e ta chul nakcha'aw ni'i ten Dios wa. ²Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—¿Na' bego itea ta ndee zha? Le'a na' gáp ndo' bega le'a gal dub wizh ilate iteanak be ta ba', gast ni stub ge' ba' lá kwi'ibta tso'o ltsa'a na.

Be ta yoo zha yamer idub tiemp ndee

(Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³Cha ncha'be bexa Bet Olivo, cha usob Jesús sa wa. Le'a be xmen xa cha nabtsa ubii wats xa, cha unabdi'izh bexa ndab bexa:

—Gud ga, ¿pol gak be ta ndab go wa zha? ¿No xte'e ini'í besa zha na yamer ilengal ga, no zha yamer idub tiemp ndee?

⁴Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Bla'ach bego na'an ton ukwi'inno bega. ⁵Le'a kwa'ad be men ilen gab le'a xa le'a nak na'. Gab xa le'a xa le'a nak Cristo xa na mtu'ub Dios; cha ukedino bexa kwa'ad be men. ⁶Le'a gor na go'ón bega ncho guerr be sa sit no sa gax, lá yu' ladna bega. Le'a ta wa nsabndo'ka yoo, ná le'a zha wa biseata gal be wizh lult. ⁷Le'a gal zha wa kuyo be nacion no stubga nacion. Le'a be xmen dub xa nibe'e kuyono be xmen stubga xa nibe'e. No yoo gealgizh ugi'i no win no be xo'o ubi'i. ⁸Parea le'a itea be ta ndee wa pen isobxanma be gealkwea' ilen wa.

⁹Le'a be men yun cuent bega ndo' bexa nibe'e. Le'a bexa wa kin bega no gast gut bexa ncho bega. No iteanak be men ixeenno ladna bega ke na nak bega xmen na'. ¹⁰Le'a kwa'ad bexa ula'a ta na ndangea ladna bexa na'. No yun bexa cuent be ltsa'a xa ndo' men utsaksi bexa. No ixeenno ladna bexa be ltsa'a xa. ¹¹No ilen kwa'ad bexa ukwi'in gab le'a xa ndadi'izh sakndo' Dios. Le'a bexa wa gun gan ukedino kwa'adpa be men. ¹²No gun be men sianpa be ta ugap, gast kwa'adpa bexa yá lá ikwea'ta ladna be ltsa'a na. ¹³Ná le'a tal ton uxik ndo' be gealkwea' wa no bi nge' ladna xa na', le'a xa wa gap gealnaban ndo' Dios. ¹⁴Le'a di'izh wen ten Dios ná xte'e nibe'e

Dios be men wa ite'achso idub nax ndo' gizhliyo, ndontsa le'a iteanak be men go'ón-a. We'eta ilen be wizh lult.

¹⁵'Le'a Daniel xa mbidi'izh sakndo' Dios ndab le'a yoo dub ta uzhebpa ugap no bzhi'ik len sa umbi'i ten ni'i ten Dios^l (le'a xa ndo'ol ta ndee nsabndo' yakbe'ena-yá). Le'a gal zha ini'í bega ta wa, ¹⁶we'e le'a bexa ndencho Judea ndee nsabndo' uxo'onbe ya'be bexa be ge'e ubi'i. ¹⁷Le'a be men ndi'ib gek lid na wa no nsabndo' uxo'onbe, ni lá ko'o xa be ta'a len lid xa. ¹⁸Le'a bexa ndeyun ti'in ge'e ni lá nsabndo' yachta ilenyo'o be xab na. ¹⁹Le'a gal be wizh wa uzhebpa kwea' itid be xagots nso'no me'ed no be xagots ndap medo'o. ²⁰Unab bega ndo' Dios natsa le'a tiemp uxo'on bega wa na'anpa gal tiemp kwal natal dub wizh ne'e be men. ²¹Le'a be wizh we'e yoo dub gealkwea' si'il, dub ta nunk gol yo'o zha mbinde'eta Dios gizhliyo ndee, no ni lá yoota-yá stub bias. ²²Tal le'a Dios ula'a sian wizh yoo ta uzhe'eb wa, le'a be men stea gat. Parea lá ula'a Dios yoo sian wizh wa, geal le'a xa nlats ladna bexa mti xa.

²³'We'e le'a tal ton gab ndo' bega: “Bwi'i bego, le'a xa ndee Cristo”, natal gab xa: “Una' bego, le'a sa ba' nso' Cristo”, lá gungea ladna bega ta wa. ²⁴Yoo bexa ukwi'in gab le'a nak Cristo, no ncho bexa ukwi'in gab le'a ndadi'izh sakndo' Dios. Le'a bexa wa no gun sian ta'a yanseana be men ndontsa ukedino xa bexa. No gun xa juers ukedino bexa wa gast bexa mti Dios. ²⁵Bla'ach bego le'a na' yá ndáp nedla ta ndee ndo' bega. ²⁶Ta we'e tal ton gab ndo' bega: “Wa'wi'i bega, le'a xa nak Cristo nkesea ge'e”, na'anpa ya' bega sa wa. No tal ton gab: “Utseawi'i bega, le'a Cristo ncho len ni'i ba'”, lá gungea ladna bega ta wa. ²⁷Le'a lak nla' beal' usi'i nsu-yá xe'a lad nlen wizh no gast lad nda'as wizh, no liga gak-a zha ilengal na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo. ²⁸Le'a lak sa nyakjunt be bech nluu le'a sa wa nax dub man ngut, no liga le'a zha ilengal na' le'a itea be men ini'í-yá.

Xte'e ilengal Jesús Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo

(Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

²⁹'Le'a gor utidla tiemp ncho be gealkwea' wa, le'a ndo' wizh ikaw, le'a mbe'e yá lá usuta xe'a, le'a be mbeal ndi'ib

^l 24:15 Dn. 9:27; 11:31; 12:11

ga'ap ba' ilate, no gast idub gibe'a iwi'in. ³⁰Le'a gor ulundo' be ta gibe'a wa le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, yamer ilengal. Cha go'on be men itea be ras ncho ndo' gizhliyo, no ini'í bexa le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, ilenno juers ten Dios lat xkaw no dub xe'a si'il. ³¹Cha kwezh dub trompet, cha utu'ub na' be angel ten na', yunjunt bexa wa bexa mti Dios idub ndo' gizhliyo.

³²'Bwi'i bego lak nak be ya la'aw. Le'a zha na nsaxan-a nxich-a, le'a zha wa uni'íka bega le'a tiemp bigi yá gal. ³³No liga le'a zha na na' bego ncho itea be ta mbidi'izh na' ndee, we'e ini'í bega le'a be wizh lult wa yamer ilen. ³⁴Le'a na' gáp ndo' bega le'a itea be ta ndee itid zha biseata gat be men ncho gal zha wa. ³⁵Le'a gibe'a no gizhliyo initndo', parea le'a be ta ndáp na' ndee yooka.

³⁶'Parea na'an ton ini'í xá wizh ná no xá gor yoo be ta ndee. Ni be angel ncho gibe'a lá ini'í ta wa. Nabtsa Dios Xus na' uni'í-yá. ³⁷Le'a lak ngok-a zha uyo'o Noé, no liga gak-a zha ilengal na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo. ³⁸Le'a tiemp uyo'o Noé zha biseata ilen gilog wa le'a be men ndeyaw, no ndo bexa no ndeuchilya'a bexa, no ngodi'in bexa xin xa, gast wizh uyo'o Noé len barco wa. ³⁹Le'a be men wa lá ini'í xta'an yoo gast gor ulen gilog wa cha mbit-a itea bexa. No liga gak-a gor ilengal na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo. ⁴⁰Le'a zha wa le'a top xabgi'i junt ndeyun ti'in ge'e, cha yo'o Dios dubtsa xa, le'a stub xa wa ya'an. ⁴¹No liga le'a top xagots junt ndeyajw, cha yo'o Dios dubtsa xa, le'a stub xa wa ya'an.

⁴²'Ta we'e list ute bega, le'a bega lá ini'í xá wizh na ilengal na'. ⁴³Parea nsabndo' yakbe'ena bega ta ndee: tal le'a xwan dub ni'i ini'í xá gor gi'id wa'an ta lid xa, le'a xa isob ula'ach ndontsa na'an ton yoo len lid xa kowa'an ta ncho sa wa. ⁴⁴Ta we'e no bega list ute, le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, ilengal dub gor ni lá ndanbe'e bega ti ilen na'.

Dub cuent ten dub mos wen no dub mos ugap

(Lc. 12:41-48)

⁴⁵¿Ton bega nak cuent dub mos ndák ndun lak ndab dub xwan ni'i? Le'a xwan ni'i wa ucha'an mos wa inibe'e xa stapla bexa ndun ti'in ten xa, no usa'a mos ta gaw bexa wa. ⁴⁶Le'a gor ila'ncha' xwan ni'i wa uzhebpa wen yoo ladna mos ndun

lak ndab xa wa. ⁴⁷Le'a na' gáp ndo' bega le'a xwan ni'i wa uso' mos wen wa, yansu xa itea be ta ndap xa wa. ⁴⁸Ná tal le'a mos wa dub xa ugap, gunbe'e xa gab xa le'a xa nibe'e ten xa nle'ata ilen. ⁴⁹Cha ndi isaxan xa kin xa iteata be mos wa. No nchealtsa'a xa bexa gu, gaw bexa no goo bexa. ⁵⁰We'e le'a xwan ni'i wa ila'ncha' dub wizh no dub gor ni lá ndanbe'e mos ti ilen xa. ⁵¹Le'a xa wa cha uzhe'eb utsaksi mos wa, cha utsa'ab xa mos wa wats bexa nluu cuentta xa wen ná bexa xa ugap nak. Le'a sa wa go'on xa no gast ndeay xa gaw xa tant gealkwea' si'il ini'í xa.

Dub cuent ten isati'i be xagots ben

25 ¹Le'a zha we'e le'a lak nibe'e Dios be men wa nak cuent ta ngwasea dub ti'i xagots ben usen be xe'a aceit ten na, cha ncha'ikanes bexa dub xabgi'i uchilya'a. ²Le'a ga'ay bexa wa xa list nak, parea le'a stub sga'ay bexa wa na'anpa xa list nak. ³Le'a bexa na'anpa list nak wa mbi'i be xe'a ten na, parea na'anpa ngo'ota xa aceit. ⁴Ná le'a bexa list nak wa mbi'i be xe'a ten na no stubga bot aceit. ⁵Le'a xabgi'i uchilya'a wa na'anpa ilaya' gor mbinbe'e bexa wa, we'e ulen xka'al itea bexa, cha ngwadgats bexa. ⁶Le'a utol te'al cha mgen dub ti men uge' ndab: “¡Yá nseala xabgi'i uchilya'a wa! ¡Uto'o bega, wa'ikanes bega xa!” ⁷We'e cha itea be xagots wa ngwastebe, cha usaxan bexa ndeusaxkwa'a bexa xe'a ten bexa. ⁸Le'a bexa na'anpa list nak wa ndab ndo' bexa list nak wa: “Bsa'a bega dub tuzh aceit ten bega ika'a besa, le'a xe'a ten besa yamer yu'u.” ⁹Ná le'a bexa list nak wa cha ndab: “Tal le'a besa usa'a-yá le'a-yá lá ugal gun ti'in beuna. Mas wen wa' bega sa nda'ad-a, cha usi'i bega ná gun ti'in bega.” ¹⁰Parea ndalen ncha'isi'i sga'ay xagots wa aceit, le'a xabgi'i uchilya'a wa ulansea. Le'a be xagots list nde wa uyo'o len ni'i no xabgi'i wa sa uchilya'a xa, cha myaw to'o ni'i wa. ¹¹Tso'o wa mla'ncha' be xagots na'anpa list nak wa, ndab bexa: “¡Señor, señor, bxa'al ga to'o ni'i yo'o besa!” ¹²Ná le'a xabgi'i wa cha ndi uka'ab ndab: “Le'a na' gáp ndo' bega le'a na' lá nchando' bega.”

¹³Cha no ndab Jesús:

—No bega list ute, le'a bega lá ini'í xá wizh ná no xá gor ilengal na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo.

Dub cuent ten bexa usen med

14'Le'a lak nibe'e Dios nak lak mbin dub xabgi'i ika'an sit, utezh xa be mos ten xa. Cha msa'a xa be med ten xa gunno bexa-yá ti'in.

15'Le'a ndo' dub mos msa'a xa ga'ay med uzhebpa nsak. Le'a ndo' stub xa msa'a xa top-a, no ndo' stub xa msa'a xa dub-a. Lak ndák bexa wa, liga sian-a msa'a xabgi'i wa. Cha uka'an xa ncha'a xa sit. 16 We'e le'a xa usen dub ga'ay med wa mbinti'in ta wa, cha mbin xa gan stub sga'ayga med ndo'-yá. 17 No liga mbin xa usen top-a wa, cha mbin xa gan stopga-yá. 18 Ná le'a xa usen dub-a wa, cha ndi uto'o ngwa'dan xa dub ge'ed len yo, cha mkachko xa med ten xa nibe'e wa.

19'Tso'o wa kwenla le'a xa nibe'e wa mtanse'a, cha nlad xa ini'í xa ná xte'e mbinno bexa med wa. 20 Ned ulen xa li usen ga'ay med wa, cha myun xa cuent ta wa no sga'ayga-yá ndo' xa nibe'e wa. Ndab xa: “Señor, le'a go msa'a ga'ay med ndee. Le'a ná ndee sga'ay ná mbin na' gan.” 21 Le'a xa nibe'e wa cha ndab: “Uzhebpa wen lu mos. Wen mbin lu ti'in nsea dub tuzh med ndee. Nat le'a na' usa sian ta'a inibe'e lu. Uyo'o, cha junt iten ladna beuna.” 22 Tso'o wa ulen xa li usen top med wa, cha ndab xa: “Señor, le'a go msa'a top med ndee. Le'a ná ndee stop ná mbin na' gan.” 23 Le'a xa nibe'e wa cha ndab: “Uzhebpa wen lu mos. Wen mbin lu ti'in nsea dub tuzh med ndee. Nat le'a na' usa sian ta'a inibe'e lu. Uyo'o, cha junt iten ladna beuna.”

24'Ná le'a gor ulen xa usen dubtsa med wa, cha ndab xa ndo' xa nibe'e wa: “Señor, le'a na' uní le'a go uzhebpa dub xa nibe'e. Nsen go be ta'a ni lid ta ten ga, no ntele'e ga be ta'a ni lid ta ngas ga. 25 Ta we'e mzheb na', cha ngwa'ukachko'o na' med ten ga len yo. Bwi'i ga le'a med ten ga ndee.” 26 Le'a xa nibe'e wa cha ndab: “Le'a lu dub mos ugap no zha'ab. Tal le'a lu uní'í le'a na' nsen be ta'a ni lid ta ten na', no ntele'e na' be ta'a ni lid ta ngas na', 27 ¿xta'an lid nga'ula'a lu med ten na' banco, ndontsa nat nseal na' isen na' be xin med wa?” 28 Cha ndab xa ndo' bexa nde sa wa: “Blat bega med nsén xa ba', cha bsa'a bega-yá ndo' xa nsén dub ti'i med ba'. 29 Le'a bexa utsin ndun wa, le'a bexa wa mas sian ta ika'a. Ná le'a xa na na'anpa utsin ndun wa, le'a bexa slat be ta ndido ndap xa wa. 30 Le'a

mos ugap ndee xa lá isu'u. Btsa'ab bega xa tso'o juer sa ukaw ba', sa go'on xa no gast ndeay xa gaw xa, tant dub gealkwea' si'il ini'í xa."

Jesús msaktabe'e be men cuent be borreg no be chiv

31 'Le'a zha le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, ilengal no xe'a si'il ten Dios no itea be angel ten na', cha iso'ob na' sa nibe'e na' no juers si'il ten na', 32 we'e le'a itea be men nde ndo' gizhliyo ndee yakjunt ndo' na'. Cha uteltsa'a na' bexa lak nteltsa'a dub xa nla'ach man be borreg lat be chiv. 33 Le'a bexa cuent nak borreg kwe lad ga'al wats na', le'a bexa cuent nak chiv kwe lad raves. 34 We'e le'a na' nak xa nibe'e cha gáp ndo' bexa nde lad ga'al wa: "Utsea bega le'a Dios Xus na' gun wen yoo ladna bega. Uyote bega sa nibe'e na', sa na ngoknde'e yoo bega zha ngoknde'ekata gizhliyo. 35 Li ndáp na' geal le'a gor na ndanna na', le'a bega msa'a ta udaw na'. Le'a gor ndak lad na', le'a bega msa'a nits ngu'u na'. Le'a gor ukesea na' sit, le'a bega msa'a sa ngot na'. 36 Le'a gor lá ndap na' xab na', le'a bega msa'a lad ngok na'. Le'a gor kwea' usak na' no zha ukea na' litgi'ib, le'a bega mbi'id ina' na'." 37 Le'a bexa wen wa cha inabdi'izh gab: "Señor, ¿Pol uni'í besa ndanna ga, cha msa'a besa ta udaw ga? ¿No pol ndak ladna ga, cha msa'a besa nits ngu ga? 38 ¿No pol ukesea ga sit, cha msa'a besa sa ngot ga? ¿No pol lá ndap ga xab ga, cha msa'a besa lad ngok ga? 39 ¿No pol uni'í besa kwea' usak ga no ukea ga litgi'ib, cha ngwa'ina' besa ga?" 40 We'e le'a na' cha gáp ndo' bexa: "Le'a na' gáp ndo' bego le'a gor li utsin mbinno bega dub xa na'anpa nsak, dub xa cuentta nak wit na' no bsan na', le'a bega no ndo' na' ndee li utsin mbin."

41 'Le'a na' cha gáp ndo' bexa nde lad wats raves na': "Utate bega wats na', bego na ndap ke ndo' Dios. Wa'be bega ndo' gi' nunk lá yu'u, sa msaxkwa'a Dios ya'be maxu'u no be mbi bxin ten maxu'u. 42 Li ndáp na' geal le'a gor na ndanna na', le'a bega ni lá usa'a ta ngaw na'. No gor ndak lad na', le'a bega ni lá usa'a nits ngo'o na'. 43 Le'a gor ukesea na' sa sit, le'a bega ni lá usa'a sa ngat na'. Le'a gor lá ndap na' xab na', le'a bega ni lá usa'a lad ngak na'. Le'a gor kwea' usak na' no gor ukea na' litgi'ib, le'a bega ni lá ngi'id ina' na'." 44 We'e le'a bexa wa cha inabdi'izh gab bexa: "Señor, ¿pol uni'í besa ndanna ga, no

ndak ladna ga, no sa sit ukesea ga, no ni lá ndap ga xab ga, no kwea' usak ga, no ukea ga litgi'ib, ná le'a besa ni lá ngakno ga?" ⁴⁵Le'a na' cha ika'ab ndáp: "Le'a na' gáp ndo' bego le'a gor na na'anpa li utsin ngun bega ndo' dub xa na'anpa nsak, dub xa cuentta nak wit na' no bsan na', le'a bega no ndo' na' li na'anpa utsin ngun." ⁴⁶Le'a bexa ugap wa cha ya'be sa ini'í bexa gealkwea' nunk lá idub. Ná le'a bexa wen wa ya'be sa gap bexa gealnaban nunk lá idub.

Bexa nibe'e wa nlad isen bexa Jesús

(Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

26 ¹Le'a gor mtayadi'izh Jesús itea be ta wa, cha ndab xa ndo' be xmen xa:

²—Le'a bego uni'íka le'a stop wizh ndun jwalt yoo ujest Pascua, zha na le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, yak cuent ndo' ya'a be men, cha uke'a bexa na' ndo' cruz.

³We'e le'a be ule'ay nibe'e no be mech ten ley no bexa gox nsak ten bexa judio mzhealbe tale ten ni'i ten Caifás, xa nak ule'ay ndon le'a nsak. ⁴Cha dubtsa mbidi'izh bexa isen bexa Jesús dub mod na lá ini'í be men-a, cha gut bexa Jesús. ⁵Parea ndab bexa:

—Na'anpa isen beuna xa len ujest, ndontsa lá ixa'ach be men gakloo ndo' beuna.

Dub xagots ulo ta uxe'e gek Jesús

(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶Le'a dub wizh nsob Jesús ta lid Simón xa Betania, xa na polta usak gealgizh lepra. ⁷We'e ulen dub xagots sa nsob Jesús ndo' mes, nsea dub bot tuzh nakcha'aw ge' alabastro ncho ta uxe'e len-a, dub ta uyappa nsak. Cha ulo xa ta uxe'e wa gek Jesús. ⁸Le'a gor uni'í be xmen Jesús ta wa cha ngokloo bexa, ndab bexa ndo' ltsa'a xa:

—¿Xta'an ngi mbizha'a xagots ndee ta ba' zha? ⁹Tal le'a xa ndi udo'o-yá, le'a xa yo'o gan utse'a med wa ndo' bexa uban nak, le'a-yá uzhebpa dub ta nsak.

¹⁰Le'a gor na mbi'ín Jesús ta wa, cha ndab xa ndo' bexa:

—¿Xta'an ngi li nisi bega xagots ndee zha? Le'a xa dub ta wen mbinno na'. ¹¹Le'a bexa uban nak wa guni'i polga nchoka lat bega, parea le'a na' ndee na'anpa kwenta ncho'ono bega.

¹²Le'a ta na li mbin xagots ndee ulo xa ta uxe'e gek na', le'a ta wa li mbin xa ndontsa listla nak na' zha iga'ach na'. ¹³Le'a na' gáp ndo' bega guni'i pa ndo' gizhliyo gudi'izh be men di'izh wen ten Dios, no ta li mbin xagots ndee gudi'izh bexa, ndontsa ini'í be men ta wen mbin xa.

Judas ndab le'a syun cuent Jesús

(Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6)

¹⁴Le'a Judas Iscariot, dub xa nak isatibtop xmen Jesús, cha ngwa' ndo' be ule'ay nibe'e, ¹⁵cha unabdi'izh xa ndab xa:

—¿Plo med usa'a bego ika na' yun na' cuent Jesús ndo' bega?

Cha msa'a bexa galnti'i med plata ndo' xa. ¹⁶Zha we'e le'a Judas cha usaxan nkwa'an ná xte'e yun xa cuent Jesús ndo' ya'a bexa.

Top xmen Jesús ncha'yunde'e ta gaw xche'e bexa

(Mr. 14:12-16; Lc. 22:7-13)

¹⁷Le'a ngol wizh ned ten ujest zha ndaw bexa judio pan na'an levadur, le'a be xmen Jesús ulen wats Jesús, cha ndab bexa:

—¿Pa nlad go ya'yunde'e besa ta gaw beuna ujest Pascua?

¹⁸Le'a Jesús cha ndab:

—Wa' bega gezh Jerusalén ba' ta lid xa na lika ndáp na' ndo' bega wa, cha gud bega ndo' xa le'a Mech ten bega ndab: “Le'a tiemp wa yá ngol. Le'a ta lid ga gaw na' ta ten ujest Pascua no be xmen na'.”

¹⁹We'e le'a be xmen Jesús cha mbin lak ndab Jesús, cha mbincha'aw bexa ta gaw xche'e bexa ujest Pascua.

Dub xmen Jesús le'aka yun cuent Jesús

(Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23; Jn. 13:21-30)

²⁰Le'a ngol gor uyo'o te'al le'a Jesús nsea isatibtop be xmen xa mzhealbe sa wa, cha usaxan bexa gaw bexa.

²¹Ndalen li ndeyaw bexa wa, le'a Jesús cha ndab:

—Le'a na' gáp ndo' bega le'a dub bega na no nsob sa ndee yun cuent na' ndo' be men.

²²Le'a bexa cha uzhe'eb uban myo'o ladna, usaxan nabdi'izh dub ga'ga bexa ndo' Jesús:

—¿Lid na' ta wa zha, Señor?

²³Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Le'a dub bego na nsobyawno na' plat ndee yun cuent na'.
24 Ta ugeaka le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, iti'idka lak nkeani'i di'izh ten Dios. Parea pro'ob xabgi'i na yun cuent na' ndo' bexa wa. Mas wen lá yo'o xabgi'i wa ndo' gizhliyo.

25 Le'a Judas, xa na yun cuent Jesús, cha unabdi'izh ndab:
 —¿Lid na' ta wa zha, Mech?

Le'a Jesús cha ndab:

—Luka ta wa lak ndab lu.

Jesús udaw xche'e no be xmen na

(*Mr. 14:22-26; Lc. 22:14-23; 1 Co. 11:23-26*)

26 Le'a gor na li ndeyaw bexa, le'a Jesús cha usen dub pan, cha msa'a xa xno ndo' Dios. Cha ule'a xa-yá, no mtse'a xa-yá ndo' be xmen xa, ndab xa:

—Usen bega pan ndee, cha udaw bega-yá, le'a ta ndee be'al las na'.

27 Cha liga usen Jesús dub vas ncho vin, cha msa'a xa xno ndo' Dios. Cha msa'a xa-yá ndo' bexa, ndab xa:

—Iteanak bega gu ta ncho len vas ndee, **28** le'a ta ndee ten ten na' usa na' ndontsa utsu'u Dios ke ten be men. Le'a ta ndee nluu le'a nat le'a Dios mbinno be men dub trat kub ná xte'e wen ya'an bexa ndo' Dios. **29** No gáp na' ndo' bega le'a na' yá na'antapa go'o vin ten uv, gast gal wizh go'ono na' bega-yá stub biaj sa nibe'e Dios Xus na'.

30 Cha mbilto'o bexa dub cant ndo' Dios. Cha uto'o bexa ncha'be bexa Bet Olivo.

Jesús ndab le'a Pedr gab le'a lá nchando' Jesús

(*Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38*)

31 We'e le'a Jesús cha ndab ndo' bexa:

—Le'a te'al ndee le'a iteanak bega ula'a na', lak nkeani'i di'izh ten Dios, ndab-a: “Le'a na' gut xa nla'ach be borreg, cha ite'achso bema.”^m **32** Ná le'a tso'o na iban na' le'a na' ned ilayaa ndo' bega Galilea.

33 Le'a Pedr cha ndab:

—Maska itea be men ula'a ga, ná le'a na' nunk lá ula ga.

34 Le'a Jesús cha ndab ndo' Pedr:

^m 26:31 Zac. 13:7

—Le'a na' gáp ndo' lu le'a te'al ndee gor biseata kwezh boy, le'a lu ta ugeaka mkwi'inla chon biaj, ndab lu le'a lu lá nchando' na'.

³⁵Ná le'a Pedr cha ndab:

—Maska gat na' gor na gat go, le'a na' nunk lá gáp le'a na' lá nchando' ga.

Le'a iteata be xmen Jesús ndab lak ndab Pedr.

Jesús mbidi'izhno Dios sa nsalea' Getsemaní

(Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46)

³⁶We'e le'a Jesús cha ulaya' sa nsalea' Getsemaní nsea be xmen xa. Cha ndab Jesús ndo' bexa:

—Nde'etsa ute bega, ndalen nda'yadi'izhno na' Dios sa ba'.

³⁷Cha mbi'i Jesús chon bexa stub tuzh sa, le'a ta wa Pedr no itop xin Zebedeo. Le'a Jesús cha uzhebpa uban myo'o ladna no kwea' myo'o ladna xa. ³⁸Cha ndab Jesús ndo' yon bexa wa:

—Uzhebpa uban ncho lad na' gast ngi sat na'. Nde'etsa ute bega, cha utena'no bega na'.

³⁹Cha usea Jesús stub tuzh sa, cha usaxib xa gast ndo' yo ngol xtuzh xa, cha uní'i xa ndo' Dios, ndab xa:

—Tad, tal syo'o gan, lá ula'a ga iti'id na' ndo' be gealkwea' uzhe'eb ndee. Parea lá gak-a lak nlad na', ndi gak-a lak nlad go.

⁴⁰We'e le'a gor na nsea' Jesús sa na nde yon xmen xa, le'a bexa ndeyats. Cha ndab xa ndo' Pedr:

—¿Ni dub gor lá uxik bega kwena'no bega na' zha?

⁴¹Utena' bega no bidi'izhno bega Dios, ndontsa na'anpa

Jesús mbidi'izhno Dios sa nsalea' Getsemaní (Mt. 26:39)

utsabgix maxu'u bega. Le'a lado'o bega nlad gun ta wen, ná le'a idub bega lá uxik.

⁴²Cha ncha'agal Jesús ncha'yadi'izhno xa Dios, ndab xa:

—Tad, tal na' juerska iti'id ndo' be gealkwea' ndee, gaka-lak nlad go.

⁴³Le'a gor nsea'gal Jesús sa nde bexa wa, le'a bexa ndeyatsgal, geal le'a bexa uzhebpa nyo'o xka'alna. ⁴⁴Cha mla'agal xa bexa, ncha'yadi'izhnogal xa Dios biaj yon, cha ndabgal xa lakka ndabla xa ndo' Dios. ⁴⁵Cha nsea'gal xa sa nde bexa, cha ndab xa:

—¿Galka bi ndeyats bega zha, no bi ndeune'e bega zha? Nat bwi'i bega yá ngol gor le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, yak cuent ndo' ya'a bexa ugap. ⁴⁶Goste bega, ncha'be beuna. Bwi'i bega le'a xa yun cuent na' yá nseala ba'a.

Be men usen Jesús cuent dub xa ugap

(Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴⁷Bi li nso'yadi'izh Jesús le'a Judas, xa no nak dub tibtop xmen Jesús, ulennola be men kwa'ad no'o be spad nsea garrot. Le'a ta wa bexa mtu'ub ule'ay nibe'e no bexa gox nsak isen bexa Jesús. ⁴⁸Le'a Judas, xa li yun cuent Jesús, nedla ndab ndo' be men wa: “Le'a xa na gaw na' chit be'al ndo' na wa, xa we'e isen bega.”

⁴⁹Le'a gor ulaya' Judas sa wa, cha uxax ubii xa wats Jesús, cha ndab xa:

—Tiux ga, Mech.

Cha mchealto'o xa ndo' Jesús. ⁵⁰Le'a Jesús cha ndab:

—Amig, ¿xti'in nsea lu?

We'e le'a bexa kwa'ad wa cha ubii gax, cha usen bexa Jesús.

⁵¹Ná le'a dub xa nso' wats Jesús ulo'o spad tuzh ten na, cha ulobto'og xa ncha' dub xmen ule'ay ndon le'a nsak. ⁵²Le'a Jesús cha ndab ndo' xa ten spad wa:

—Ulocha'aw spad ten lu len lid-a. Le'a itea bexa ndanti'in spad, le'a xa wa ndo' spadka gat. ⁵³¿Lá ini'í lu le'a na' syo'o gan ina'ab ndo' Xus na' bi le'a nat, cha utu'ub xa masla dub tibtop xkwa'a si'il be angel gakno na'? ⁵⁴Parea tal na' li gun, we'e na'anpa gaka-lak nkeani'i di'izh ten Dios be ta nsabndo' iti'id na'.

55 Cha ndab Jesús ndo' be men wa:

—¿Xta'an nseano bega spad nsea garrot isen bega na' cuent dub wa'an? Itea wizh nluu na' be men wats ni'i ten Dios lat bega, ná lá isen bega na' sa wa. **56** Parea le'a iteanak be ta ndee nsatid ndontsa gak-a lak nkeani'i di'izh ten Dios, ta ndab bexa mbidi'izh sakndo' Dios.

We'e le'a itea be xmen Jesús cha mxo'on, mla'a bexa Jesús.

Jesús nso' ndo' bexa nibe'e ten bexa judio

(Mr. 14:53-65; Lc. 22:54, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

57 Le'a bexa na li usen Jesús wa cha mbi'i xa ta lid Caifás ule'ay ndon le'a nsak, sa mzhealbela be mech ten ley no bexa gox nsak. **58** Le'a Pedr sittsa nchankea tso'o Jesús, gast uyo'o Pedr len tale ten ni'i wa. Cha usob Pedr gax wats bexa nla'ach sa wa, natsa ini'í xa ná xta'an yasea Jesús.

59 Le'a be ule'ay nibe'e no bexa gox nsak no iteata bexa nsak wa nkwa'an be men ukwi'in gab le'a Jesús ndapka ke, ta nsabndo' gat xa. **60** Le'a kwa'ad be men mkwi'in nsake Jesús, ná lá izheal bexa nibe'e wa ni dub ke nsabndo' gat Jesús. We'e ulen stop bexa, **61** cha mkwi'in bexa ndab:

—Le'a xa ba' ndab le'a xa sun gan ulate ni'i ten Dios, cha gal wizh yon le'a xa gunde'egal-a.

62 We'e le'a ule'ay ndon le'a nsak wa ngwaso', ndab ndo' Jesús:

—¿Ni lá utsakndo' lu zha? ¿Ta ugeaka ta ndab bexa ndee le'a lu li ndab zha?

63 Ná le'a Jesús na'an xte'e ngab. We'e le'a ule'ay wa cha ndabgal ndo' Jesús:

—Le'a Dios nban nsobwi'i, le'a na' nibe'e ndo' lu gud ndo' besa naga lu nak Cristo Xin Dios zha.

64 Le'a Jesús cha ndab:

—Goka ndab-a. No gáp na' le'a nat idub ncha'a ndo' ndee le'a bega ini'íka le'a na', Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo, isob wats Dios lad ga'al xa ndon le'a nibe'e, no ilengal na' ndo' xkaw.

65 Le'a ule'ay ndon le'a nsak wa cha utsaw xab na tant ndakloo xa, cha uge' ndab xa ndo' bexa nde sa wa:

—¿Le'a xa ndee unisi Dios! ¿Xta'anta nki'in beuna kwa'adta xa usake xa? Le'a bega mbi'in xte'e ugap uní'i xa. **66** ¿Nat zha xte'e gab bega, xte'e gunno beuna xa?

Le'a bexa wa cha uka'ab ndab:

—¡Le'a xa ndapka ke nsabndo' gat xa!

⁶⁷Cha mchukko bexa ndo' Jesús, no udin bexa Jesús. No ncho bexa utichya'a ndo' Jesús, ⁶⁸ndab bexa ndo' Jesús:

—Tal lu ta ugeaka nak Cristo, ¡gud ná ton udin lu!

Pedr ndab lá nchando' Jesús

(Mr. 14:66-72; Lc. 22:55-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹Ndalen wa le'a Pedr nsob tso'o juer tale wa. Cha ubii dub xagots ndun ti'in sa wa wats Pedr, ndab xa:

—Go no ukeseano Jesús xa Galilea, ¿la?

⁷⁰Ná le'a Pedr cha mkwi'in ndo' ga'al itea bexa wa ndab:

—Na' lá iní xta'an ndab go ndo' na'.

⁷¹Cha ncha'a Pedr mas gax to'o puert. We'e cha uni'í stubgal xagots Pedr, ndab xa ndo' bexa nde sa wa:

—Le'a xa ndee no ukeseano Jesús xa Nazaret.

⁷²Ná le'a Pedr cha mkwi'ingal ndab xa:

—Le'a Dios nsobwi'i le'a na' lá nchando' xabgi'i ba'.

⁷³Tso'oma wa le'a bexa nde sa wa ubii wats Pedr ndab bexa:

—Ta ugeaka le'a go no nak dub xmen xa ba', le'a go ndadi'izh lak ndadi'izh bexa Galilea.

⁷⁴Le'a Pedr cha ngokloo ndab ndo' bexa:

—¡Nsobwi'i Dios le'a na' lá nchando' xa ba'!

Zha le'a dub boy utezh. ⁷⁵We'e le'a Pedr cha mtse'a ladna ta ndab Jesús: “Le'a te'al ndee gor biseata kwezh boy, le'a lu mkwi'inla chon biaj ndab lu le'a lu lá nchando' na'.” Cha uto'o Pedr tso'o juer, cha uzhebpa mbi'in xa.

Mbi'i bexa Jesús ndo' Pilat

(Mr. 15:1; Lc. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

27 ¹Le'a ngol gor ngot xe'a, le'a itea be ule'ay nibe'e no bexa gox nsak ten bexa judio dubtsa mbidi'izh xte'e gun bexa gan gat Jesús. ²Cha mxi bexa Jesús cha mbi'i bexa xa ndo' Poncio Pilat, xa nibe'e idub región wa.

Xte'e ngut Judas

³Le'a Judas xa na li myun cuent Jesús wa, gor uni'í xa le'a bexa wa dubtsa mbidi'izh gat Jesús, cha mgondo' xa le'a xa ugap mbin. Cha mbi'i xa isagalnti'i med plata wa sa nde

be ule'ay nibe'e no bexa gox nsak wa. ⁴Cha ndab Judas ndo' bexa:

—Le'a na' mbin dub ta ugap, myun na' cuent dub xa gat, mas ni lá ndap xa ke.

Ná le'a bexa wa cha ndab:

—Le'a besa na'an xá gealnyu' ná ta li mbin lu wa. Le'a ta wa cuent ten lu nak.

⁵We'e le'a Judas cha udabi be med wa len ni'i ten Dios. Cha uto'o xa sa wa, cha ulo xa do'o gen xa, mtsebe xa gen xa.

⁶Le'a be ule'ay nibe'e cha mkanle'e be med wa, cha ndab bexa:

—Lá nsabndo' gunti'in beuna med ndee cuent be med gon, le'a-yá ngokti'in ndontsa gat dub men.

⁷Cha mbidi'izh bexa isi'i bexa dub ble'a yo ten dub xa ndande'e be ta btsi'in, ndontsa sa we'e iga'ach tal ton bexa sit gat gezh Jerusalén. ⁸Ta we'e gast nat le'a yo wa nsalea' Yo Ten. ⁹Li ngok-a lak ndab Jeremías xa mbidi'izh sakndo' Dios tiemp polta, ndab xa: “Usen bexa galnti'i med plata, lak mbidi'izh bexa Israel kix bexa. ¹⁰Le'a med wa cha usi'i bexa yo ten xa ndande'e be ta btsi'in. Le'a ta wa ta ndab Dios ndo' na!”

Pilat unabdi'izh ndo' Jesús

(Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

¹¹Le'a gor nso' Jesús ndo' Pilat xa nibe'e wa, le'a Pilat cha unabdi'izh ndab ndo' Jesús:

—¿Lu nak xa nibe'e ten bexa judio zha?

Le'a Jesús cha ndab:

—Goka ndab-a.

¹²We'e le'a be ule'ay nibe'e no bexa gox nsak wa sian ta'a msake Jesús, ná le'a Jesús ni lá utsakndo'. ¹³Le'a Pilat cha ndabgal ndo' Jesús:

—¿Lá ndo'ón lu be ta sian li nsake bexa ba' lu zha?

¹⁴Parea le'a Jesús ni dub di'izh lá ika'ab, cha uzhe'eb ngwanseana Pilat.

Pilat ndab gat Jesús

(Mr. 15:6-15; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38–19:16)

¹⁵Le'a itea li'in zha ndal ujest Pascua wa, le'a Pilat ngo'o dub men nkea litgi'ib, tal ton nlad be men ito'o. ¹⁶Le'a zha wa

uyo'o dub xabgi'i nsalea' Barrabás nkea litgi'ib, dub xa uni'í itea be men xta'an ta ugap mbin xa. ¹⁷Le'a gor mzhealbe be men ta lid Pilat, le'a Pilat cha ndab ndo' bexa:

—¿Ton nlad bega ula na', Barrabás nate Jesús xa ndab be men nak Cristo?

¹⁸Le'a Pilat uni'í le'a be ule'ay nibe'e nxee ladna ndo' Jesús ta na mas kwa'ad men ndeseano Jesús, ta we'e myun bexa cuent Jesús.

¹⁹Le'a gor na li nsob Pilat sa nibe'e Pilat wa, le'a xagots ten xa mtu'ub dub xa gab ndo' xa: “Na'an xte'e gunno lu xabgi'i wen wa, le'a na' uzhebpa mzheb dub ta mche'ano lad na' xa te'al.”

²⁰Parea le'a be ule'ay nibe'e no bexa gox nsak mki'il be men wa inab bexa igo'o Pilat Barrabás litgi'ib, cha gat Jesús. ²¹Ta we'e le'a gor na unabdi'izhgal Pilat ndo' be men ná ton ndo' itop bexa wa nlad bexa igo'o Pilat, le'a be men wa cha ndab:

—¡Bgo'o ga Barrabás!

²²Le'a Pilat cha ndab:

—¿Xte'e gunno na' Jesús xa ndab be men nak Cristo zha? Le'a iteanak bexa wa cha uge' ndabbe:

—¡Ikea xa ndo' cruz!

²³Le'a Pilat cha ndab:

—¿Xta'an dub ta ugap mbin xa zhaga?

Parea le'a be men wa ndi mas uge' ndab:

—¡Ikea xa ndo' cruz!

²⁴Le'a gor uni'í Pilat le'a Pilat lá gun gan ndo' bexa le'a bexa ndi mas ndakloobe, cha usen Pilat dub ta ncho nits. Cha mna'a Pilat ndo' ga'al be men wa, ndab xa:

—Le'a na' na'anpa le'a ndap ke gat xa wen ndee. Le'a ta wa cuent ten bega nak.

²⁵We'e le'a iteanak be men wa cha ndabbe:

—Le'a besa ndee no be xin besa le'a ndap ke gat xa ba'.

²⁶We'e le'a Pilat cha mgo'o Barrabás litgi'ib. Cha ndab Pilat ndo' be soldad kin bexa Jesús, cha uke'a bexa Jesús ndo' cruz.

Be soldad usalad mbinno Jesús

(Mr. 15:16-20)

²⁷Le'a be soldad ten Pilat cha mbi'i Jesús len lid Pilat sa nsalea' pretorio. Cha mzhealbe kwa'adta be soldad gangeak

wats Jesús. ²⁸Cha ulate bexa xab Jesús, no mgak bexa Jesús dub lad ko'ol ta nane. ²⁹No msob bexa dub ta rued xos yagich gek Jesús cuent coron. Cha msob bexa dub bar ya'a Jesús lad ga'al. Cha msaxib bexa ndo' Jesús mbin usaladno bexa Jesús, ndab bexa:

—¡Si'il nak xa nibe'e ten bexa judio!

³⁰Cha mchukko bexa ndo' Jesús, cha ute bexa bar nsén Jesús, cha le'aka bar wa nla' bexa gek Jesús. ³¹Le'a gor na mtayun usaladno bexa Jesús, cha ulate bexa lad nane nak Jesús. Cha mgak bexa Jesús le'aka xab Jesús, cha ncha'ano bexa Jesús sa ikea xa ndo' cruz.

Mke'a bexa Jesús ndo' cruz

(Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

³²Le'a gor uto'o be soldad sa wa, cha mzhe'al bexa dub xabgi'i nsalea' Simón xa gezh Cirene. Cha mbin bexa juers go'o xa cruz ten Jesús.

³³Cha ngol gor ulaya' bexa sa nsalea' Gólgota, dub di'izh gab tit gek men. ³⁴Cha msa'a bexa vin kwi mbich ta ula'pa goo Jesús. Ná le'a gor na mbin xa preb-a, cha lá ka'abta xa goo xa-yá.

³⁵Cha mke'a be soldad Jesús ndo' cruz, cha ulo'o bexa dub suert ndontsa ini'í bexa ná ton ika'a be xab Jesús. Li ngok-a lak ndab dub xa mbidi'izh sakndo' Dios tiemp polta, ndab xa: “Ulo'o bexa dub suert ndontsa ini'í bexa ná ton ika'a be xab na!”ⁿ ³⁶Cha ndeula'ach be soldad xa sa wa. ³⁷Le'a gek cruz ten Jesús wa mke'a bexa dub letr ndab ná xta'an li nkea xa ndo' cruz, ndab-a: “TA NDEE JESÚS, XA NIBE'E TEN BEXA JUDIO.”

³⁸Nsea top wa'an mke'a bexa ndo' cruz wats Jesús, dub xa wats lad ga'al Jesús, nsea stub xa wats lad raves. ³⁹Le'a be men nseabetid sa wa xela uní'i ndo' Jesús, nkwi'in bexa gek bexa, ⁴⁰ndab bexa ndo' Jesús:

—Lu ndab le'a lu ulate ni'i ten Dios, cha ixiste lu-yá wizh yontsa. Nat byun libr le'aka lu. ¡Tal lu Xin Dios, ula' ndo' cruz ba!

ⁿ 27:35 Sal. 22:18

Jesús nkea ndo' cruz (Mt. 27:38)

⁴¹No liga le'a be ule'ay nibe'e no be mech ten ley no bexa fariseo no bexa gox nsak wa ndun usaladno Jesús, ndab bexa ndo' ltsa'a bexa:

⁴²—Le'a xa ba' le'a ngokno be men, ná lá gun xa gan ulat xa le'aka xa ndo' gealgut. Tal le'a xa ba' xa nibe'e ten beuna xa Israel, ila' xa ndo' cruz, cha gungea ladna beuna xa. ⁴³Le'a xa ba' ndab le'a nge' ladna Dios. Nat gakno Dios xa tal le'a Dios nlad, le'a xa ba' ndab le'a xa Xin Dios.

⁴⁴No liga le'a itop wa'an nkea ndo' be cruz wats Jesús wa xela uní'i ndo' Jesús.

Jesús ngut ndo' cruz

(Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

⁴⁵Le'a ngol gor gawizh le'a idub ndo' gizhliyo mkaw gast gor nkea uyon gor uzhe. ⁴⁶Le'a ngol gor nkea uyon wa le'a Jesús uge' ndab:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —le'a ta wa dub di'izh gab: Dios ten na', Dios ten na', ¿xta'anxá mlalad go na' zhaga?

⁴⁷Le'a ncho bexa nde sa wa gor na mbi'ín bexa ta li ndab Jesús wa, cha ndab bexa:

—Le'a xa ba' nbezh Elí.

⁴⁸Zha le'a dub bexa wa uto'o karrel, ncha'dob dub lad xi'il, cha ulo xa-yá ndo' vinagr. Cha msob xa-yá gek dub yalod

ndontsa goo Jesús ta wa. ⁴⁹Parea le'a iteata bexa wa ndab ndo' xa wa:

—Kweas go, le'a beuna ini'í naga si'id yakno Elí xa.

⁵⁰We'e le'a Jesús cha uge'gal utezhat, cha ngut xa. ⁵¹Zha le'a lad uta'a ncho bse'a len ni'i ten Dios cha usaw gast ga'ap no gast ila', ngok top ble'a-yá. No ngok xo'o gast ule'a be ge' ubi'i, ⁵²no mya'al be ge'lo'o sa mga'ach be men ngut. Cha myaste kwa'ad bexa ngut, bexa nak xmen Dios. ⁵³Cha uto'o bexa wa len ba'a wa. Le'a tso'o na mbangal Jesús, cha uyote bexa wa Jerusalén cha uni'í kwa'ad be men bexa.

⁵⁴Le'a gor ngok xo'o nsea iteata be ta'a wa, le'a xa nibe'e ten soldad no iteata be soldad ndeula'ach Jesús wa cha uzhebpa mzheb, ndab bexa:

—Ta ugeaka le'a xabgi'i ndee Xinka Dios.

⁵⁵Le'a sa wa sittsa ndewi'i kwa'ad be xagots, bexa na uto'o Galilea usankea bexa tso'o Jesús, no ngokno bexa Jesús nes ncha'a xa Jerusalén. ⁵⁶Le'a lat bexa wa no Marí xa gezh Magdala nso', no Marí xna'a Jacob nsea Kosé, no xna'a be xin Zebedeo.

Jesús mga'ach

(Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷Le'a ngol gor uzhe cha ulen dub xabgi'i rik nsalea' Kosé, xa gezh Arimatea, dub xa no ndangea ladna Jesús. ⁵⁸Le'a xa wa ngwa' ndo' Pilat, cha unab xa Jesús. Le'a Pilat cha unibe'e ula'a be soldad go'o Kosé Jesús. ⁵⁹Cha uxe'e Kosé Jesús ndo' cruz wa, cha mtixko xa Jesús dub lad ko'ol ta umbi'i. ⁶⁰Cha ulo xa Jesús len dub ba'a cuent ge'lo'o, dub ta tlaw myan ndo' ge'da'a. Cha mtixte xa dub ge' si'il to'o ba'a wa, cha nsea' xa. ⁶¹Le'a sa wa nde Marí xa Magdala no stubga Marí lad to'o ba'a wa.

Be soldad ndeula'ach ba'a mga'ach Jesús

⁶²Le'a ngot xe'a stubga wizh dub wizh ne'e bexa judio, le'a be ule'ay nibe'e no bexa fariseo ngwa' ndo' Pilat, ⁶³ndab bexa:

—Señor, le'a besa ntse'a ladna le'a Jesús xa ukwi'in wa ndab gor na bi nban xa le'a xa wizh yontsa iban ndo' gealgut. ⁶⁴Ta we'e nab besa ndo' go inibe'e ga ya'ula'ach be soldad to'o ba'a gast wizh yon. Tal na'anpa li gun ga le'a be xmen xa gi'id gor te'al, cha go'o bexa wa xa. Cha ukwi'in bexa gab bexa ndo' be men le'a xa wa mbanla ndo' gealgut. Tal le'a bexa li ukwi'in le'a ta wa mas ugap ndo' lak mkwi'in Jesús wa.

Be soldad mla'ach to'o ba'a sa mga'ach Jesús (Mt. 27:66)

65 We'e le'a Pilat cha ndab ndo' bexa:

—Ula'achka be soldad sa wa. Wa' bega cha btsaw chá bega to'o ba'a wa lak ndák bega.

66 We'e le'a bexa wa cha ncha'be, cha ulo bexa dub ta'a to'o ba'a wa, natsa ini'í bexa tal ton uxa'al-a. Cha myanbe be soldad sa wa ula'ach bexa-yá.

Jesús mban ndo' gealgut

(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

28 ¹Ngol utid wizh ne'e bexa wa, gor ngot xe'a wizh ned ten sman, le'a Marí xa Magdala no stubga Marí ncha'wi'í ba'a wa. ²We'e cha ngok dub xo'o si'il. Le'a dub angel ten Dios uto'o gibe'a ula' sa wa, cha udob xa ge' to'o ba'a wa, cha usob xa tso'o-yá. ³Le'a angel wa ndon ndu'u na' cuent beal' usi'i. No xab xa ndon mbe xi'il na'. ⁴Le'a gor uni'í be soldad ta wa, uzhe'eb nzheb bexa gast nxis bexa, cha ulayat bexa ndo' yo cuent bexa ngut. ⁵Le'a angel ndab ndo' be xagots wa:

—Lá izheb bego, le'a na' uníka le'a bego nkwa'an Jesús, xa ngut ndo' cruz. ⁶Le'a xa na'an sa ndee, le'a xa ndi mbanla lakka ndab xa. Utseawi'í bega sa mka'ach bexa xa. ⁷Cha uxax bya' bega, cha gud bega ndo' be xmen Jesús le'a xa mbanla ndo' gealgut. No ncha'a nedla xa ndo' bexa wa Galilea, le'a sa wa ini'ígal bexa xa. Le'a na' ta ndeekama nsabndo' gáp ndo' bego.

⁸We'e le'a be xagots wa nzheb, parea uzhebpa nten ladna bexa. Cha uxax mka'an bexa wats ba'a wa, karrel nsea'beyab bexa-yá ndo' be xmen Jesús. Le'a nes nsea'be be xagots wa, ⁹ngi zha uni'í bexa le'a Jesús nseala nes, cha unidi'izh Jesús ndo' bexa. Cha ubii bexa wats Jesús, msaxib bexa ndo' xa. Cha udi'id bexa xo'o Jesús, ndankea bexa xa. ¹⁰We'e le'a Jesús cha ndab ndo' bexa:

—Lá izheb bega. Bya'yab bega ndo' be xmen na', bexa cuent nak wit na', ya'be bexa Galilea, le'a sa wa ini'igal bexa na'.

Ta mbidi'izh bexa nla'ach to'o ba'a

¹¹Ndalen li ncha'be be xagots nes wa, le'a pla be soldad nla'ach to'o ba'a wa uyote gezh wa, cha mbidi'izh bexa ndo' be ule'ay nibe'e wa iteanak be ta li uyo'o wa. ¹²Le'a bexa nibe'e ten ule'ay wa cha ngwa'yadi'izhno bexa gox nsak ten bexa judio ná xte'e gun bexa. We'e cha msa'a bexa sian med ndo' be soldad wa, ¹³ndab bexa:

—Gud bega le'a be xmen Jesús mbi'id gor te'al cha mbiwa'an bexa Jesús gor ndeyats bega. ¹⁴Tal le'a xa nibe'e wa go'ón-a, le'a besa le'a ika'ab sakndo' bega, ndontsa na'an xta'an gunno xa bega.

¹⁵We'e le'a be soldad wa cha usen be med wa, cha mbidi'izh bexa lak ndab be ule'ay wa. Le'a ta wa gast wizh nat li ndadi'izh bexa judio lak mkwi'in be soldad wa.

Be xmen Jesús ya'be yadi'izh di'izh wen ten Dios

(Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁶We'e le'a isatibdub be xmen Jesús ncha'be Galilea, gast bet sa ndabka Jesús ya'be bexa wa. ¹⁷Le'a gor uni'í bexa Jesús, cha ngwankea bexa xa, parea ncho bexa bi lá ndangea ladna ti le'a Jesús xa wa. ¹⁸Le'a Jesús cha ubii wats bexa, ndab xa:

—Le'a Dios msa'a juers nibe'e na' iteanak be ta ncho gibe'a no ndo' gizhliyo. ¹⁹Ta we'e wa' bega idub nax ndo' gizhliyo ndo' be men itea be nacion, bluu bega bexa xte'e gak bexa xmen na'. Cha ulalea' bega bexa, gunti'in bega lea' Dios Xus na', no lea na' xa nak Xin Dios, no lea' Espíritu ten Dios. ²⁰Bluu bega bexa uxobgek bexa iteanak ta unibe'e na' ndo' bega. Lá yalad bega le'a na' nkeseano tse'e bega gast initndo' gizhliyo ndee. Lika nak-a.

Las ilustraciones de las páginas 4, 6, 10, 24, 27, 44, 51, 83, 90, 92, 95, 96, 108, 126, 144, 154, 159, 161, 170, 183, 195, 221, 224, 242, 251, 253, 276, 286, 305, 308, 314, 318, 320, 324, 340, 346, 354, 355, 360, 368, 370, 374, 391, 398, 399, 493, 524, 555, 567 y 645 son propiedad de ©1978 David C. Cook Publishing Co., y son usadas con el permiso correspondiente.

Las ilustraciones de las páginas 64, 66, 131, 279, 330, 421, 426, 488, 497, 515, 583 y 585, por Louise Bass, son propiedad de ©The British & Foreign Bible Society, 1994.

Las ilustraciones de las páginas 296 y 641, por Horace Knowles, son propiedad de ©The British & Foreign Bible Society, 1954, 1967, 1972, 1995.

Primera edición
El Nuevo Testamento
Zapoteco de San Vicente Coatlán
zpt 14-105 5C
©2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.
Versión electrónica ©Wycliffe Bible Translators, Inc. 2015
www.scriptureearth.org

Usted es libre de: Compartir – copiar, distribuir, ejecutar y comunicar públicamente la obra bajo las condiciones siguientes:

Atribución. Debe reconocer los créditos de la obra de la manera especificada por el autor o el licenciante (pero no de una manera que sugiera que tiene su apoyo o que apoyan el uso que hace de su obra).
No comercial. No puede utilizar esta obra para fines comerciales.
Sin obras modificadas. No se puede alterar, transformar o generar una obra derivada a partir de esta obra.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/mx/>